የባፕቲስት
አቋመ
እምነት
1689

ተጨማሪ ማብራሪያዎች

በዶ/ር ፒተር ማስተርስ

የባፕቲስት አቋመ እምነት
1689

ወይንም
ሁለተኛው የለንደን አቋመ እምነት ከመጽሐፍ
ቅዱሳዊ ማስረጃዎች ጋር

ተጨማሪ ማብራሪያዎች
በዶ/ር ፒተር ማስተርስ

ትርጉም
ፓስተር ኃይለልዑል ተፈራ

THE WAKEMAN TRUST, LONDON

የባፕቲስት አቋመ እምነት 1689

© 1981 ይህ የተሻሻለው እትም እና ተጨማሪ ማብራሪያዎች በዶ/ር ፒተር ማስተርስ የተደረጉ ናቸው::

የመጀመሪያው እትመት 1981

ሰባተኛው እትመት በ2006

የመጀመሪያው የአማርኛ እትም 2007

THE WAKEMAN TRUST
[Wakeman Trust is a UK Registered Charity]

UK Registered Office
38 Walcot Square
London SE11 4TZ

US Office
300 Artino Drive
Oberlin, OH 44074-1263

Website: www.wakemantrust.org

ISBN 978 - 1 - 870855 - 58 - 7

የእርማት ንባብ ደምሰው ሽፈራው

የሽፋን ዲዛይን ቬራ ሉን

ይህን መጽሐፍ በከፊልም ሆነ በሙሉ ያለ አሳታሚው የጽሑፍ ፈቃድ በማናቸውም መንገድ ማባዛት በሕግ የተከለከለ ነው::

Printed by Rehoboth Printing Enterprise, Addis Ababa, Ethiopia
በርሆቦት ማተሚያ ድርጅት ታተመ አዲስ አበባ ኢትዮጵያ

መቅድም በስፐርጅዮን

(በ1855 የባፕቲስት የእምነት አቋም መጽሐፍ በስፐርጂዮን እንደገና እንዲታተም ተደረገ። በቅድሚያም ለእራሱ ማህበረ ምዕመን ጠቀሜታ ታስቦ ነበር። የስፐርጂዮንም የመግቢያ ቃላት የዚህን አስደናቂ የሆነ ዶክትሪን ቃላት ዋጋ በትክክል ያንፀባረቁ ነበሩ)

ይህ ጥንታዊ ሰነድ በእኛ መካከል በጣም የምናምንባቸውን ነገሮች በትክክል የሚገልፅ በጣም ፍፁም የሆነ ምሳሌ ነው። በሥላሴ እግዚአብሔር አስደናቂ ጥበቃ እጅ አማካኝነት ለከበረው ለእኛ የወንጌል እውነት ታማኞች ሆነን ተጠብቀናል፣ በእነሱም ለዘላለም ለመፅናት እና ለመናር በቆራጥነት መወሰናችን ይሰማናል።

ይህ ትንሽ መጽሐፍ የተሰጠው እንደ ገገር ሕግ፣ ወይንም እንደ እምነት ደንብ በመሆን እናንተ እንድትታሰሩበት አይደለም፣ ነገር ግን በአወዛጋቢ ወቅት እንዲረዳችሁ፣ እንደ እምነት ማረጋገጫ እንዲሆንላችሁ እንዲሁም በፅድቅ ላለው ሕይወት እንድትገነቡበት ነው። ወጣት ለሆኑት የቤተ ክርስቲያናችን አባላት፣ አቅጣጫ መሪ የሚሆን የሥነ-መለኮት ትምህርት በዚህ ውስጥ አለላቸው፣ እንዲሁም በውስጡ ባሉት የመጽሐፍ ቅዱስ የጥቅስ ማስረጃዎች አማካኝነት በእነሱ ውስጥ ስላለው ተስፋ መልስን ለመስጠት ዝግጁዎች ይሆኑበታል።

በእምነታችሁ አትፈሩ፣ እምነታችሁም ጥንት የተሰውት የሰማዕታት፣ እምነታቸውን በይፋ የገለፁት የተሃድሶ መሪዎችና የቅዱሳን ወንጌል እንደሆነ አስታውሱ። ከሁሉም ይበልጥ ደግሞ የገሃነም ደጃፎች የማይቋቋሙት የእግዚአብሔር እውነት ነው። የእናንተ ሕይወት እምነታችሁን ያክብረው፣ ምሳሌነታችሁ የእምነት መግለጫችሁን የሚያስመሰክር ይሁን። ከሁሉም ይልቅ በክርስቶስ ኢየሱስ ኑሩ፣ በእሱም ተራመዱ፣ በእሱ ላልተረጋገጠና በመንፈስ ቅዱስም ላልተመሠረተ ትምህርት ሥፍራ አትስጡ። እንደ ሕይወት ካርታ ከተዘጋጀላችሁ ከዚህ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር በጣም ተጣበቁ።

ለተሻሻለው እትም መግቢያ

ይህ የእምነት አቋም በዚህ እትም ውስጥ ተሻሽሏል ይህም በጣም ጥንታዊ የሆኑና አሁን በቀላሉ የማይገቡ ቃላትን በዘመናዊ ቃላት በመለወጥ ነው:: የሥርዓተ ነጥብ አጠቃቀሙ፣ እንዲሁም ለመከታተል አስቸጋሪ የሆኑ ዓረፍተ ነገሮች እንደገና ተስተካክለዋል:: ነገር ግን የመጀመሪያውን እትም ታማኝነት በማይነካና በማያዛባ መልኩ የጥንቱን እንዳለ ለማስተላለፍ እንዲቻል በተቻለው መጠን ሁሉ የተደረገው በመጠኑ ነው:: ተጨማሪ ማብራሪያ አስፈላጊ በመሰለበት ቦታ ሁሉ ላይ ወይንም በጣም ብዙ ዘመናዊ ቃላት የሚያስፈልጉበት ቦታ ላይ፣ በተለየ በቅንፍ ጽሑፍ በተጨማሪ እንዲቀመጥ ተደርጓል::

ስለዚህም በዚህ እትም ውስጥ የሁለት ደረጃ ማሻሻያ ነው የሚገኘው: ሀ. በጣም መጠነኛ እና ትንሽ የሆነ መሠረታዊውን ጽሑፍ ለማዳበር እንዲሁም ለ. እንደተጨማሪ ተደርገው የተጨመሩ ትልቅ ለውጦች ናቸው:: በእነዚህ የሁለት ደረጃ ዘዴዎች የመጀመሪያው የእምነት አቋም ትርጉሞቹን እንዳለ በዝርዝር እንዲጠብቅ ተደርጓል::

የእምነት አቋሙን በጣም ዘመናዊ ማድረግ እጅግ በጣም ብዙ የሆኑ ችግሮችን ማስገባት ይሆናል:: አንዱም የሚነሳው እጅግ በጣም ጥብቅ፣ ፍፁም ትክክል ከሆነ የአቋመ እምነቱ ቃላት አቀማመጥ ነው:: በጣም ረቂቅ የሆኑት ነጥቦችና ዓረፍተ ነገሮች ለሁለትና ሦስት ጊዜ ልክ እንደመጀመሪያው ካልተጻፉ በስተቀር፤ የማዛመድ ሐሳቦች ሳይወገዱ በዘመናዊ ቋንቋ እንደገና መጻፍ ፈፅሞ የማይቻል ነገር ነው::

ሁለተኛውም የእምነት አቋምን ለመግለፅ ምቹ ካልሆኑት ዘመናዊ የቋንቋ አቀማመጦች የሚመጣው ችግር ነው:: ልክ እንደ ዘመናዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች አንባቢው ጥልቅና የከበሩ ዓረፍተ ነገሮችን ሳያስተውላቸው በቀላሉ እንዲያልፍ የመደረጉ ችግሮች ናቸው:: አዕምሮም የእያንዳንዱን ሐረግ የከበረ ጠቀሜታ የሚገነዘበው በጣም በትንሹ ነው:: በዚህ መልኩ ጥንታዊ የሆኑት የቋንቋ አቀማመጦች በተለይም በ17ኛው መቶ ክፍለ ዘመን የነበሩት በእያንዳንዱ ነጥብ ላይ ትኩረት እንዲሰጥ አድርገው ነበር:: በዚህም ምክንያት ይህ እትም ከመጀመሪያው እትም ቅርፅና አካሄድ ጋር በጣም የተቀራረበ ሆኖ ተጠብቋል፣ ይህም አንዳንዶቹን ረጃጅም ዓረፍተ ነገሮች በማሳጠር እርዳታ በማድረግና፣ የተለያዩ ነጥቦች ላይ ትኩረትን በመስጠት ነው::

አንባቢ በቅንፍ ውስጥ ካሉት አንዳንድ ተመሳሳይ ቃላት ጋር ላይስማማ ይችላል:: በ17ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ጥቅም ላይ ውለው የነበሩት ቃላት

በብዛት ለላቲን ቃል ምንጫቸው የቀረቡ ስለነበሩ፤ በመጀመሪያው ስራ ላይ ከፍተኛ ጠቀሜታ የሰጡ ለመሆኑ በጣም ግልፅ ይመስላል:: ለዚህም የሚሆን ማስረጃ ባለበት ቦታ ተመሳሳዩና በእምነት አቋሙ አቀናባሪዎች የታቀደውን ሐሳብ የሚያስተላልፈው ቃል ተመርጧል:: እንደተለየ ሆኖ ምዕራፍ 20 ቁጥር 3 በመጀመሪያው ሁኔታው አብሮት ከተከተለው መስተካከል ጋር ተጠቅሷል:: ምክንያቱም ያ አንቀፅ በጣም አሻሚና ከተ ለመደው የበለጠ ማብራሪያን ስለሚጠይቅ ነው::

ይህ ማሻሻያ ከመጀመሪያው ጋር የተጠጋጋ፣ ታማኝ የሆነ፤ ፍትሐዊ የሆነን ሥራ ስሜት ይሰጣል ተብሎ ተስፋ ይደረጋል፣ ይህም በተገቢው ሁኔታ ለመጪው ትውልድ ያለውን የበለፀገ ከፍተኛ ዋጋ በማስተላለፍ እንዲያገለግል ነው::

የ1689 የእምነት አቋም ድማሬ

በፓርቲኩላር ባፕቲስቶች [Particular Baptists] በመጀመሪያ ተዘጋጅቶ የወጣው የእምነት አቋም የታየው በ1644 ማለትም፣ የዌስትሚኒስተር የእምነት አቋም ከመውጣቱ በፊት ነበር:: አቋመ እምነቱም በጥብቅ ይገልፅ የነበረው ልብስ የለበሱ ሰዎችን የጥልቀት ጥምቀትንና እንዲሁም የፓርቲኩላር ባፕቲስቶችን [Particular Baptists] ከጀነራል ባፕቲስቶች [General Baptists] የሚለዩበትን ነጥቦች ማለትም የአማኞችን ምርጫ፣ የተወሰኑትን መዳን፣ የሰው ፈቃድ የወደቀ ሁኔታን እና የቅዱሳን የዘላለም ዋስትናን ስለጨመረ ነበር:: የለንደን የእምነት አቋምም ተብሎ በመታወቅ በ1651 እንደገና ተሻሽሎ ነበር:: (በዚህም ጊዜ «ኳይከርስ» የሚባለውን እና መጽሐፍ ቅዱስን ለመተርጎም «የውስጥ ብርሃን» ያስፈልጋል የሚለውን እንቅስቃሴ፣ በአሁኑ ጊዜ «ጥልቅ ሕይወት» [deeper life] ወደ መባል የተቀየረውን ለመቃወም የሚያስችሉ አንቀፆችን በመጨመር ነበር)::

በ1643 ሎንግ ፓርላማው [Long Parliament]* (የአንግሊካን ቤተ ክርስትያንን መዋቅራዊ አደረጃጀት ካፈረሰ በኋላ) በዌስትሚኒስተር የእግዚአብሔር ሰዎችን ጉባኤ በመጥራት የቤተክርስትያንን አስተምህሮ እና አስተዳደርን እንዲያዘጋጁ አዘዘ:: በዚያ በጣም ልዩ ችሎታ በነበራቸው

* Long Parliament:- በህዳር 3 1640 ተጀምሮ ከ13 ዓመታት በኋላ ሚያዝያ 20 1653 የተበተነውና ረጅም ዘመን የፈጀውን የእንግሊዝ ፓርላማን ስብሰባ የሚያሳይ ስያሜ ነው::

የጉሬታኖች ጉባኤ የእምነት አቋም የማዘጋጀት ሥራውን በ1645 ሲጀምር ክስልሳ እስከ ሰማንያ የሚደርሱ የእግዚአብሔር ሰዎች በእያንዳንዱ ጉባኤ ላይ ይካፈሉ ነበር።

የእምነት አቋሙን ለማጠቃለል አንድ ዓመት ፈጅቷል፤ ነገር ግን ለእያንዳንዱ ሐረግ ማስረጃ የሚሆን የግርጌ ማጣቀሻ እንዲጨመር፤ «እያንዳንዱን ነጥብ በእግዚአብሔር ቃል ማስረጃ ለማረጋገጥ» ፓርላማው እንደገና ለአዘጋጆቹ መለሰው፤ በመሆኑም በመጨረሻ የተጠናቀቀው በ1647 ነበር።

ማህበረ ምዕመናውያን ቤተክርስትያናት (በሳቮይ ኮንፈራንስ ላይ በ1658 ማሻሻያዎችን ካደረጉ በኋላ የዌስትሚኒስተርን የእምነት አቋም እንደ እምነት አቋማቸው አድርገው ተቀበሉት።

ከዚያም በ1677 [Particular Baptists] የዌስትሚንስተርን የእምነት አቋም እንደ ራሳቸው አዲስ የእምነት አቋም መሠረት አድርገው ተቀበሉት። እነሱም ቤተክርስትያንን በተመለከተ፣ ሥርዓቶችንና የመንግስት ባለሥልጣናትን በተመለከተ ለውጦችን አድርገዋል (ይህም ከሳቮይ መግለጫ በኋላ ነበር)። እንዲሁም አንዳንድ ሌሎችን አንቀፆችን ጥቂት በማብራራትና በመለወጥም ነበር። ይህም ታትሞ የነበረው (እጅግ በጣም ከባድ ስደት በነበረበት ጊዜ ነበር) እንደ ሁለተኛ የለንደን አቋመ እምነት .... በሽማግሌዎችና በብዙ የክርስትያን ወንድሞች (በእራሳቸው እምነት ቃል የተጠመቁት) ከሎንደንና ከአገሪቱ ውስጥ ተውጣጥተው በተ ሰበሰቡበት ጉባኤ ነበር።

ወዲያውም የባፕቲስቶች ስደት ዘመን አከተመና ይህ የእምነት አቋም በ1689 በለንደን በተሰበሰበው የ[Particular Baptists] ቤተክርስትያናት ተ ወካይ መልክተኞች ፀድቆ የእምነት አቋም ተደርጎ ተወሰደ። ከዚያም በኋላ በ[Particular Baptists] ቤተክርስትያናት ውስጥ የሚገዛ ዋና አቋመ እምነት ሆነ።

በዩናይትድ ስቴት ኦፍ አሜሪካም ዝነኛው የፊላደልፊያ አቋመ እምነት የተዘጋጀው በ1689 አቋመ እምነት ላይ በመመስረት ነበር። የፊላደልፊያ ባፕቲስቶች ህብረት በ1724 በግልፅ ያስታወቀው በ1689 የእምነት አቋም ላይ ጥብቅ እምነት እንዳለው ነበር። ከዚያም በ1742 የፊላደልፊያው ህብ ረት ሁለት አንቀፆችን በመጨመርና አንዳንድ ጥቂት ለውጦችን በማድረግ አቋመ እምነቱን እንደገና አሳተመው (አታሚውም ቤንጃሚን ፍራንክሊን ነበር)። አቋመ እምነቱም በአሜሪካ የፊላደልፊያ አቋመ እምነት በመባል ይታወቃል።

ሠላሳ ሁለቱ የእምነት አንቀፆች

ማውጫ

1. ቅዱሳት መጻሕፍት 9
2. እግዚአብሔርና ቅዱስ ሥላሴ 14
3. የእግዚአብሔር ድንጋጌ 16
4. ፍጥረት 19
5. መለኮታዊ ቸርነት 20
6. የሰው ውድቀት ኃጢአትና ቅጣት 22
7. የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን 24
8. የክርስቶስ አማላጅነት 25
9. ነፃ ፈቃድ 29
10. ብቁ ጥሪ 30
11. ፅድቅ 31
12. ልጅነት 33
13. ቅድስና 34
14. የሚያድን እምነት 35
15. ንስሐና ደኅንነት 36
16. መልካም ሥራ 38
17. የቅዱሳን ፅናት 40
18. የደኅንነት ማረጋገጫ 42
19. የእግዚአብሔር ሕግ 44
20. ወንጌልና ተፅዕኖው 47
21. የክርስትያን ነፃነትና የሕሊና ነፃነት 48
22. አምልኮና የሰንበት ቀን 50
23. ሕጋዊ መሐላዎችና ስለቶች 52
24. የመንግስት ባለሥልጣናት 54
25. ጋብቻ 55
26. ቤተክርስትያን 56
27. የቅዱሳን ኅብረት 62
28. ጥምቀትና የጌታ እራት 63
29. ጥምቀት 63
30. የጌታ እራት 64
31. ከሞት ከትንሳኤ በኋላ የሰው ሁኔታ 66
32. የመጨረሻው ፍርድ 67

1. ቅዱሳት መጻሕፍት

1. ለሚያድን እውቀት፣ እምነትና መታዘዝ ሁሉ ብቻውን በቂ የሆነ፣ ርግጠኛ እና ስህተት የሌለበት መመሪያ ቅዱስ መጽሐፍ ብቻ ነው[1] (*ሰዎች እንዴት ዳኑ፣ የሚያድን እምነት ባሕርይና ከዳኑ በኋላ እንዴት መኖር ስለባቸው? «በቂ» የሚለው ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ብናውቀ የሚያስፈልገንን ሁሉ ለሰው ማለት ነው:: ማንኛውንም ጉዳይ ይጠቅሳል፣ ስለዚህም እግዚአብሔር በሌላ መገለጦች ተጨማሪ እገዛ ለሳደ ፈገለትም*)::

የተፈጥሮ መረዳት (የተፈጥሮ እውቀት) እና የፍጥረት ሥራ እንዲሁም የእግዚአብሔር ስጦታ የእግዚአብሔርን መልካምነት፣ ጥበብ እና ኃይል እጅግ በጣም ብዙ ስለሚገልፁ ሰው ይህንን አልተገነዘብሁም ለማለት ምንም ማመካኛ የለውም፣ ይሁን እንጂ እነዚህ ነገሮች ለደኅንነት የሚጠቅመውን ያንን የእግዚአብሔርን እውቀትና የእሱን ፈቃድ ለመግለጥ ብቁ አይደሉም[2]::

ስለዚህም በተለያዩ ጊዜዎች እና በተለያዩ ሁኔታዎች (በልዩ ልዩ መንገድ) ራሱን ለመግለፅ እና ለቤተክርስትያኑ (ለሕዝቡ) ፈቃዱን ለመግለፅ ጌታ ወደደ[3]:-

ከዚያም እውነቱን በተሻለ መንገድ ለመጠበቅና ለማስተላለፍ እንዲሁም ቤተክርስትያኑን በሚገባ ለመመስረትና ለማፅናናት፣ እሷንም በሥጋም ከመበላሸት (የሰው ሃሳብ ቤተክርስትያንን ወደያውኑ ያበላሻልና) እንዲሁም ከሰይጣን እና ከዓለም ተንኮል ለመጠበቅ፣ የተገለፀውን ፈቃዱን ሙሉ ለሙሉ በጽሑፍ ለማስቀመጥ (ለመስጠት) ጌታ ወደደ:: ስለዚህም ቅዱሳት መጻሕፍት በጣም ጠቃሚ ናቸው (ፍፁም አስፈላጊ ናቸው):: እግዚአብሔር የራሱን ፈቃድ ለሕዝቡ የገለጠባቸው እነዚያ የቀደሙት መንገዶች አሁን አቁመዋል[4]::

1. 2ጢሞ. 3:15-17፣ ኢሳ. 8:20፣ ሉቃ. 16:29-31፣ ኤፌ. 2:20::
2. ሮሜ 1:19-21፣ ሮሜ 2:14-15፣ መዝ. 19:1-3:: 3. ዕብ. 1:1::
4. ምሳ. 22:19-21፣ ሮሜ 15:4 2ጴጥ. 1:19-20::

2. በቅዱሳት መጻሕፍት ርዕስ ሥር (በተጻፈው የእግዚአብሔር ቃል) ሁሉም እና የሚከተሉት መጻሕፍት ከብሉይ ኪዳንና ከአዲስ ኪዳን ይገኙበታል::

ከብሉይ ኪዳን

ዘፍጥረት፣ ዘፀዓት፣ ዘሌዋውያን፣ ዘኁልቁ፣ ዘዳግም፣ ኢያሱ፣ መሳፍንት፣ ሩት፣ 1ሳሙኤል፣ 2ሳሙኤል፣ 1ነገስት፣ 2ነገስት፣ 1ዜና፣ 2ዜና፣ እዝራ፣ ነህምያ፣ አስቴር፣ ኢዮብ፣ መዝሙረ ዳዊት፣ ምሳሌ፣ መክብብ፣ መኃልየ መኃልይ፣ ኢሳያስ፣ ኤርምያስ፣ ሰቆቃወ ኤርምያስ፣ ሕዝቅኤል፣ ዳንኤል፣ ሆሴዕ፣ ኢዩኤል፣ አሞፅ፣ አባድያህ፣ ዮናስ፣ ሚክያስ፣ ናሆም፣ ዕንባቆም፣ ሶፉንያስ፣ ሐጌ፣ ዘካርያስ፣ ሚልክያስ::

ከአዲስ ኪዳን

ማቴዎስ፣ ማርቆስ፣ ሉቃስ፣ ዮሐንስ፣ የሐዋርያት ሥራ፣ ሮሜ፣ 1ቆሮንቶስ፣ 2ቆሮንቶስ፣ ገላትያ፣ ኤፌሶን፣ ፊሊጲሲዩስ፣ ቆላስያስ፣ 1ተሰሎንቄ፣ 2ተሰሎንቄ፣ 1ጢሞቲዎስ፣ 2ጢሞቲዎስ፣ ቲቶ፣ ፊሊሞና፣ ዕብራውያን፣ 1ጴጥሮስ፣ 2ጴጥሮስ፣ ያዕቆብ፣ 1ዮሐንስ፣ 2ዮሐንስ፣ 3ዮሐንስ፣ ይሁዳ፣ ራዕይ::

እነዚህ ሁሉ መጻሕፍት በእግዚአብሔር መገለጥ የተሰጡት ለእምነትና ለሕይወት መመሪያ እንዲሆኑ ነው[5]::

5. 2ጢሞ. 3:16::

3. በተለምዶ *«አፖክሪፋ» ተብለው የሚታወቁት መጽሐፍት የመለኮት መገለጥ ባለመሆናቸው፣ የቅዱስ መጽሐፍት ወይም የካኖኒካል መጽሐፍት ክፍል አይደሉም፣ ስለዚህም በእግዚአብሔር ቤተክርስትያናት ላይ ምንም ሥልጣን የላቸውም ወይም ምንም እውቅና አይሰጣቸውም ወይም ሰው ከጻፋቸው ከሌላ መጻሐፍት በምንም ተለይተው አገልግሎት ላይ አይውሉም[6]::

6. ሉቃ. 24:27 ና 44፣ ሮሜ 3:2::

*አፖክሪፋ:- በ1980 በታተመው መጽሐፍ ቅዱስ በብሉይ ኪዳንና አዲስ ኪዳን መካከል «ዲዩትሮ ካኖኒናል» ወይንም «ተጨማሪ» በማለት የኦርቶዶክስ ቤተክርስትያን ያስጨመረቻቸው 18 መጽሐፍት ስያሜ ነው:: ከእነዚህ መጽሐፍት አስሩ አንዱ በካቶሊክ ተቀባይነት ሲኖራቸው 18 በሙሉ በኦርቶዶክስ ተቀባይነት አላቸው:: ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ አማኝ ክርስትያኖች መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከጥንት ጀምሮ አልተጨመሩም:: ምክንያቶቹም:-

1. በጌታ በኢየሱስ እንዲሁም ስላልተጠቀሱና በሐዋርያትም ምንም ባለመጠቀሳቸው፣
2. ብዙዎቹ የጥንት አባቶች በጌታ መንፈስ ምሪት ያልተጻፉ መሆናቸውን ስላረጋገጡ፣
3. በጥንት የዕብራይስጥ የቀኖና መጽሐፍ ውስጥ አብረው ስላልተገኙ፣
4. ከሌሎቹ የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፍት (ከስልሳ ስድስቱ) የእግዚአብሔር ቃል መልክት ጋር እጅግ ብዙ የሚቃረን አስተምህሮ ስላላቸው እንዲሁም፣
5. የሥነ-ጽሑፋቸው ደረጃ ዝቅተኛ እና የእግዚአብሔርን ቃል ክብር የማያሳዩ በመሆናቸው ጭምር ነው::

4. የቅዱሳት መጻሕፍት ሥልጣን መታመን ያለበት «የእኛን ታዛዥነት የሚጠይቀው» በማንኛውም ሰው ወይም ቤተክርስትያን ምስክርነት ላይ ተመሥርቶ አይደለም ነገር ግን ሙሉ ለሙሉ በጸሐፊው በእግዚአብሔር ላይ ነው:: ስለዚህም የእግዚአብሔር ቃል በመሆኑ ተቀባይነት (ታዛዥነት) ማግኘት አለበት[7]::

(በሌላ ለነጋገር እግዚአብሔር በሚናገርበት ጊዜ የእሱ ትዕዛዛትና ትምህርቶች ጥያቄ ውስጥ ሊገቡ አይገባም:: ማመን ወይም መቀበል ያለብን አገልጋዩ ትምህርቱ ተገቢና አስፈላጊ ነው ስላለን ሳይሆን የእግዚአብሔር ቃል ከመሆኑ የተነሳ ነው:: የሮም ካቶሊክ ቤተክርስትያን መጽሐፍ ቅዱስን እንደመረመረችውና ዋስትና እንደሰጠችው፣ እንዲሁም ቤተክርስትያኒቷ ብቻ መጽሐፍ ቅዱስን የመተርጎም ስልጣን እንዳላት ትናገራለች:: ነገር ግን በመጀመሪያ የመጣው፣ በእግዚአብሔር የተሰጠው፣ እራሱን በራሱ የሚያረጋግጠው እና ቤተክርስትያንን ሊገዛ የሚገባው ቃሉ ነው)::

7. 2ጴጥ. 1:19-21፣ 2ጢሞ. 3:16፣ 1ተሰ. 2:13፣ 1ዮሐ. 5:9::

5. በእግዚአብሔር ሕዝብ ምስክርነት ተነክተን ወይም ተገፋፍተን ለእግዚአብሔር ቃል ከፍተኛ የሆነ አክብሮት ወይም ግምት አግኝተን ይሆናል:: እንደዚሁም በቅዱሳት መጻሕፍት ባሕርይ ተነክተን ይሆናል ማለትም:-

(የይዘታቸው ሰማያዊነት፣ የአስተምህሯቸው ብቁነት (የትምህርታቸው ብቁነትና ኃይል)፣ የአቀራረባቸው ግርማ-ሞገስ፣ የአጠቃላይ ክፍሎቹ አንድ ወጥ መሆን (ያስምንም ግጭት የሁሉም መጻሕፍት መስማማት)፣ የሁሉም አጠቃላይ አድማስ ክብርን ሁሉ ለእግዚአብሔር የሚሰጥ መሆኑ፤ ለሰው የመዳኛው መንገድ ይህ ብቻ እንደሆነ ሙሉ ገለፃን ማድረጉና ከሌሎች ወደር ከሌላቸው የከበሩ ባህርያቱና አጠቃላይ ፍፁምነቱ ጭምር ነው:: በነዚህ ሁሉ ማስረጃዎች መጽሐፍ ቅዱስ እራሱ የእግዚአብሔር ቃል ለመሆኑ ከሁሉ የበለጠ እራሱ ያረጋግጣል)::

ይህ እንዲህ ቢሆንም በቃሉ ስህተት-አልባነት፤ እውነትነትና መለኮታዊ ስልጣን ላይ የኛ ሙሉ እምነትና እርግጠኝነት የተመሠረተው መንፈስ ቅዱስ በሚሰጠው ምስክርነትና በልባችን ውስጥ ባለው ቃሉ መሠረት በሚሠራው ውስጣዊ ሥራ የተነሳ ነው[8]::

8. ዮሐ. 16:13-14፣ 1ቆሮ. 2:10-12፣ 1ዮሐ. 2:20 ና 27::

6. የእግዚአብሔር ምክር በሙሉ (ዕቅድና ዓላማው) ስለ ሁሉም ነገሮች ለእራሱ ክብር አስፈላጊ በሆኑት የሰው ደኅንነት፣ እምነትና ሕይወት በግልጥነት ተቀምጠዋል ወይም በቅዱስ ቃሉ ውስጥ የግድ ይገኛሉ በነዚህም ላይ በማንኛውም ጊዜ በአዲስ የመንፈስ መገለጥ ወይም በሰዎች

የተለምዶ ሥርዓት ምንም ነገር አይጨመርባቸውም[9]:: («የግድ ደንቦቹ» የሚያመለክተው በግልጽ ወይም በቀጥታ ትዕዛዝ ያልተሰጠባቸውን እነዚያን የእግዚአብሔርን ድንጋጌዎች ነው:: እነዚህም ብዙዎች መወሰድ ያለባቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ እንደ ግልጽና ሎጂካዊ መደምደሚያዎች በመሆን ነው):: ሆኖም በቃሉ እንደተገለጡት ከእንደዚህ ዓይነት ነገሮች ውስጥ የሚያድን እውቀትን ለማግኘት የእግዚአብሔርን መንፈስ ውስጣዊ መገለጥ አስፈላጊነት እንቀበላለን[10]::

እግዚአብሔርን በማምለክና የቤተክርስትያንን አስተዳደር በተመለከተ ለሰዎችና ማኅበረሰቦች የጋራ የሆኑ ተግባራት አሉባቸው፣ እነዚህም ልንታዘዛቸው የሚገቡን ከፍጥረት መረዳት (ከተፈጥሮ እውቀት) አኳያ እንዲሁም ከክርስትያናዊ ማስተዋል በቃሉ አጠቃላይ ሕግጋት መሠረት ሁልጊዜ መከበር ያለባቸው በመሆናቸው ነው[11]:: (የእግዚአብሔር ቃል ስለያንዳንዱ ጥቃቅን ነገርና ግልፅ የባሕርይ ሁኔታዎች ወይም የጥሪ ሥርዓት መመሪያዎችን ሁልጊዜ አይሰጥም)::

9. 2ጢሞ. 3:15-17፤ ገላ. 1:8-9 10፤ ዮሐ. 6:45፤ 1ቆሮ. 2:9-12፤
11. 1ቆሮ. 11:13-14፤ 1ቆሮ. 14:26 ና 40::

7. በእግዚአብሔር ቃል ላይ ያሉት ነገሮች ሁሉ በራሳቸው እኩል ግልፅ አይደሉም ወይም ለሁሉም ሰው እኩል ግልፅ አይደሉም[12]፣ ሆኖም እነዚያ ለደኅንነት መታወቅ፣ መታመንና መጠበቅ ያለባቸው (አስፈላጊ) ነገሮች በጣም ግልፅ በሆነ ሁኔታ በአንድ ወይም በሌላ የእግዚአብሔር ቃል ሥፍራ ላይ ተብራርተዋል:: ያም የተማሩ ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ ያልተማሩም ሰዎች የእነሱን መረዳት በተለመደው መንገድ ማግኘት ይችሉ ዘንድ ነው[13]:: (የተለመዱትም ቃሉን የመረዳት መንገዶች:- የሚሰበከውን ቃል በመስማትና ቃሉን በአክብሮት በማንበብ፣ በሚማር መንፈስ እና በፀሎት መቅረብ ናቸው:: እንዲሁም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከሌሎች አማኞች እርዳታን በመፈለግ ነው)::

12. 2ጴጥ. 3:16፤ 13. መዝ. 19:7፤ መዝ. 119:130::

8. ብሉይ ኪዳን በሒብሩ ቋንቋ (የብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ ቋንቋ የነበረው)[14] እንዲሁም አዲስ ኪዳን በግሪክ (በተጻፈበት ጊዜ ለብዙ ሕዝብ በአጠቃላይ በጣም ይታወቅ ስለነበር) ወዲያው (በቀጥታ) በእግዚአብሔር መንፈስ ምሪት ተጽፈው በእሱ ልዩ ጥበቃና ቸርነት በተከታታይ ዘመናት ውስጥ ንፁህ ሆነው በመጠበቅ ቆይተዋል:: ስለዚህም እነሱ እርግጠኞች (እምነት የሚጣልባቸው) ናቸው፣ በመሆኑም በሃይማኖት ውስጥ በሚነሱት አለመግባባቶች (የትምህርት

የተለምዶ ሥርዓት ምንም ነገር አይጨመርባቸውም[9]:: («የግድ ደገኛሉ» የሚያመለክተው በግልጥ ወይም በቀጥታ ትዕዛዝ ያልተሰጠባቸውን እነዚያን የእግዚአብሔርን ድንጋጌዎች ነው:: እነዚህም ብዙዎቹ መወሰድ ያለባቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ውስጥ እንደ ግልጽና ሎጂካዊ መደምደሚያዎች በመሆን ነው):: ሆኖም በቃሉ እንደተገለጡት ከእንደዚህ ዓይነት ነገሮች ውስጥ የሚያድን እውቀትን ለማግኘት የእግዚአብሔርን መንፈስ ውስጣዊ መገለጥ አስፈላጊነት እንቀበላለን[10]:: እግዚአብሔርን በማምለክና የቤተክርስትያንን አስተዳደር በተመለከተ ለሰዎችና ማኅበረ-ሰቦች የጋራ የሆኑ ተግባራት አላቸው፣ እነዚህም ከፍጥረት መረዳት (ከተፈጥሮ እውቀት) አኳያ ልንታዘዛቸው የሚገቡን ማስተዋል በቃሉ አጠቃላይ ሕግጋት መሠረት እንዲሁም ከክርስትያናዊ በመሆናቸው ነው[11]:: (የእግዚአብሔር ቃል ሁልጊዜ መከበር ያለባቸው ወይም የጥሩ ሥርዓት መመሪያዎችን ለእያንዳንዱ ጥቃቅን ነገርና ግልፅ የባሕርይ ሁኔታዎች ሁልጊዜ አይሰጥም)::

9. 2ጢሞ. 3:15-17፣ ገላ. 1:8-9 10፣ ዮሐ. 6:45፣ 1ቆሮ. 2:9-12፣
11. 1ቆሮ. 11:13-14፣ 1ቆሮ. 14:26 ና 40::

7. በእግዚአብሔር ቃል ላይ ያሉት ነገሮች ሁሉ በራሳቸው እኩል ግልፅ አይደሉም ወይም ለሁሉም ሰው እኩል ግልፅ አይደሉም[12]፤ ሆኖም እነዚያ ለደኅንነት መታወቅ፣ መታመንና መጠበቅ ያለባቸው (አስፈላጊ) ነገሮች በጣም ግልፅ በሆነ ሁኔታ በአንድ ወይም በሌላ የእግዚአብሔር ቃል ሥፍራ ላይ ተብራርተዋል:: ያም የተማሩ ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ ያልተማሩም ሰዎች የእነሱን መረዳት በተለመደው መንገድ ማግኘት ይችሉ ዘንድ ነው[13]:: (የተለመዱትም ቃሉን የመረዳት መንገዶች:- የሚሰበከውን ቃል በመስማትና ቃሉን በአክብሮት በማንበብ፣ በሚማር መንፈስ እና በፀሎት መቅረብ ናቸው:: እንዲሁም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከሌሎች አማኞች እርዳታን በመፈለግ ነው)::

12. 2ጴጥ. 3:16፣ 13. መዝ. 19:7፣ መዝ. 119:130::

8. ብሉይ ኪዳን በሒብሩ ቋንቋ (የብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር ሕዝብ ቋንቋ የነበረው)[14] እንዲሁም አዲስ ኪዳን በግሪክ (በተጻፈበት ጊዜ ለብዙ ሕዝብ በአጠቃላይ በጣም ይታወቅ ስለነበር) ወዲያው (በቀጥታ) በእግዚአብሔር መንፈስ ምሪት ተጽፈው በእሱ ልዩ ጥበቃና ቸርነት በተከታታይ ዘመናት ውስጥ ንፁህ ሆነው በመጠበቅ ቆይተዋል:: ስለዚህም እነሱ እርግጠኞች (እምነት የሚጣልባቸው) ናቸው፣ በመሆኑም በሃይማኖት ውስጥ በሚነሱት አለመግባባቶች (የትምህርት

አለመስማማቶች) ሁሉ ለመጨረሻ ውሳኔ ቤተክርስትያን እነሱን ማየት አለባት[15]::

ነገር ግን ለእግዚአብሔር ቃል መብትና ዝንባሌ ላላቸው፣ በእግዚአብሔ ርም ፍርሃት ውስጥ በመሆን እንዲያነቧቸውና[16] እንዲመረምሯቸው[17] ለታዘዙት ለእግዚአብሔር ሕዝቦች ሁሉ እነዚህ የመጀመሪያ ቋንቋዎች የማይታወቁ ናቸው፤ በመሆኑም ቅዱሳት መጻሕፍት ሕዝቦች ሁሉ በመጡበት በአካባቢ ቋንቋቸው ሊተረጎሙ ይገባል[18]:: ስለዚህም የእግዚአብሔር ቃል በሁሉም ውስጥ በሙላት በመኖሩ ሰዎች እግዚአብሔ ር ሊቀበለው በሚፈልገው መንገድ ያመልኩታል፣ እንዲሁም ቃሉ በሚሰጠው በትዕግስትና በመፅናናት ተስፋ ይኖራቸዋል[19]::

14. ሮሜ 3:2፣ 15. ኢሳ. 8:20 16. ሐዋ. 15:15፣ 17. ዮሐ. 5:39፣
18. 1ቆሮ. 14:6. 9፣ 11-12፣ 24. 28፣ 19. ቆላ. 3:16::

9. የማይሳሳተው (ስህተት የሌለበት) የእግዚአብሔርን ቃል መፍቻው ሕግ እራሱ የእግዚአብሔር ቃል ነው፣ ስለዚህም የማንኛውንም የእግዚአብሔርን ቃል በተመለከተ የእውነተኛና የሙሉ ትርጉም ጥያቄ በሚነሳበት ጊዜ ሁሉ (ብዙ መልክ ሳይሆን ነገር ግን አንድ) የበለጠ ግልጥ አድርጎ በሚናገር ወይም በሚያሳይ በሌላ ክፍል ሊመረመር ያስፈልጋል::. (ይህም በዚያ አንፃር ለመረዳት ነው)[20]::

(«በብዙ መልክ ሳይሆን ነገር ግን አንድ» የሚለው ሐረግ የሚያመለክተ ው የእግዚአብሔር ቃል ዝም ብሎ የመጽሐፍት - ቤተመጽሐፍ፣ ወይም የጠቃሚ መጽሐፍት ስብስብ፣ ወይም «የመረዳቶች» ጥርቅም እንዳይደለ ነው:: እንደ እግዚአብሔር ቃል መጽሐፍ ቅዱስ ያለምንም የእርስ በእርስ ቅራኔ ወይም መምታታት አንድ ወጥ የሆነ መልክት ያለው ነው:: ስለዚህም አንድን ክፍል ከሌላ ክፍል ጋር በማነናዘብ የሚደረግ የመተ ርጎም ልምድ የታመነ የመተርጎም መንገድ ወይም ዘዴ ነው)::

20. 2ጴጥ. 1:20-21፣ ሐዋ. 15:15-16::

10. ሃይማኖታዊ ውዝግቦችን ሁሉ ሊዳኝ (ሊፈርድ) የሚችል ከፍተኛው ዳኛ፣ እንዲሁም የጉባኤዎች፣ የእምነት መግለጫዎች፣ የጥንት ጸሐፊዎች አስተያየቶች፣ እንዲሁም የሰዎች ትምህርቶችና የግል መንፈሶች (የግል ፍልስፍናዎች) ሊመረመሩበት የሚገባ፣ በመንፈስ ቅዱስ ከተሰጠው ከቅዱስ ቃሉ ውጭ ሌላ ምንም ሊሆን አይችልም:: እንዲሁም በእግዚአብሔር ቃል ዓረፍተ ነገር ውስጥ እናርፋለን (ስንረካበን) ምክንያቱም የእምነታችን የመጨረሻ መፍትሄ ያለው በመንፈሱ በተሰጠው

በቅዱስ ቃሉ ውስጥ ነውና[21]:: (ፍጥረታዊው ሰው የሚደገፈው በራሱ ሃሳብ እና አመለካከት ላይ ነው፣ የአማኝ እምነት ግን በከፍተኛ ደረጃ የሚደገፈው በቅዱስ መጽሐፍ ውሳኔ ላይ ነው)::

21. ማቴ. 22:29-32፣ ኤፌ. 2:20፣ ሐዋ. 28:23::

2. እግዚአብሔርና ቅዱስ ሥላሴ

1. ጌታ የእኛ እግዚአብሔር አንድና ብቸኛ፣ ሕያው፣ እውነተኛ እግዚአብሔር ነው[1]:: የእሱም ሕልውና ያለው በራሱ እና በውስጡ ነው[2]:: (ለመኖር የሚያስፈልገው ኃይል የመነጨው ከራሱ ብቻ ነው:: ስለዚህም ከራሱ ውጪ ለእሱ ምንም ሌላ ነገርን አይፈልግም)::

በሕልውናውና በፍፁምነቱ ወሰን የሌለው (ልክ ወይም መጠን የሌለው)፣ ባሕርዩም ከራሱ ውጪ ከሌላ ከማንም መረዳት ያለፈ[3] (የማይመረመር ወይም መረዳት የማይቻል) ነው::

በጣም ንፁሕ መንፈስ[4]፣ የማይታይ፣ ያለ-ሰውነት አካል ክፍል ወይም ያለስዋዊ ስሜቶች (የማይረጉ፣ ሰውን የሚገዙ እና የሚገፉፉ ዓይነት ስሜቶች እንደ የወሲብ ፍቅር ወይም ስግብግብነት ወይም ሰዋዊ ጥላቻ ወይም ንዴት) ነው::

ብቻውን የማይሞት (የሌሎች የማይሞት ተፈጥሮም የተገኘው ከእሱ ነው) ነው::

ማንም ሊቀርበው በማይችል ብርሃን ውስጥ የሚኖር[5]፣ የማይለወጥ[6]፣ (የማይቀየር) ወሰን የሌለው[7] (የማይለካ)፣ ዘላለማዊ[8]፣ ከመታወቅ የሚያልፍ (ከሰው አስተሳሰብ ወይም ግምት ያለፈ) ሁሉን ቻይ[9] (ኃያል) በሁሉ መልክ የማይወሰን፣ በጣም ቅዱስ[10]፣ በጣም ጠቢብ፣ በጣም ነፃ፣ በጣም ፍፁም፣ (ማለትም ራሱን የቻለ፣ ሙሉ፣ ከምንም ነገር ጋር ያልተደባለቀ) ነው::

ሁሉን ነገር በራሱ በማይለወጥ ምክሩ (በቅዱስና በዓላማው) እንዲሁም በጣም ፃድቅ በሆነ ፈቃዱ[11]፣ ለራሱ ክብር የሚያደርግ[12] ነው::

በጣም አፍቃሪ፣ ባለ ብዙ-ፀጋ፣ መሐሪ፣ ታጋሽ፣ እንዲሁም በመልካምነቱና በእውነት ብዛት የተትረፈረፈ ነው::

በደልን (የእኛ የሞራል ብልሹነት ወይም ጠማማነት ሁኔታ)፣ መተላለፍን (አመፀኝነት) እና ኃጢአትን (በእግዚአብሔር ሕግ ላይ ያደረግነውን ግልፅ የሆነውን በደል) ይቅር የሚል ነው::

በእውነት ለሚፈልጉት ለእነዚያ ዋጋ የሚሰጥ[13]። እንዲሁም በተ መሳሳይ መንገድ በፍርዱ በጣም ፍትሃዊና አስፈሪ[14] (የማይበገር)፣ ኃጢአትን ሁሉ የሚጠላ[15]፤ እናም በደለኛውን በምንም መንገድ ንፁህ ነህ የማይል[16] ነው።

1. 1ቆሮ. 8:4-6፣ ዘዳ. 6:4፣ 2. ኤር. 10:10፣ ኢሳ. 48:12 3፣ ዘፀ. 3:14፣
4. ዮሐ. 4:24፣ 5. 1ጢሞ1:17፣ ዘዳ. 4:15-16፣ 6. ሚል. 3:6፣ 7. 1ነገስ. 8:27፣
ኤር. 23:23፣ 8. መዝ. 90:2፣ 9. ዘፍ. 17:1፣ 10. ኢሳ. 6:3፣ 11. መዝ. 115:3፣
ኢሳ. 46:10፣ 12. ምሳ. 16:4፣ ሮሜ. 11:36፣ 13. ዘፀ. 34:6-7፣ ዕብ. 11:6፣
14. ነህ. 9:32-33፣ 15. መዝ. 5:5-6፣ 16. ዘፀ. 34:7፣ ነህ. 1:2-3።

2. እግዚአብሔር ሕይወትን ሁሉ[17]፣ ክብርን[18]፣ መልካምነትን[19]፣ በ ረከትን፣ ከራሱና በራሱ ውስጥ ይዞ ሁሉን በመቻሉ ልዩ ነው፣ ይህም በሁለቱም መልክ ማለትም በራሱና ለራሱ ነው፣ የማንኛውንም የፈጠ ረውን ፍጡር ርዳታ አያስፈልገውም ወይም ከሌላው ምንም ክብርን ባለመውሰድ ነው[20]።

በአንፃሩ በእነሱ ውስጥ ለእነሱ እና በእነሱ ላይ የራሱን ክብር የገለጠው እራሱ እግዚአብሔር ነው። እሱ ብቻውን የሁሉ ነገር የሁሉ ሕልውና መፍለቂያ (ምንጭ) ነው፣ በመሆኑም ሁሉ ነገር ያለውና የሚንቀሳቀሰው በእሱ፣ ከእሱ፣ እና ለእሱ[21] (እሱ ነው የሰው ልጅ ሁሉ ፍፃሜ ያኘ እና ምንጭ) ነው።

እሱ በፍጥረት ሁሉ ላይ ደስ የሚለውን ማናቸውንም ነገር ሁሉ በእነሱ ላይ፣ በእነሱ ውስጥ ወይም ለእነሱ ለማድረግ ፍፁም ሙሉ የሆነ መለኮ ታዊ ሥልጣን አለው[22]።

በእሱ ዕይታ ሁሉ ነገር ግልጥና የተራቆተ ነው[23] የእሱ ዕውቀት የማይወሰን፣ የማይሳሳት፣ እናም በፍጡሩ ላይ ያልተወሰነ ነው። (እሱ ስለሆነው ነገር ለመረዳት በመላዕክት ወይም በሰዎች ሪፖርት ላይ አይደገፍም)።

ስለዚህም ለእሱ ምንም ነገር ድንገተኛ ወይም ያልታወቀ (በሁኔታ ከስተት ላይ የተመሠረተ) አይደለም[24]።

በምክሩ (በዕቅዶቹና በዓላማዎቹ) በሥራው እንዲሁም በትዕዛዛቶቹ ሁሉ እሱ በጣም ቅዱስ ነው[25]።

ለእሱ ከመላዕክትም ከሰዎችም አምልኮ አገልግሎት ሁሉ ወይም ታዛዥነት ይገባዋል[26]፣ እነሱ እንደ እሱ ፍጡራን እሱን የሚያስደስተውን ከእነሱ የሚፈልገውን ማንኛውንም ነገር ለፈጣሪያቸው ማድረግ አለባቸው።

17. ዮሐ. 5:26፤ 18. መዝ. 148:13፤ 19. መዝ. 119:68፤ 20. ኢዮብ. 22:2-3፤ 21. ሮሜ 11:34-36፤ 22. ዳን. 4:25 ና 34-35፤ 23. ዕብ. 4:13፤ 24. ሕዝ. 11:5፤ ሐዋ. 15:18፤ 25. መዝ. 145:17፤ 26. ራዕ. 5:12-14።

3. በዚህ ሊወሰን በማይችልና በመለኮት ሕልውና ውስጥ ሦስት ሕልውናዎች አሉ (አካላት ወይም አብልናዎች) እነሱም አብ፣ ቃል ወይም ወልድና መንፈስ ቅዱስ ናቸው[27]። እነሱ በተፈጥሮ፣ በኃይል በዘላለማዊነት አንድ ናቸው፣ እያንዳንዱ ሙሉ መለኮታዊ ኩነትን በመያዝ ሆኖ[28] (ሁሉም ሙሉ ሰሙሉ እግዚአብሔር ነው፣ ሆኖም ይህ ኩነት የማይከፋፈል ናቸው) ነው።

አብ ከሌላ ከማንም አልተገኘም፣ ወይም በሌላ በማንም ወደ ሕልውና አልመጣም፣ ወይም ከሌላ ከማንም ትዕዛዝ አልተገኘም።

- ወልድ ከዘላለም ጀምሮ ከአብ የተገኘ ነው[29]
- መንፈስ ቅዱስ ከአብና ከወልድ የተገኘ ነው[30]
- ሦስቱም በሙሉ የማይወሰኑ፣ ያለጅማሬ ናቸው።

ስለዚህ አንድ እግዚአብሔር ብቻ አለ። እሱም በባሕርዩ በሕልውናው የማይከፋፈል ነው (በሥላሴ ስባሳት ሁስጥ ምንም ልዩነት ስለሌለ) ነገር ግን በተለያዩ በየራሳቸው ልዩ የሆኑ ባሕርያት አማካኝነት ሊታወቁ ይችላሉ (በራሳቸው የተሰያየ ልዩ የሆኑ ሚናዎች) እንዲሁም በራሳቸው ግላዊ ግንኙነቶች ነው።

ይህ የሥላሴ ትምህርት ከእግዚአብሔር ጋር ላለን ለማንኛውም ዓይነት ግንኙነት መሠረት ነው፣ እንዲሁም በእሱ ላይ ላለን መታመን መፅናናት ነው። (በእግዚአብሔር ሁስጥ የሥላሴ ስባሳት የእርስ በእርስ ግንኙነት የሚያስተምረን መታወቅና ማወቅ የእግዚአብሔር «ባሕርይ» መሆኑን ነው። ስለዚህም ይህ ዶክትሪን ጌታን ስመፈለጋችንና ከእሱ ጋር ስሚኖረን ሕብረትና ግንኙነት ሁሉ መሠረት ነው)።

27. 1ዮሐ. 5:7፤ ማቴ. 28:19፤ 2ቆሮ. 13:14፤ **28.** ዘፀ. 3:14፤ ዮሐ. 14:11፤ 1ቆሮ. 8:6፤ **29.** ዮሐ. 1:14.18፤ **30.** ዮሐ. 15:26፤ ገላ. 4:6።

3. የእግዚአብሔር ድንጋጌ

(የእግዚአብሔር የዘላለም ውሳኔዎች ወይም ፈቃድ፣ የእግዚአብሔር መመሪያዎች፣ የእግዚአብሔር ዕቅድ)

1. እግዚአብሔር ከዘላለም ጀምሮ በጣም ብልህና ቅዱስ በሆነው የራሱ ፈቃድ ምክር በነፃነትና ባለመለወጥ የሚመጣውን ነገር ሁሉ በራሱ ደንግጓል[1]። (በማንኛውም የዕቅድ ሥራው ውስጥ ምንም የሚያስገድደው ነገር

የለም፣ እናም የእሱ ዕቅዶች ሁሉ የሚከናወኑት ያለምንም መዛባት ነው)::

ሆኖም ይህ እንዲህ ይሁን እንጂ እግዚአብሔር የኃጢአት ጀማሪ አይደለም ወይም ኃጢአትን ከሚያደርግ ከማንም ጋር ምንም ዓይነት ሕብረት የለውም[2] (የጋራ ትብብር)፣ ወይም ፍጡራን ዓመፃን እንዲያደርጉ ፈቃድን አልሰጠም (ማንም ኃጢአትን እንዲያደርግ አልተሠራም) ወይም ለኃጢአት ነፃነት የለም፣ ወይም ለሁለተኛ ምክንያት ቦታ የሚከፍት መጠባበቂያ አልተወሰደም፣ (ማለትም የምክንያትና የውጤት ሕግ ነፃ ሥራ ማዕቃ ገብነት የለም) ይሁን እንጂ ኃጢአት ተፈፀመ[3]::

ሁሉን ነገር ሥርዓት በማስያዝ (የክስተቶችን ቅደም ተከተል በማስተካከል) እንዲሁም ደግሞ የራሱ ዕቅድ የሚፈፀምበትን በኃይሉና በታማኝነቱ[4] በዚህ ሁሉ የእግዚአብሔር ጥበብ ተገለጠ:: (ስዚህ የእግዚአብሔር ታማኝነት ማለት - በቅዱስ ባሕርዩና በተገለጠው ቃሉ መካከል ያለው የማይለዋወጥ አንድነት ነው)::

1. ኢሳ. 46:10፣ ኤፌ. 1:11፣ ዕብ. 6:17፣ ሮሜ 9:15፣ 18፣ 2. ያዕቆ. 1:13-15፣
1ዮሐ. 1:5 3፣ ሐዋ. 4:27-28፣ ዮሐ. 19:11፣ 4. ዘኁ. 23:19፣ ኤፌ. 1:3-5::

2. ሊታሰቡ በሚችሉ ሁኔታዎች ሁሉ ውስጥ የሚሆኑትን ነገሮች ወይም ሊመጡ የሚችሉትን በሙሉ እግዚአብሔር ቢያውቃቸውም[5]፣ ወደ ፊት እንደሚከሰቱ በማየቱ ምክንያት፤ ወይም በተወሰኑ ሁኔታዎች ምክንያት ሊያልፉ የሚችሉ ቢሆንም[6] እንዲሆኑ ወይም እንዲከናወኑ አልደነገገም::

5. ሐዋ15:18፣ 6. ሮሜ 9:11-18::

3. በእግዚአብሔር ድንጋጌ ለእሱ ክብር መገለጥ አንዳንድ ሰዎችና መላዕክት በክርስቶስ ኢየሱስ በኩል ለዘላለም ሕይወት ተወስነዋል[7]፣ ይህም ለከበረው የፀጋው ክብር ምስጋና ነው[8] (ስለዚህም ይህ የከበረው የፀጋው ክብር ደገለጥና ደመሰገን ዘንድ ነው):: ሌሎቹ ደግሞ ለፍትሃዊ ኩነኔያቸው ይተዋሉ፣ ይህም ለከበረው የፅድቅ ፍትሑ ክብር ነው[9] (ስለዚህም የእሱ የክብር ፍትህ እንዲገለጥና እንዲመሰገን ዘንድ ነው)::

7. 1ጢሞ. 5:21፣ ማቴ. 25:34፣ 8. ኤፌ. 1:5-6፣ 9. ሮሜ 9:22-23፣ ይሁዳ 4::

4. እነዚያ በተለዩና ያለመለወጥ አስቀድመው የተመደቡትና የተወሰኑት መላዕክትና ሰዎች (በግል የተወሰኑት) እንዲሁም የእነሱ ቁጥር እርግጠኛና የተወሰነ ነው ያም ሊጨምር ወይም ሊቀንስ አይችልም[10]::

10. 2ጢሞ. 2:19፣ ዮሐ. 13:18::

5. አስቀድሞ ለዘላለም ሕይወት የተመደቡትን የሰው ልጆች እግዚአብሔር የመረጣቸው ምድርና ሰማይ ከመፈጠራቸው በፊት ነው፤ ይህም በእሱ ዘላለማዊና የማይለወጥ ዕቅድ አማካኝነት እንዲሁም በምስጢር ምክሩና በመልካም ፈቃዱ ነው:: እግዚአብሔር በክርስቶስ የመ ረጣቸው ለዘላለም ክብር፣ ሙሉ ለሙሉ ከእሱ ነፃ ፀጋና ፍቅር የተነሳ ብቻ ነው[11]፤ ይህም እሱን ለመምረጥ የሚገፋፋው ወይም የሚያንቀሳቅሰው በፍጡሩ ውስጥ ምንም ነገር ሳይኖር ወይም ምንም ሌላ እንደ መነሻ የሚሆን ነገር ሳይኖር[12] (በሰውየው ውስጥ ምንም የሚታይ ነገር ሳይኖር ማለት ነው) ነው::

11. ኤፌ. 1:4. 9፣ 11፣ ሮሜ 8:30፣ 2ጢሞ. 1:9፣ 1ተሰ. 5:9፣ 12. ሮሜ 9:13-16፣ ኤፌ. 2:5 ና 12::

6. እግዚአብሔር በዘላለማዊ እና በሙሉ የነፃ ዕቅድ ፍቃዱ የተመ ረጡትን ለክብር እንደመደባቸው ሁሉ ለዚህ የሚያስፈልገውን መንገድ ሁሉ አስቀድሞ አዘጋጅቷል[13] (ደኅንነታቸው የሚመጣበትን መንገድ):: በመሆኑም እነሱ አሁን የተመረጡት በአዳም የወደቁ ስለነበሩ:-

- በክርስቶስ ተዋጅተዋል[14]::
- መንፈስ ቅዱስ በውስጣቸው በሠራበት ጊዜ በክርስቶስ እንዲያምኑ በብቁ ጥሪ ተጠርተዋል::
- ፀድቀዋል፣ የእግዚአብሔር ልጅ ሆነዋል፣ ተቀድሰዋል[15] ::
- በእሱ ኃይል በእምነት በኩል ለዘላለም ደኅንነት ተጠብቀዋል[16]::

በክርስቶስ የተዋጁት፣ በብቁ ጥሪ የተጠሩት፣ የፀደቁት፣ የእግዚአብሔር ልጅ የሆኑት፣ የተቀደሱት እና የዳኑት የተመረጡት ብቻ ናቸው እንጂ ሌ ሎች አይደሉም[17]::

13. 1ጴጥ. 1:2፣ 2ተሰ. 2:13፣ 14. 1ተሰ. 5:9-10፣ 15. ሮሜ 8:30፣ 2ተሰ. 2:13፣ 16. 1ጴጥ. 1:5 17፣ ዮሐ. 10:26፣ ዮሐ. 17:9፣ ዮሐ. 6:64::

7. የዚህ ከፍተኛ የሆነ አስቀድሞ የመመረጥ ዶክትሪን (ስለተምህሮ) ምስጢር በከፍተኛ (በልዩ) ጥንቃቄ እና እንክብካቤ ሊያዝ ይገባዋል፣ በቃሉ ላይ የተገለጠውን የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚይዙ ሰዎች እንዲሁም ለእሱ ታዛገሮች የሆኑ ሰዎች ከሚያደርጉት ተገቢ የሆነ ተግባር (ከደኅንነታቸው ስምምድ) የዘላለም ምርጫ እንዳላቸው እርግጠኞች ይሆናሉ[18] ::

ስለዚህም ይህ ዶክትሪን እግዚአብሔርን ለማመስገን[19]፣ ለማክበር፣

ለማድነቅ፣ ምክንያትን ይሰጣል[20]፣ እንዲሁም ደግሞ ለትህትና፣ ለእውነተኛነት፣ ለብዙ መፅናናት ወንጌልን በቅንነት ለሚታዘዙ ሁሉ የማመስገኛ ምክንያትን ይሰጣል[21]::

18. 1ተሰ. 1:4-5፣ 2ጴጥ. 1:10 19፣ ኤፌ. 1:6፣ ሮሜ 11:33፣
20. ሮሜ 11:5-6 እና 20፣ ሉቃ. 10:20::

4. ፍጥረት

1. በመጀመሪያ እግዚአብሔር አብን ወልድንና መንፈስ ቅዱስን[1] ለዘላለም ክብሩ፣ ጥበቡ እና መልካምነቱ መገለጥ[2] ይህም ዓለምንና በውስጧ ያሉትን የሚታዩትንና የማይታዩትን ሁሉ በስድስት ቀናት[3] ውስጥ ለመፍጠር ደስ አሰኘው፣ እንዲሁም ሁሉም መልካም ነበር::

1. ዮሐ. 1:2-3፣ ዕብ. 1:2፣ ኢዮብ 26:13፣ 2. ሮሜ 1:20፣ 3. ቆላ. 1:16፣ ዘፍ. 1:31::

2. እግዚአብሔር ሌሎች ፍጥረታትን ሁሉ ከፈጠረ በኋላ ሰውን ወንድና ሴት አድርጎ[4] ከማስተዋልና (ከስዋቂነት) ከሕያው ነፍስ ጋር ፈጠራቸው[5]፣ እነሱም ያንን ሕይወት ለእሱ ሲኖሩ ለተፈጠሩበት ለዚያ እንዲስማሙ አድርጎ ነው፣ በዚህም መሠረት:-

በእግዚአብሔር አምሳል በመሠራት በእውቀት በፅድቅ እና በእውነተኛ ቅድስና[6] የእግዚአብሔር ሕግ በልባቸው ተጽፎ[7] እናም ያንን ለማድረግ የሚያስችላቸውን ኃይል ይዘው ነው::

ነገር ግን ለመሳሳት በሚያስችል ሁኔታ ውስጥ በመኖር፣ ለራሳቸው ፈቃድ ነፃነት ተለቀው ነበር፣ ያም ሊለዋወጥ የሚችል[8] (ስማመዕ ነፃ ስለዚህም ያዕፀና በመሆን) ነበር::

4. ዘፍ. 1:27፣ 5. ዘፍ. 2:7፣ 6. መክብ. 7:29፣ ዘፍ. 1:26፣
7. ሮሜ 2:14-15፣ 8. ዘፍ. 3:6::

3. በልባቸው ከተፃፈው ሕግ ባሻገር መልካምንና ክፉውን ከምታስታውቀው ዛፍ[9] እንዳይበሉ ትዕዛዝን ተቀብለዋል:: ይህንን ትዕዛዝም እየፈፀሙ እያሉ ከእግዚአብሔር ጋር ባላቸው ሕብረት በጣም ደስተኞች ነበሩ እንደዚሁም በምድር ላይ ባሉት ፍጥረታት ሁሉ ላይ ገገርነት (ጌትነትና ተቆጣጣሪነት) ነበራቸው[10]::

9. ዘፍ. 2:17፣ 10. ዘፍ. 1:26፣ 28::

5. መለኮታዊ ቸርነት

(የእግዚአብሔር የበላይ ተመልካችነትና የርኅራኄ እንክብካቤ)

1. የሁሉም ነገር መልካም ፈጣሪ እግዚአብሔር በእሱ የማይወሰን ኃይል እና ጥበብ ከትንሹ እስከ ትልቁ ድረስ ያሉትን ፍጥረታት[1] ሁሉና ነገሮችን ይዟል፣ ይመራል፣ ያስተዳድራል እንዲሁም ይገዛል[2]:: ይህንንም በጣም ብልህና ቅዱስ በሆነው በእሱ በቸርነቱ ለተፈጠሩበት ዓላማ ግብ ድረስ ነው:: (ስግዚስብሔር ደገዛቸዋል ደግሞም የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ ደሰጣቸዋል (ስግዚስብሔር ዓላማ ማሟላት ደችሉ ዘንድ ነው)::
ደህም የተፈጠረበትን ዓላማ ማሟላት ደችሉ ዘንድ ነው):: (ደህንን ዓላማ ለማሟላት) በማይሳሳተው የአስቀድሞ እግዚአብሔር እውቀቱ እንዲሁም በነፃና በማይለወጠው የራሱ ፈቃድ ምክር ይገዛል:: ለጥበቡ፣ ለኃይሉ፣ ለፍትሑ፣ ልክ በሌለው መልካምነቱ (ደግነቱ) እና ለምህረቱ ምስጋና ክብር ይሆን ዘንድ[3] ነው:: (ደህ የመጨረሻው ሐረግ ፍጥረታት ሁሉ የተፈጠሩበት ዓላማ «መደምደሚያ» ነው - ያም የስግዚስብሔር ባህርያት ስንዲገለጡና ስንዲሁም ስግዚስብሔር ስንዲከበር ነው)::

1. ዕብ. 1:3፤ ኢዮ. 38:11፤ ኢሳ. 46:10-11፤ መዝ. 135:6፤
2. ማቴ. 10:29-31፤ 3. ኤፌ. 1:11::

2. ይሁን እንጂ ጅማሬ የሆነውን የእግዚአብሔርን የአስቀድሞ እውቀቱንና ዕቅዱን በተመለከተ ሁሉ ነገር የሚሆነው የማይለወጥና ያለምንም ስሕተት ነው[4]:: ስለዚህም ምንም ነገር በማንም ላይ በአጋጣሚ አይሆንም ወይም ከእሱ ቸርነት ውጪ አይሆንም[5] ነገር ግን በእሱ ቸርነት ከሁለተኛ ምክንያት የተነሳ ነገሮች እንዲከናወኑ ክስተቶችን ሥርዓት ያስይዛል ይህም በአስፈላጊነት፣ በነፃነት ወይም በድንገተኛነት ሊሆን ይችላል[6]:: (በሁለተኛ ምክንያት የተነሳ ስንዲሆኑ ነገሮችን ያቀናጀል ስንዲሁም ደፈቅደል ማለትም ስንደ ተፈጥሮ ሕግ፣ ወደም የሰው ልጅ ነፃና የግል ተግባሮች፣ ወደም የሊኮሞሚ ኃደል ስንቅስቃሴዎች፣ ወደም «በምክንያትና ውጤት ሕግ» ስማካኝነት ነው:: ስግዚስብሔር በስንደዚህ ዓደነት ነገሮች ውስጥ ስቅዱን ለማከናወን ደጠቀማል)::

4. ሐዋ. 2:23፤ 5. ምሳ. 16:33፤ 6. ዘፍ. 8:22::

3. በመደበኛ አሠራሩ እግዚአብሔር ሁኔታዎችን ይጠቀማል[7] (በተራ ቁጥር «2» ላደ የተጠቀሱትን ዓደነት) ነገር ግን ከእነሱ ውጪ[8] ከእነሱ ባሻገርና[9] በተቃራኒ[10] እራሱን እንደሚያስደስተው ለመሥራት እሱ ነፃ ነው (የተፈጥሮ ሕጋጋትን፣ የሰውን ውሳኔዎችና ሁኔታዎች ሊያሻው ደለውጣል)::

7. ሐዋ. 27:31 ና፥፥ ኢሳ. 55:10-11፣ 8. ሆሴ. 1:7፣ 9. ሮሜ. 4:19-21፣
10. ዳን. 3:27።

4. የእግዚአብሔር ታላቅ ኃይሉ፣ የማይመረመረው ጥበቡና የማይወሰነው መልካምነቱ እስከአሁን ድረስ ራሳቸውን የገለጡት (ሙሉ በሙሉ የገለጡት) በእሱ ቸርነት ነው ያም የእሱ የተወሰነው ምክሩ (ቁርጠኛ ፅ ቀዱ) እስከ መጀመሪያው ውድቀት ድረስ እንኳን ተዘርግቷል እንዲሁም ለመላእክትም ለሰዎችም ሌሎችም የኃጢአት ሥራዎችም ጭምር[11]።

ይህም ዝም ብሎ በባዶ ፈቃደኛነት ብቻ ሳይሆን፣ ነገር ግን በፈቃድ መልክ እሱ ባካተተው በጣም ኃይለኛና ጥበበኛ ወሰን እንዲሁም በሌሎች ኃጢአትን የመቆጣጠሪያና የማገጃ መንገዶች ጭምር ነው[12]። እነዚህም የተለያዩ ማገጃዎች በእግዚአብሔር የታቀዱት የእሱን በጣም ቅዱስ የሆኑትን ዓላማዎች ተግባራዊ ለማድረግ ነው[13]።

ነገር ግን በእነዚህ ሁሉ ጉዳዮች የመላዕክትም ሆነ የሰዎች፣ የሁሉቱም ኃጢአተኛነት የመጣው ከእነርሱ ከራሳቸው ብቻ ነው እንጂ ሙሉ በሙሉ ቅዱስ እና ፃድቅ ከሆነውና፣ የኃጢአት ጀማሪና ተቀባይ በጭራሽ ሊሆን ከማይችለው ከእግዚአብሔር አይደለም[14]።

11. ሮሜ 11:32-34፣ 2ሳሙ. 24:1፣ 1ዜና 21:1፣ 12. 2ነገ. 19:28፣ መዝ. 76:10፣
13. ዘፍጥ. 50:20፣ ኢሳ. 10:6፣ 7 ና 12፣ 14. መዝ. 50:21፣ 1ዮሐ. 2:16።

5. በጣም ጥበበኛ፣ ፃድቅ፣ እና ባለፀጋው እግዚአብሔር ብዙ ጊዜ ልጆቹን ለራሳቸው የተበላሸ ልብ ኃጢአተኝነትና ለተለያዩ ፈተናዎች ለጊዜ ው ይተዋቸዋል ይህም ለሠሩዋቸው ኃጢአቶች ቅጣትን ለመቅጣት፣ ወይም በልባቸው ውስጥ አሁንም የተደበቀውን መበላሸትና አታላይነትን ለማሳየት ነው። ስለዚህም እነሱ ትሁታን በመሆን ተነስተው በጣም ወደቀ ረበና ወደማያቋርጥ በእሱ ላይ መታመን፣ ለእርዳታ ወደ እሱ እንዲመጡ ነው። እንዲሁም ለወደፊት የኃጢአት መከሰት የበለጠ ጥንቁቅ እንዲሆኑ ነው። ሌሎችም ትክክልና ቅዱስ የሆኑ ዓላማዎቹም እንዲሁ በእግዚአብሔ ር ለእንዲህ ዓይነት ተግባራት ያገለግላሉ[15]።

ስለዚህም ለምርጦቹ የሚሆነው ማንኛውም ነገር በእሱ ዕቅድና ለእሱ ክብር እንዲሁም ለእነሱ ጥቅም ነው የሚሆነው[16]።

15. 2ዜና 32:25-31፣ 2ዜና 12:7-9፣ 16. ሮሜ 8:28።

6. ኃጢአተኞች ለሆኑትና እግዚአብሔራዊ ላልሆኑት ሰዎች እግዚአብሔር እንደ ፃድቅ ዳኛ (ፈራጅ) ለሆናቸው፣ ላለፈው ኃጢአታቸው

ዕውርና ደንዳና ከሆኑት፣[17] ከእነሱ የሚይዝባቸው ፀጋውን ብቻ ሳይሆን መረዳት ሊያገኙ የሚችሉበትን በልባቸው የሚነኩበትን፣[18] አንዳንድ ጊዜ ያላቸውንም ስጦታ ጭምር ይወስደውና የተበላሸው ሁኔታቸው ለኃጢአት ሁኔታን ወደሚያመቻችበት[19] ለተለያዩ ነገሮች ያጋልጣቸዋል[20] (በኃጢአት በሚጋለጡበት ሰዓት ያጋጠማቸውን ዕድል ወዲያውኑ ይጠቀሙበታል)፡፡ እግዚአብሔር ለራሳቸው ምኞቶች፣ ለዓለም ፈተናዎች እንዲሁም ለሰይጣን ኃይል አሳልፎ ይሰጣቸዋል[21] ስለዚህም በመጨረሻው ራሳቸውን ያጠነክራሉ ይህም የሌሎችን ልብ ለማለስለስ እግዚአብሔር በሚጠቀምበት ሁኔታ ቢሆንም እንኳን ልባቸውን ያደነድናሉ[22]፡፡

17. ሮሜ 1:24-28፣ ሮሜ 11:7-8፣ 18. ዘዳ. 29:4፣ 19. ዘዳ. 2:30፣ 2ነገ. 8:12-13፣ 20. ማቴ. 13:12፣ 21. መዝ. 81:11-12፣ 2ተሰ. 2:10-12፣ 22. ዘፀ. 8:15 እና32፣ ኢሳ. 6:9-10፣ 1ጴጥ. 2:7-8፡፡

7. የእግዚአብሔር አሠራር ለፍጥረታት ሁሉ በአጠቃላይ ቢደርስም የራሱን ቤተክርስትያን (የራሱን ሕዝብ) በጣም ልዩ በሆነ መንገድ ይንከባከባል እንደዚሁም ለቤተክርስትያኑም መልካምነት ሁሉን ነገር ይገዛል[23]፡፡

23. 1ጢሞ. 4:10፣ አሞፅ 9:8-9፣ ኢሳ. 43:3-5፡፡

፮. የሰው ውድቀት ኃጢአትና ቅጣት

1. እግዚአብሔር ሰውን ፍፁምና ያለኃጢአት አድርጎ ቢፈጥረውምና እንዲሁም ሰው ቢጠብቀው ሕይወትን የሚያረጋግጥለት ፃድቅ ሕግ ቢሰጠውም፣ እንዲሁም ቢተላለፈው እንደሚሞት ቢያስጠነቅቀውም[1] ሰው ግን በዚያ ክብሩ ብዙ አልኖረም፡፡

የእባብን ረቂቅነት ሰይጣን ተጠቅሞ ሄዋንን አሸነፋት፣ በእሷ ደግሞ አዳምን አታለለው እሱም ያለምንም ግዴታ (ምንም ሳይገደድ) ተላለፈ፣ በመሆኑም በፈቃደኝነት የፍጥረታቸውን ሕግ እና የተከለከሉትን ፍሬ በመብላት ተላለፉ[2]፡፡

እግዚአብሔርም በራሱ ጥበብና በቅዱስ ምክሩ (ዓላማው) መሠረት፣ ይህ ተግባር፣ ለራሱ ክብር እንዲታቀድ ትዕዛዝ መስጠትን ለመፍቀድ አስደስቶት ነበር፡፡

1. ዘፍ. 2:16-17፣ 2. ዘፍ. 3:12-13፣ 2ቆሮ. 11:3፡፡

2. በዚህ ኃጢአት የመጀመሪያ ወላጆቻችን ከመጀመሪያው ፅድቃቸው እና ከእግዚአብሔር ጋር ካላቸው ሕብረት በመውደቃቸው እኛም በእነሱ ውስጥ ወደቅን (እንደ ዘር ከእነሱ ጋር ወደቅን)። ከዚህም የተነሳ ሞት በሁሉም ላይ መጣ[3]፣ ሁሉም በኃጢአት የሞቱ በመሆን[4] በነፍሳቸውና በአካላቸው ብልቶች ሁሉ ሙሉ በሙሉ ረከሱ[5]።

3. ሮሜ 3:23፣ 4. ሮሜ 5:12፣ 5. ቲቶ 1:15፣ ዘፍ. 6:5፣ ኤር 17.9፣ ሮሜ 3:10-19።

3. እነሱም ሥር-መሠረት በመሆንና በእግዚአብሔር ውሳኔ በሰዎች ልጆች ሁሉ ልብ ውስጥ ቆመውና በመኖር (በቦታቸው)፣ የዚህ ኃጢአት በደል በነሱ ላይ ተላለፈ (ተቆጠረባቸው)። እንዲሁም የነሱ የተበላሸ ተፈጥሮ ተላለፈላቸው ይህም ከነሱ በኋላ ባለው ዘራቸው ውስጥ በዘር (በዕደት) የሚተላለፍ ሆነ[6]። ስለዚህም የእነሱ ዘሮች በሙሉ የተፀነሱት በኃጢአት ነው[7] እናም በተፈጥሮ የቁጣ ልጆች[8]፣ የኃጢአት ባሪያዎች እንዲሁም የሞት ተገዢዎች (የሚሞቱ) ናቸው[9] ይህም ጌታ ኢየሱስ ነፃ ካላወጣቸው በስተቀር[10] ለሌሎቹ መንፈሳዊ ዓለማዊ ጊዜያዊ እና ዘላለማዊ ሥቃዮች ሁሉ የተሰጡ ናቸው።

6. ሮሜ 5:12-19፣ 1ቆሮ. 15:21-22፣ 45 ና 49፣ 7. መዝ. 51:5፣ ኢዮ. 14:4፣
8. ኤፌ. 2:3፣ 9. ሮሜ 6:20፣ ሮሜ 5:12፣ 10. ዕብ. 2:14-15፣ 1ተሰ. 1:10።

4. ሌሎቹ መተላለፎች በሙሉ የመነጩት ከዚህ የመጀመሪያ መበላሸት[11] ነው። ይህም እኛ ሙሉ ለሙሉ የተበላሸንበት (ለመልካም ነገር የማንበቃበት) መንፈሳዊ ስንኩል የሆንንበት እና ለመልካም ነገር ሁሉ ተቃራኒ የተደረግንበት (ተቃዋሚ እና ተቃራኒ) እናም ወደ ሁሉም ክፉ ነገር ያዘነበልንበት ነው[12]።

11. ያዕ. 1:14-15፣ ማቴ. 15:19፣ 12. ሮሜ 8:7፣ ቆላ. 1:21።

5. በዚህ ሕይወት ውስጥ እያለን የዚህ የተፈጥሮ መበላሸት ደኅንነትን ባገኙትም[13] (ዳግም በተወለዱት) ውስጥ ይቀራል። አማኙ በክርስቶስ ይቅር የተባለና ለኃጢአት የሞተ (እንዲሞት የተደረገ) ቢሆንም፣ ነገር ግን ይህ የተበላሸ ተፈጥሮና እንቅስቃሴው በሙሉ (የእሱ መነሳሳቶች፣ ግፊቶች እና ፈተናዎች) በእውነትና በሚገባ ኃጢአታዊ ናቸው[14]።

13. ሮሜ 7:18.23፣ መክብ. 7:20፣ 1ዮሐ. 1:8፣ 14. ሮሜ 7:23-25፣ ገላ. 5:17።

፯. የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን

1. በእግዚአብሔርና በፍጡራን መካከል ያለው ርቀት እጅግ በጣም ትልቅ ነው፣ ያም የሚያስተውሉ ፍጡራንም እንኳን (የማሰቢያ የአካል ክፍሎች የተሰጣቸው) እንደፈጣሪያቸው ለእሱ መታዘዝ አለባቸው ነገር ግን በእግዚአብሔር በኩል አንዳንድ የፈቃደኝነት ድርጊት ከሌለ በቀር የሕይወትን ስጦታ በራሳቸው ሊያገኙት በፍፁም አይችሉም፤ ይህም ደግሞ በእግዚአብሔር በኩል በቃል ኪዳን መንገድ እንዲሆን ደስ አሰኝቶታል[1]::

1. ሉቃ. 17:10 ኢዮብ 35:7-8::

2. ከዚህም በሻገር ሰው በውድቀቱ እራሱን ከፍርድ እርግማን በታች በማምጣቱ ጌታ የፀጋ ቃል ኪዳንን ለማድረግ አስደሰተው[2]:: በዚህም ቃል ኪዳን ለኃጢአተኞች ሕይወትንና ደኅንነትን በክርስቶስ በኩል በነፃ አቅርቦላቸዋል[3]:: እነሱም እንዲድኑ እምነትን ብቻ ከእነሱ በመጠየቅ፣ ለዘላለም ሕይወት ለተመደቡት ለእነሱም የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ለመስጠት የተስፋ ቃል በመስጠትና ይህም እነሱ እንዲያምኑ ፈቃደኞች እንዲሆኑና ማመን እንዲችሉ ለማድረግ ነው[4]::

2. ዘፍ. 2:17 ገላ. 3:10 3. ሮሜ 3:20-21 ሮሜ 8:3 ማር. 16:15-16 ዮሐ. 3:16::
4. ሕዝ. 36:26-27፣ ዮሐ. 6:44-45፣ መዝ. 110:3::

3. ይህ ቃል ኪዳን የተገለጠው በወንጌል በኩል ነው፣ ከሁሉ አስቀድሞ ለአዳም በሴቷ ዘር በኩል[5] በደኅንነት ቃል ኪዳን ውስጥ ከዚያም በኋላ ደግሞ የሙሉ መገለጡ በአዲስ ኪዳን እስኪታይ ድረስ[6] በተጨማሪ እርምጃዎች ነው:: የዚህ የደኅንነት ቃል ኪዳን የተመሠረተው የተመረጡት ስለሚድኑበት ሁኔታ በአብና በወልድ መካከል በዘላላማዊ የቃል ኪዳን ስምምነት ላይ ነው[7]:: እሱም በዚህ ቃል ኪዳን መሠረት ሙሉ ለሙሉ በፀጋው (በነፃ ምህረትና ሞገስ) ብቻ ነው፣ በኃጢአት ከወደቀው ከአዳም ዘር ውስጥ የዳኑትና ሕይወትን ያገኙት እናም በዘላለም አለመሞት የተባረኩት በዚህ ነው፤ ምክንያቱም አዳም ከመውደቁ በፊት የነበረውን ዓይነት ተቀባይነት የሰው ልጅ በሌላ በምንም መንገድ በእግዘ አብሔር ዘንድ የሚያገኝበት ችሎታ በፍፁም ሊኖረው ስለማይችል ነው[8]::

5. ዘፍ. 3:15፣ 6. ዕብ. 1:1፣ 7. 2ጢሞ. 1:9፣ ቲቶ 1:2፣ 8. ዕብ. 11:6 ና 13፣
ሮሜ 4:1-2፣ ሐዋ. 4:12፣ ዮሐ. 8:56::

፰. የክርስቶስ አማላጅነት

1. በዘላለም ዕቅዱ ውስጥ በሁለቱ መካከል (በአብና በወልድ) በተደረገው ቃል ኪዳን መሠረት በሰዎችና በእግዚአብሔር[1] መካከል ነቢይ[2] (ለሰተማሪ)፣ ካህን[3] (አማላጅ) እና ንጉሥ[4]፣ የቤተክርስትያኑ ራስና አዳኝ[5]፣ ሁሉን ወራሽ[6]፣ የዓለም ሁሉ ፈራጅ እንዲሆን[7]፣ አንድያ ልጁን ጌታ ኢየሱስን ለመምረጥና ለመሾም እግዚአብሔርን አስደሰተው:: ለጌታ ለኢየሱስም ከዘላለም ጀምሮ ዘሩ የሚሆንን ሕዝብ (የእሱን ልጆች) ሰጠው:: እነዚህም በጊዜው (በታቀደው ጊዜ) በክርስቶስ እንዲዋጁ፣ እንዲጠሩ፣ እንዲፀድቁ፣ እንዲቀደሱ፣ እናም እንዲከብሩ ነው[8]::

(የተዋጁ:- በክርስቶስ የከበረ ደም ከኃጢአት እስራት ተዋጅተዋል:: የተጠሩ:- ስምቢ በማይደባለና በግል የእረኛው ጥሪ:: ፀድቀዋል:- ፃድቅ መሆናቸው ታውጇል፣ በእግዚአብሔር ፊት ምህረትን አግኝተዋል:: ተቀድሰዋል:- በእሱ ኃይል ተፈውሰው ተለውጠዋል:: ከብረዋል:- በመጨረሻም ተለውጠው በፍፁም ውበት ተጎናፅፈው ወደ መንግሥተ ሰማይ ክብር ከፍ ይላሉ)::

1. ኢሳ. 42:1፣ 1ጴጥ. 1:19-20፣ 2. ሐዋር. 3:22፣ 3. ዕብ. 5:5-6፣ 4. መዝ. 2:6፣ ሉቃ. 1:33፣ 5. ኤፌ. 1:22-23፣ 6. ዕብ. 1.2፣ 7. ሐዋ. 17:31፣ 8. ኢሳ. 53:10፣ ዮሐ. 17:6፣ ሮሜ 8:30::

2. የእግዚአብሔር ልጅ የቅዱስ ሥላሴ ሁለተኛው አካል እውነተኛና ዘላለማዊ አምላክ ሆኖ የአብ የክብር ብርሃን ከአብ ጋር አንድ ዓይነት ባሕርይ (ተፈጥሮ) ያለው (ወይም ኩነት) እንዲሁም ከእሱ ጋር እኩል የሆነው:-

ዓለምን የሠራውና የሠራውንም ሁሉ ነገር የያዘውና የሚገዛው:-

የዘመኑ ፍፃሜ በደረሰ ጊዜ (በእግዚአብሔር ቀድሞ የተመደበው ሰዓት) የሰውን ተፈጥሮ ከአስፈላጊ ባሕርያቶቹ ሁሉ ጋር እና ከተለመዱት ድካሞቹ[9] ጋር ከኃጢአት በስተቀር በራሱ ወስዶ ነበር[10]::

መንፈስ ቅዱስ በእሷ ላይ በመምጣቱና የእግዚአብሔር ኃይል ከልሏት በድንግል ማርያም ማሕፀን ውስጥ ተፀነሰ ስለዚህም በቅዱሳን መጽሐፍት መሠረት ከአብርሃምና ከዳዊት ዘር ከይሁዳ ወገን ከሆነች ሴት ተወለደ[11]::

ስለዚህም ሁለት ሙሉ ፍፁም እና የተለያዩ ተፈጥሮዎች እንደተለያዩ በአንድ ስብዕና ውስጥ አብረው በአንድ ላይ ኖሩ ይህም ያለ-መለወጥ፣ ያለ-መደባለቅ፣ ወይም ያለ-መምታታት ነበር::

ስለዚህም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛ አምላክና እውነተኛ ሰው ይሁን እንጂ እሱ አንድ ክርስቶስ በእግዚአብሔርና በሰው መካከል ያለው

ብቸኛው አማላጅ ነው[12]::

(«ያለ-መለወጥ» ማለት የክርስቶስ መለኮታዊ ባሕርይ ወደ ሰው ሳይተቀየረም ነገር ግን ሁለተኛው «ማለትም» ሰዋዊ ተፈጥሮ በመለኮታዊው ላይ ተጨመረ:: ሳይተቀሳቀስም ማለትም ሁለቱ ተፈጥሮዎች በፍፁም ሊቀላቀሉ የማይችሉ ናቸው:: እንደዚሁም መምታታትም ሳይነበረም በሌላ አገላለፅ በሁለቱ ተፈጥሮዎች አንድ ላይ መምጣት የሥርዓት መዛባት፣ ቅራኔ፣ ወይም ያለ-መስማማት በጭራሽ ሳይነበረም ማለት ነው)::

9. ዮሐ. 1:1፣14፣ ገላ. 4:4፣ 10. ሮሜ 8:3፣ ዕብ. 2:14-17 ና 4:15፣
11. ማቴ. 1:22-23፣ ሉቃ. 1:27፤ 31፤ 35 12. ሮሜ 9:5፣ 1ጢሞ. 2:5::

3. ስለዚህም የጌታ የኢየሱስ ሰዋዊ ተፈጥሮ ከመለኮታዊው ጋር ተሳሰረ አንድ ሆነ፣ በወልድ አካል ውስጥ በአንድ ጊዜ ይህ ሆነ:: እሱም ተቀድሶና በመንፈስ ቅዱስ ያለልክ ተቀብቶ[13] የዕወቀትና የጥበብ መዝገብ በራሱ አለው[14]:: አብንም የመለኮቱ ሙላት ሁሉ በእሱ ውስጥ እንዲኖር[15] ደስ አሰኘው:: ስለዚህም ቅዱስ፣ እንከን የሌለው፣ ያልተበከለ[16]፣ ፀጋንና እውነትን የተሞላ በመሆን[17] የአማላጅና የዋስትና ቦታና ተግባርን[18] እንዲሁም አገልግሎትን ለማከናወን ሙሉ ለሙሉ ታጥቆ በራሱ የወሰደው ሳይሆን በአባቱ ተመድቦለት (ተሾሞ) ነው[19]:: እንዲሁም ደግሞ አብ ኃይልን ሁሉና (በምድር ላይ እንደ ንጉሥ) ፍርድን በእጁ ውስጥ አስቀመጠ እንዲሁም ይህንን ለማከናወን ትዕዛዝን ሰጠው[20]::

13. መዝ. 45:7፣ ሐዋ. 10:38፣ ዮሐ. 3:34፣ 14. ቆላ. 2:3፣ 15. ቆላ. 1:19፣
16. ዕብ. 7:26፣ 17. ዮሐ. 1:14፣ 18. ዕብ. 7:22፣ 19. ዕብ. 5:5፣
20. ዮሐ. 5:22 ና 27፣ ማቴ. 28:18፣ ሐዋ. 2:36::

4. ይህንን የማማለድና የዋስትና ተግባር ቢሮ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የወሰደው በሙሉ ፈቃደኝነት ነው[21]:: ይህንንም ለማድረግ እሱ ከሕግ በታች እንዲሆን ተደርጎ ነበር[22] (ሕግን ደታዘዝ ዘንድ) እናም ሕጉን ፍፁም አሟልቶታል (ፈፅሞታል) እንዲሁም ልንሰቃይና ልንቀጣ በሚገባን በእኛ ምክንያት በቅጣት ውስጥ አለፈ[23]:: እሱ ስለእኛ ኃጢአትና እርግማን[24] ሆነልን በጣም አስቃቂውን እጅግ በጣም ታላቁን የነፍስ ሐዘንና በጣም ኃይለኛ የነበረውን ስቃይ በሥጋው[25] ስለ እኛ ተሸከመልን:: እሱ ተሰቀለና ሞተ በሙታንም ሁኔታ ውስጥ ቆየ ነገር ግን የእሱ አካል ምንም ዓይነትን መበስበስ አላካሄደም[26]:: በሦስተኛውም ቀን ያንኑ የተሰቃየበትን አካል[27] ይዞ ከሞት ተነሳ[28] ያንኑም አካል ይዞ ወደ ሰማይ በማረግ[29] እዚያም በአባቱ ቀኝ በመቀመጥ (በሕዝቡ) ይማልዳል[30] እንዲሁም በዓለም መጨ

ረሻም በሰዎችና በመላዕክት ላይ ሊፈርድ ይመለሳል[31]::

21. መዝ. 40:7-8፣ ዕብ. 10:5-10፣ ዮሐ. 10:18፣ 22. ገላ. 4:4፣ ማቴ. 3:15፣
23. ገላ. 3:13፣ ኢሳ. 53:6፣ 1ጴጥ. 3:18፣ 24. 2ቆሮ. 5:21፣ 25. ማቴ. 26:37-38፣
ሉቃ. 22:44፣ ማቴ. 27:46፣ 26. ሐዋ. 13:37፣ 27. 1ቆሮ. 15:3-4፣
28. ዮሐ. 20:25፣27፣ 29. ማር. 16:19፣ ሐዋ. 1:19-11፣ 30. ሮሜ 8:34፣ ዕብ. 9:24፣
31. ሐዋ. 10:42፣ ሮሜ 14:9-10፣ ሐዋ. 1:11፣ 2ጴጥ. 2:4::

5. ጌታ ኢየሱስ በእሱ ፍፁም መታዘዝ፣ እራሱን መስዋዕት በማድረግና በዘላለማዊው መንፈስ በኩል አንድ ጊዜ ለእግዚአብሔር በመስጠት (ለኃጢና ለዘላለም) የእግዚአብሔርን ፍርድ ፍፁምና ሙሉ ለሙሉ አርክቶታል[32] እርቅን አስገኝቷል፣ አብ ለእሱ ለሰጠው ሰዎች ሁሉ የሚሆንን የዘላለም ርስት በመንግሥተ-ሰማይ ገዝቶላቸዋል[33]::

32. ዕብ. 9:14፣ 10:14፣ ሮሜ 3:25-26፣ 33. ዮሐ. 17:2፣ ዕብ. 9:15::

6. የመዋጀት ዋጋ ክርስቶስ ሰው ሆኖ ከመምጣቱ በፊት ባይከፈልም እንኳ፣ የዚህ እውነታ እና ብቃት (የውጤቱ እርግጠኛነትና ውጤት) እናም ከዋጋ ክፍያው የሚመጡት ጥቅሞቹ ከምድር መፈጠር ጀምሮ ለነበሩት ምርጦች በሙሉ በዘመናት ሁሉ ሲተላለፍ ቆይቷል ይህም በእነዚያ ቃል ኪዳኖች፣ ምስያዎች፣ እሱ እየተገለጠባቸው ባሳዩት (የተመሰሉትና የገለጡት) መስዋዕቶች በኩል ሲተላለፍ ቆይቷል፣ እንደ ዘር የእባቡን ራስ በመቀጥቀጥ[34] (ሰይጣንን የሚያጠፋ የሴቷ ዘር) እንዲሁም ደግሞ ምድር ከተ ፈጠረ ጀምሮ[35] የታረደው በግ በመሆን ነው:: ምክንያቱም እሱ ትናንትና ዛሬም ለዘላለምም ያው ነውና[36]::

34. 1ቆሮ. 4:10፣ ዕብ. 4:2፣ 1ጴጥ. 1:10-11፣ 35. ራዕ. 13:8፣ 36. ዕብ. 13:8::

7. ክርስቶስ በማማለድ ሥራው ውስጥ፣ የሚያገለግለው በሁለቱም ተ ፈጥሮ አማካኝነት ነው፣ እያንዳንዱም ተፈጥሮ ለየራሱ ተገቢ የሆነውን እያደረገ ነው:: ይሁን እንጂ ከስብዕናው አንድነት የተነሳ፣ ለአንዱ ባሕርይ ብቻ ተገቢ የሆነው (በተሰይ የሚመለከተው) ተግባር፣ አንዳንድ ጊዜ በቃሉ ላይ የተገለፀው በሌላው (በተጠቀሰው) ባሕርይ እንደተፈፀመ ነው[37]::
(የማስረጃ ጥቅሶቹ ለዚህ ማስረጃ ነጥቦች ናቸው:: በአንድ በኩል የሰው ልጅ የተ ጠቀሰው ከሰማይ እንደመጣ ነገር ግን ሥጋ እስከለበሰበት ጊዜ ድረስ የሰው ልጅ እንዳልነበረ ነው:: በሌላው እግዚአብሔር የተጠቀሰው ደሙን እንዳፈሰሰ ነው)::

37. ዮሐ. 3:13፣ ሐዋ. 20:28::

8. ክርስቶስ የዘላለም መዋጀትን ላመጣላቸው ለነዚያ ሁሉ፤ እሱ በርግጥና በብቃት ይህንን መዋጀት ለእነሱ ያስተላልፋል፤ ስለእነሱ በመማለድ[38]፤ እነሱን በመንፈሱ ከራሱ ጋር በማገናኘት፤ የደኅንነትን ሚስጢር በቃሉ ውስጥና በቃሉ ለእነሱ በመግለጥ ነው:: እነሱ እንዲያምኑና እንዲታዘዙ ልባቸውን በቃሉና በመንፈሱ እየገዛ[39] ያሳምናቸዋል[40]፤ እንዲሁም ጠላቶቻቸውን ሁሉ (የዘላለም ሕይወታቸውን ለመውሰድ የሚፈልጉትን) በታላቅ ኃይሉና ጥበቡ ድል እያደረገ ነው[41]:: ይህም የሚገኘው በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎችና መንገዶች ከእሱ በጣም ግሩምና የማይመረመር ዕቅዱ (የእሱ ወሰን የሌለው ዓለምን ለደረጃጀቱ እና ለስተዳደሩ) ጋር በጣም እንደሚስማሙ ሆነው ነው፣ እንደዚሁም እሱን ለማግኘት በእነሱ ውስጥ ምንም ቅድመ ሁኔታ ሳይታይ በእሱ ነፃና ፍፁም (ሙሉ) ፀጋ ብቻ ነው[42]:: (ክርስቶስ የሚያድነው መልካምን ሥራ እንደምንሠራ አስቀድሞ ስላየ አይደለም ወይም ከሚድነው ሰው ለመዳን የሚረዳ የእምነት ምላሽ እንደሚያደርግ ስላየ አይደለም:: በማንኛውም ኃጢአተኛ ውስጥ መልካም ነገር ወይም ምላሽ በፍፁም የለም:: ክርስቶስ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ነው የሚያድነው)::

38. ዮሐ. 6:37፣ 10:15-16፣ 17:9፣ ሮሜ 5:10፣ 39. ሮሜ 8:9-14፣ 40. ዮሐ. 17:6፣ ኤፌ. 1:9፣ 1ዮሐ. 5:20፣ 41. መዝ. 110:1፣ 1ቆሮ. 15:25-26፣ 42. ዮሐ. 3:8፣ ኤፌ. 1:8::

9. ይህ በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው የአማላጅነት ቢሮ ተገቢ የሆነው ለክርስቶስ ብቻ ነው (የክርስቶስ ብቻ የተለየ አገልግሎት ነው):: እሱም የእግዚአብሔር ቤተክርስትያን ነቢይ፣ ካህን እና ንጉሥ ነው፣ እናም ይህ ቢሮ ከእሱ ወደሌላ በከፊልም ሆነ በሙሉ ሊተላለፍ አይችልም[43]:: (ቅዱሳን፣ መላዕክት፣ ቤተክርስትያናት ወይም ካህናት የክርስቶስን የአማላጅነት ቢሮ ሊካፈሉ በፍፁም አይችሉም)::

43. 1ጢሞ. 2:5::

10. ይህ ቁጥርና የአገልግሎት ቢሮዎች ሥርዓት (ነቢይ - ካህን - ንጉሥ) አስፈላጊ ነው:: ምንም ባለማወቃችን የእሱ የነቢይነት ቢሮ ያስፈልገናል[44]:: ከእግዚአብሔር በመለየታችንና እጅግ በጣም ጥሩ የሆነውም የእኛ አገልግሎታችን ፍፁም ባለመሆኑ ከእግዚአብሔር ጋር እንዲያስታርቀንና በእሱም ዘንድ ተቀባይነትን እንዲያስጠን የእሱ የካህንነት አግልግሎት ያስፈልገናል[45]:: ከእግዚአብሔር በመራቃችንና ወደ እሱም ለመመለስ በፍፁም የማንችል በመሆናችን እንዲሁም እኛን ለመታደግና ከመንፈሳዊ ጠላቶቻችን ለመጠበቅ ሊያሳምነን፣ ተገዢዎች ሊያደርገን፣

ሊሰበን፣ ሊደግፈን፣ ሊያድነን፣ እንዲሁም ወደ እሱ ሰማያዊ መንግሥት እስከንደርስ ድረስ ሊያፀናን የእሱ ንጉሥነት ያስፈልገናል[46]፡፡

44. ዮሐ. 1:18፣ 45. ቆላ. 1:21፣ ገላ. 5:17፣ 46. ዮሐ. 16:8፣ መዝ. 110:3፣ ሉቃ. 1:74-75፡፡

፱. ነፃ ፈቃድ

1. የሰውን ፈቃድ በተፈጥሮ፣ በነፃነት እና በመምረጥ ኃይል እንዲሁም በምርጫው ላይ ተግባራዊ ማድረግ የሚችል ይሆን ዘንድ እግዚአብሔር አለበሰው (ለስታጠቀው)፡፡ ይህ ነፃ ፈቃድ መልካምን ለማድረግ ወይንም ክፉ በግዳጅ ያልሆነ ወይም በማንኛውም የተፈጥሮ አስፈላጊነት ያልተወሰነ ነው[1] (በውስጥ የተገነባ ግዳጅ የለውም)፡፡

1. ማቴ. 17:12፤ ያዕ. 1:14፤ ዘዳ. 30:19፡፡

2. ሰው በእሱ (የመጀመሪያ) ንፁህነት ሁኔታ፤ እግዚአብሔርን በሚገባ የሚያስደስተውንና[2] መልካም የሆነውን ለማድረግ ነፃነትና ኃይል ነበረው ነገር ግን እሱ የፀና አልነበረም፤ ስለዚህም ከዚህ ሁኔታ ሊወድቅ ይችል ነበር[3] (ሙሉ ነፃነት ያስጥርጥር የሚጨምረው ያስመርጋትን ቁዐፍ ነገር ነው - ይህም ሳስመታዘዝ ከመረጠ የመውደቅ ነፃነት ነበር ማስት ነው)፡፡

2. መክብ. 7:29፤ 3. ዘፍጥ. 3:6፡፡

3. ሰው በኃጢአት ሁኔታ ውስጥ በመውደቁ ከደኅንነት ጋር ሊሄድ የሚችለውን ማንኛውንም መንፈሳዊ መልካም ነገር የማድረግን ፈቃድና ችሎታ ሙሉ በሙሉ ጥሏል[4]፡፡ እንደ ፍጥረታዊ ሰው (የመንፈሳዊ ሰው ተቃራኒ) እሱ በአጠቃላይ ለመንፈሳዊ መልካም ነገር ሁሉ ተቃራኒ ሆኗል፤ እናም በኃጢአት ሞቷል[5]፡፡ ስለዚህም በራሱ ኃይል ራሱን ሊለውጥ አይችልም ወይም ለመለወጥ ራሱንም ሊያዘጋጅ አይችልም[6] (ይህንን ለመናፈቅም ለመፈለግም እንኳን ቢሆን)፡፡

4. ሮሜ 5:6፣ ሮሜ 8:7፣ 5. ኤፌ. 2:1-5፣ 6. ቲቶ 3:3-5፣ ዮሐ. 6:44፡፡

4. እግዚአብሔር ኃጢአተኛውን በሚለውጥበት እና በፀጋ ሁኔታ ውስጥ በሚቀይርበት ጊዜ (የሚያሳየው) ኃጢአትን ከማድረግ የተፈጥሮ እስራቱ ይፈታዋል[7] እንዲሁም በፀጋው ብቻ መንፈሳዊ መልካም የሆነውን ነገር

በነፃነት እንዲፈቅድና መተግበርም እንዲችል ያደርገዋል[8]:: ነገር ግን በውስጡ ከቀረው መበላሸቱ የተነሳ ጥሩ የሆነውን ብቻ ለመሥራት አይፈቅድም (ወይም ፍፁም አይሆንም) ነገር ግን ያንን ክፉ የሆነውንም ደግሞ ይፈቅዳል[9]:: (የተለወጠው ሰው ፈቃድ ገና ፍፁም ባይሆንም፣ ነገር ግን በጣም በእጅጉ ተለውጦ የተሻሻለ ይሆናል:: ከመለወጥ በፊት የሰው ፈቃድ መንፈሳዊ መልካም የሆነውን ነገር ለማድረግ ምኞት ወይም ኃይል አልነበረውም)::

7. ቆላ. 1:13፣ ዮሐ. 8:36፣ 8. ፊሊ. 2:13፣ 9. ሮሜ 7:15-23::

5. የሰው ፈቃድ ፍፁምና የማይለዋወጥ ሆኖ መልካምን ነገር ለመፍቀድ ብቻ ሙሉ ለሙሉ ነፃ የሚሆነው በክብር ደረጃ ላይ ብቻ ነው[10]:: (በክብር ደረጃ፡ አንድ አማኝ ወደጌታ ሲሰበሰብ ወይንም ከሞተ በኋላ የሚኖረው ሁኔታ ብቻ ነው)::

10. ኤፌ. 4:13::

10. ብቁ ጥሪ

(የእግዚአብሔር ብቃት ያለውና እምቢ የማይባለው ጥሪ)

1. እግዚአብሔር ለሕይወት አስቀድሞ የወሰናቸውን እነዚያን በተመደበውና ተቀባይነት ባለው ሰዓት በቃሉና በመንፈሱ በብቁ ጥሪ ሊጠራቸው[1] በደስታ ፈቀደ:: ይህም ተፈጥሮ ካሉበት ከዚያ የኃጢአትና ሞት ሁኔታ በክርስቶስ ወዳለው ፀጋና ደኅንነት ውስጥ ነው[2]:: የእግዚአብሔርን ነገር እንዲረዱ አዕምሮአቸውን በመንፈስና በሚያድን ሁኔታ ያበራዋል[3]:: የድንጋዩን ልብ ከእነሱ አውጥቶ የሥጋውን ልብ ይሰጣቸዋል[4]:: ፈቃዳቸውን አድሶ በታላቅ ኃይሉ መልካም የሆነውን ነገር እንዲመኙና እንዲፈልጉ (እንዲከታተሉ) ያደርጋቸዋል:: ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ በብቃት ይስባቸዋል[5]፣ ነገር ግን የሚመጡት በፍፁም፣ በነፃነት፣ በፀጋው ፈቃደኛ እንዲሆኑ ተደርገው ነው[6]::

1. ሮሜ 8:30፣ ሮሜ 9:7፣ ኤፌ. 1:10-11፣ 2ተሰ. 2:13-14፣ 2. ኤፌ. 2:1-6፣
3. ሐዋ. 26:18፣ ኤፌ. 1:17-18፣ 4. ሕዝ. 36:26፣ 5. ዘዳ. 30:6፣ ሕዝ. 36:27፣
ኤፌ. 1:19፣ 6. መዝ. 110:3፣ መኃል. 1:4::

2. ይህ ብቃት ያለው ጥሪ የእግዚአብሔር ነፃና ልዩ የሆነ ፀጋ ብቻ ነው፣ ማለትም በሰው ውስጥ በታየ ከሌላ ከምንም ነገር የተነሳ

አይደለም:: በዚህ ጉዳይ በፍፁም ተሳታፊ ባልሆነው በፍጡሩ ውስጥ፣[7] በሌላ በምንም ኃይል ወይም ወኪል በኩል (ብቃት ወይም ሥራ) የተነሳ አልተደረገም:: ስለዚህም በመንፈስ ቅዱስ እስከሚነቃና እስኪታደስ ድረስ (ሕይወት እስከሚያገኝ) ሰው በኃጢአቱና በመተላለፉ የሞተ ነው[8]:: በዚህ ብቁ የተ ጥሪ፣ ጥሪውን ለመቀበል እንዲችል ይደረጋል እንዲሁም በዚህ ላለፈለትንና የቀረበለትን ፀጋ እንዲይዝ ይደረጋል:: ይህ የሚያስችል ኃይል ክርስቶስን ከሞት ካስነሳው ኃይል ያነሰ ኃይል አይደለም[9]::

7. 2ጢሞ. 1:9፣ ኤፌ. 2:8፣ 8. 1ቆሮ. 2:14፣ ኤፌ. 2:5፣ ዮሐ. 5:25፣
9. ኤፌ. 1:19-20::

3. በህፃንነታቸው የሚሞቱ ህፃናት በመንፈስ ቅዱስ[10] በኩል ዳግም ተ ወልደው በክርስቶስ ድነዋል ይህም መቼ፣ የት፣ እንዴት እንደሚሠራ በሚያስደስተው በእሱ የተደረገ ነው[11]:: በውጪ በሚደረግ በቃሉ ጥሪ ለመጠራት በማይችሉት ለተመረጡ ሰዎችም ሁሉ ልክ እንደዚሁ ነው::

10. ዮሐ. 3:3-6፣ 11. ዮሐ. 3:8::

4. ሌሎች አልተመረጡም፣ ምንም በቃሉ አገልግሎት ቢጠሩም እንኳን እንዲሁም አንዳንድ የመንፈስን አጠቃላይ[12] (የጋራ) አሠራር ልምምድ (የተወሰነ መረዳትና ኃጢአተኝነትን ማወቅ) ሆኖም ገና በአብ በብቁ ቢለማመዱም ጥሪው ስላልተሳቡ ወደ ክርስቶስ በእውነት ሊመጡ አይችሉም፣ አይመጡምም ስለዚህም ሊድኑ አይችሉም[13]:: ብዙ ሰዎች በተፈጥሮ ዕ ውቀት አማካኝነት ሕይወታቸውን ለመምራት ምንም ያህል ትሁታን ቢሆኑና (በተፈጥሮ መረዳታቸው) የሚያምኑበት ሃይማኖታቸውም የሚያዘውን ምንም ያህል ቢፈፅሙ፣ የክርስትናን (የደኅንነትን) እምነት (በጌታ ቃል መሠ ረት) ካልተቀበሉ ሊድኑ አይችሉም[14]::

12. ማቴ. 22:14፣ ማቴ. 13:20-21፣ ዕብ. 6:4-5፣ 13. ዮሐ. 6:44-45 እና 65
1ዮሐ. 2:24-25፣ 14. ሐዋ. 4:12፣ ዮሐ. 4:22፣ ዮሐ. 17:3::

11. ፅድቅ

1. እግዚአብሔር በብቁ ጥሪው የጠራቸውን እነዚያን ደግሞ በነፃ አፅድቆአቸዋል[1]፣ ይህም በእነሱ ውስጥ ፅድቅን በማስገባት አይደለም:: ነገር ግን ኃጢአታቸውን ይቅር በማለትና እነሱን እንደፃድቅ በመቁጠርና

ስላደረጉት ምንም ነገር ወይም ባደረጉት በመቀበል ነው[2] እንጂ እነሱ ስለ ክርስቶስ ሲባል ብቻ ነው:: ነገር ግን ምንም ነገር የተነሳ አይደለም[3]:: እምነታቸውን፣ ማመናቸውን ወይም እንስም የፀደቀት እግዚአብሔር መፈፀማቸውን እንደፅድቅ ስለቆጠ ማንኛውንም የወንጌል ትዕዛዛትን ለሙሉ የፀደቁት እግዚአብሔር ረላቸው አይደለም:: እነሱ ሙሉ ስላደረገው ብቻ ነው (የክርስቶስን ፅድቅ የክርስቶስን ፅድቅ በእነሱ ላይ ክርስቶስ ለሕግ ሁሉ ያደረገውን ፍፁም እንደነሱ ፅድቅ ስለቆጠረው ነው):: ለመሞትም የታዘዘ መሆኑን ለእነሱ መታዘዝ እንዲሁም በመስዋዕትነት ተቀብለዋል እናም በእሱ ቆጠረው[4]:: እነሱም የክርስቶስን ፅድቅ በእምነት በራሳቸው አልፈጠሩትም ላይ አርፈዋል (ተማምነዋል):: ይህንን እምነት ስጦታ ነው[5]:: ወይም አልያዙትም እሱም የእግዚአብሔር

1. ሮሜ 3:24፣ ሮሜ 8:30፣ 2. ሮሜ 4:5-8፣ ኤፌ. 1:7፣ 3. 1ቆሮ. 1:30-31፣ ሮሜ 5:17-19፣ ኤፌ. 2:8-10፣ 4. ፊሊ. 3:8-9፣ 5. ዮሐ. 1:12፣ ሮሜ 5:17::

2. የክርስቶስን ፅድቅ የሚቀበል እና በእሱ ላይ ብቻ የሚታመን እምነት ነው ብቸኛው የፅድቅ መሣሪያ[6]፣ ቢሆንም በፀደቀው ሰው ውስጥ ያለው ይህ እምነት ብቻ አይደለም ነገር ግን ሁል ጊዜ ከሌሎች የደኅንነት ፀጋ ዎች (መገለጫዎች) ጋር አብሮ ይሆናል:: እሱም የሞተ እምነት አይደለም ነገር ግን በፍቅር የሚሠራ ነው[7]፣ (ስለዚህም ለእግዚአብሔር በፍቅር ምስጋና የተሞላ፣ በትህትና ለእሱ የተሰጠ ነው፣ እንዲሁም እሱን የታወቀ ለማድረግ የሚወድ ነው)::

6. ሮሜ 3:28፣ 7. ገላ. 5:6፣ ያዕ. 2:17-26::

3. ክርስቶስ በራሱ ታዛዥነትና ሞት ለፀደቁት ሰዎች ሁሉ ሙሉ ዕዳቸውን ከፍሏል፣ በመስቀል ላይ በፈሰሰው ደሙ በኩል በራሱ መስዋዕትነት በእነሱ አማካኝነት (ፈንታ) ቅጣትን ተቀብሎላቸዋል ስለዚህም ተገቢ (የተሰየ) እውነተኛ እና ሙሉ እርካታን ለእግዚአብሔር ፍትህ በእነሱ ፋንታ አቅርቧል[8]:: ነገር ግን በእግዚአብሔር ለእነሱ የተሰጠ በመሆኑና የእሱ መታዘዝና ፍጹም ዕዳ መክፈል ስለእነሱ ተቀባይነት ያለው በመሆኑ፣ (ሁለቱም በነፃ ነው በእነሱ ምንም ነገር ከመኖሩ የተነሳ አይደለም)[9] ስለዚህ እነሱ የፀደቁት ሙሉ ለሙሉ እና በነፃ ፀጋ ብቻ ነው:: ስለዚህም ሁለቱ ማለትም የእግዚአብሔር ፍፁም ፍትህና የከበረ ፀጋው እሱ ኃጢአተኞችን በማፅደቁ እንዲከበሩ ነው[10]::

8. ዕብ. 10:14፣ 1ጴጥ. 1:18-19፣ ኢሳ. 53:5-6፣ 9. ሮሜ 8:32፣ 2ቆሮ. 5:21፣ 10. ሮሜ 3:26፣ ኤፌ. 1:6-7፣ ኤፌ. 2:7::

4. ከዘላለም በፊት እግዚአብሔር የደነገገው (የወሰነው፣ ያወጀው) የተመረጡትን ሁሉ ለማፅደቅ ነው[11]:: ስለዚህም ጊዜው ሲደርስ ክርስቶስ ስለኃጢአታቸው ሞቶ ለፅድቃቸው እንደገና እንዲነሳ ነው[12]:: ቢሆንም መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስን በሕይወታቸው እስኪገልፀው ድረስ እስከዚያን ጊዜ ድረስ በግላቸው ሊፀድቁ አይችሉም[13]::

11. ገላ. 3:8፣ 1ጴጥ. 1:2፣ 1ጢሞ. 2:6፣ 12. ሮሜ 4:25፣ 13. ቆላ. 1:21-22፣ ቲቶ. 3:4-7::

5. እግዚአብሔር የእነዚያን የፀደቁትን[14] ኃጢአት ይቅር ማለቱን ይቀጥላል:: አማኞች ከፅድቅ ሁኔታ ምንም እንኳን በፍፁም ሊወድቁ ባይችሉም[15] ነገር ግን በኃጢአታቸው የተነሳ በእግዚአብሔር አባታዊ ቅሬታ ሥር ይወድቃሉ[16]:: በዚያን ሁኔታ ኃጢአታቸውን እስካልተናዘዙና ዝቅ ብለው በትህትና በመቅረብ ይቅርታን እስካልጠየቁ ድረስና እምነታቸውን እስካላደሱ (ቀጣይ የእምነት እርምጃ) ድረስ የእግዚአብሔር የፊቱ ብርሃን ለእነሱ ብዙውን ጊዜ አይታይላቸውም[17]::

14. ማቴ. 6:12፣ 1ዮሐ. 1:7-9፣ 15. ዮሐ. 10:28፣ 16. መዝ. 89:31-33፣ 17. መዝ. 32:5፣ መዝ. 51፣ ማቴ. 26:75::

6. በብሉይ ኪዳን ጊዜም ውስጥ የነበረው የአማኞች መፅደቅ በማንኛውም መልኩ ቢሆን በአዲስ ኪዳን ካለው የአማኞች ፅድቅ ጋር ይመሳሰላል[18]::

18. ገላ. 3:9፣ ሮሜ 4:22-24::

12. ልጅነት

በክርስቶስ በአንድ ልጁ እናም በእሱ አማካኝነት የፀደቁ ሁሉ የፀጋ ልጅነት ተካፋዮች እንዲሆኑ እግዚአብሔር ፈቅዷል[1] (ዋስትና ሰጥቷል) ይህም ወደ እግዚአብሔር ልጅነት ቁጥር ውስጥ ገብተው ነፃነታቸውንና መብታቸውን እንዲደሰቱበት ነው[2]:: በነሱ ላይ የተደረገው ስሙ አላቸው[3] እንደዚሁም የልጅነትን መንፈስ ተቀብለዋል[4]:: በድፍረት ወደ ፀጋው ዙፋን የመግባት መብትና «አባ አባት»[5] ብለው ለመጮህ ችለዋል:: ታዝኖላቸዋል[6] (እንክብካቤና የርኅራኄ ፍቅር ሰጥተዋል) ተጠብቀዋል[7]፣

ቸርነት ተደርጎላቸዋል[8]፤ እንዲሁም እንደ አባታቸው በእሱ ተቀጥተዋል[9] ሆኖም በፍፁም ወደ ውጭ አልተጣሉም[10] ነገር ግን ለደኅንነት ቀን ታትመዋል[11]:: ይህም የተስፋ ቃል ኪዳኖችን እንደ ዘላለማዊ ደኅንነት ወራሾች፣ ለሚወርሱበት ጊዜ[12] ነው::

1. ኤፌ. 1:5፣ ገላ. 4:4-5፣ 2. ዮሐ. 1:12፣ ሮሜ 8:17፣ 3. 2ቆሮ. 6:18፣ ራዕ. 3:12፣
4. ሮሜ 8:15፣ 5. ገላ. 4:6፣ ኤፌ. 2:18፣ 6. መዝ. 103:13፣ 7. ምሳ. 14:26፣
8. 1ጴጥ. 5:7፣ 9. ዕብ. 12:6፣ 10. ኢሳ. 54:8-9፣ ሰቆቃ. 3:31፣ 11. ኤፌ. 4:30፣
12. ዕብ. 1:14፣ ዕብ. 6:12::

13. ቅድስና

1. ከክርስቶስ ጋር አንድ የሆኑት እነዚያ በብቃት ጥሪ የተጠሩት፣ እንዲሁም ዳግም የተወለዱት፣ በክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ በኩል አዲስ ልብና አዲስ መንፈስ በውስጣቸው አግኝተው በተጨማሪ ደግሞ በጣም በእውነተኛና በግል መንገድ ተቀድሰዋል[1]:: በክርስቶስ ሞትና ትንሳኤ በኩል በእነሱ በሚኖረው ቃሉና መንፈሱ[2]፣ በሰውነት ሁሉ ላይ የነበረው የኃጢአት ገዢነት ፈርሷል[3]:: (ኃጢአት በእነሱ ላይ ያለው ሙሉ የቁጥጥር ዘመን ስለተሟሟ):: የልዩ ልዩ የሥጋ ኃጢአት ምኞቶች በከፍተኛ ደረጃ እየተ ዳከሙና እየሞቱ ናቸው[4] (እየሞቱና እየተወገዱ) እናም የክርስቶስ ሕዝቦች የበለጠ ሕይወት አግኝተዋል (ሕይወት ስላቸው) እንዲሁም ያለ እሱ እግዚአብሔርን ማየት የማይቻልበትን እውነተኛውን ቅድስና[5] ለመለማመድ በሚያድነው ፀጋ ሁሉ ተበረታትተዋል[6] (ተጠናክረዋል)::

1. ሐዋ. 20:32፣ ሮሜ 6:5-6፣ 2. ዮሐ. 17:17፣ ኤፌ. 3:16-19፣ 1ተሰ. 5:21-23፣
3. ሮሜ 6:14፣ 4. ገላ. 5:24፣ 5. 2ቆሮ. 7:1፣ ዕብ. 12:14፣ 6. ቆላ. 1:11::

2. ይህ ቅድስና የሚዘልቀው በሙሉ ስብዕና[7] ላይ ነው፣ ነገር ግን በዚህ ዓለም ሕይወት ፍፁም አይሆንም:: በእያንዳንዱ የአካል ክፍል[8] ውስጥ አንዳንድ የብልሽት ቅሬቶች ይኖራሉ በነዚህም ሊታረቁ በማይችሉ ክፍሎች መካከል የማያቋርጥ ጦርነት ይካሄዳል ስለዚህም - ስጋ በመንፈስ ላይ (በኋደሰ) እንዲሁም መንፈስ በስጋ ላይ[9] ይመኛል::

7. 1ተሰ. 5:23፣ 8. ሮሜ 7:18 ና 23 9. ገላ. 5:17፣ 1ጴጥ. 2:11::

3. በዚህ ጦርነት ምንም እንኳን ቀሪው መበላሸት ለጊዜውም በጣም

የሚያይል ቢሆንም[10] (ተልዕኮ ቢኖረውም) ነገር ግን ከሚቀድሰው የክርስቶስ መንፈስ በማያቋርጥ የብርታት ሥጦታ ዳግም የተወለደው ክፍል ያሸንፋል[11]:: ስለዚህም ቅዱሳን፣ በእግዚአብሔር ፍርሃት ቅድስናን ፍፁም በማድረግ በፀጋው ያድጋሉ (ቅድስናን ወደ መሙላት ይገዛሉ)፣ ይህም ክርስቶስ እንደ ንጉስና እራስ በቃሉ ለእነሱ ወዳስተላለፋቸው ትዕዛዛቶቹ ሁሉ በወንጌላዊ መታዘዝ ስማያዊውን ሕይወት በመከተል ነው[12]::

10. ሮሜ 7:23፣ 11. ሮሜ 6:14፣ 12. ኤፌ. 4:15-16፣ 2ቆሮ. 3:18፣ 2ቆሮ. 7:1::

14. የሚያድን እምነት

1. የተመረጡት ሊያምኑ የቻሉበት የፀጋ እምነት፣ ስለዚህም ነፍሳቸው የዳኑበት፣ የክርስቶስ መንፈስ በልባቸው[1] ውስጥ በመሥራቱ ሲሆን ይኼም ብዙውን ጊዜ የሚፈፀመው በቃሉ[2] አገልግሎት ነው:: እንዲሁም ይህ እምነት በመንፈስ ሥራ አማካኝነት፣ በቃሉ አገልግሎት እንዲሁም ደግሞ በጥምቀት፣ በጌታ እራት፣ በፀሎት መከናወን እና በእግዚአብሔር[3] በተመደቡ በሌሎችም አሠራሮች ያድጋል፣ ይጠናከራል::

1. 2ቆሮ. 4:13፣ ኤፌ. 2:8፣ 2. ሮሜ 10:14-17
3. ሉቃ. 17:5፣ 1ጴጥ. 2:2፣ ሐዋ. 20:32::

2. በዚህ እምነት በቃሉ ላይ ምንም ነገር ይገለጥ ክርስትያን እውነት ነው ብሎ ያምናል፣ ምክንያቱም ይህ ቃል የራሱ የእግዚአብሔር ሥልጣን ያለው ቃል ነውና[4] (የሚያድን እምነት መጽሐፍ ቅዱስ በሙሉ የእግዚአብሔር ቃል እንደሆነ በተፈጥሮውና በሁለመናው እንዲቀበል ሰማኙን ያደርገዋል):: እንዲሁም በዚህ አዳኝ እምነት ክርስትያን የሚያስተውለው የእግዚአብሔር ቃል ከሌሎች ምንም ዓይነት ጽሑፎች ይልቅና በዓለም ውስጥ ካለው ማንኛውም ነገር የበለጠ መሆኑን ነው[5]:: ምክንያቱም ቃሉ ባሕርያቶቹን እየገለጠ የእግዚአብሔርን ክብር አውጥቶ ያሳያል፣ የክርስቶስን ባሕርይ ከሁሉ በላይነትና ቢሮዎቹን፣ እንዲሁም በሥራውና በአደራረጉ ውስጥ የመንፈስ ቅዱስን ኃይልና ሙላት ያሳያል::

ስለዚህ ክርስትያን ባመነው እውነት[6] ላይ ነፍሱን ይጥል ዘንድ (ሙሉ ለሙሉ ይታመናል)፣ እንዲሁም የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የያዟቸውን የተለያዩ ዓይነት ትምህርቶችን ለማየትና ለመታዘዝ ይችላል::

አዳኙ እምነትም ትዕዛዛቶቹን ለመረዳትና ለመታዘዝ ያስታጥቀዋል[7]፤ ማስጠንቀቂያዎቹንም በፍርሃትና በክብር ይሰማል[8]፤ እንዲሁም ለዚህ ሕይወትና ለሚመጣው ሕይወት ያሉትን የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች የራሱ እንዲያደርግ[9] ያስችለዋል:: ነገር ግን የመጀመሪያዎቹና በጣም ጠቃሚ የሆኑት የአዳኝ እምነት ድርጊቶች በቀጥታ ክርስቶስን በተመለከተ ያሉት ናቸው፤ ይህም ነፍስ እሱን ስትወስድ፤ ስትቀበል፤ ለፅድቋ፤ ለቅድስናዋና ለዘላለም ሕይወቷ በእውነተኛው የፀጋው ቃልኪዳን መሠረት በእሱ ላይ ብቻ ስትታመን ነው[10]::

4. ሐዋ. 24:14፤ 5. መዝ. 19:7-10፤ መዝ. 119:72፤
6. 2ጢሞ. 1:12፤ 7. ዮሐ. 15:14፤ 8. ኢሳ. 66:2፤ 9. ዕብ. 11:13፤
10. ዮሐ. 1:12፤ ሐዋ. 16:31፤ ገላ. 2:20፤ ሐዋ. 15:11::

3. ይህ እምነት በደረጃ ቢለያይም እንኳን እንዲሁም ጠንካራ ወይም ደካማ ቢሆንም[11]፤ እንዲሁም በጣም ደካማ ቢሆንም እንኳን በጊዜያዊ አማኞች[12] ከተያዘው የእምነት ዓይነትና የጋራ ፀጋ የተለየ ደረጃና የተለየ ባሕርይ ውስጥ ነው ያለው (እንደቢሉቹ የአዳኝ ፀጋ ሁኔታዎች):: ስለዚህም ምንም እንኳን በተደጋጋሚ ቢጠቃም እና ቢደክምም ድልን ያገኛል[13] በብዙዎች ውስጥ ሙሉ እርግጠኝነትን ያገኙ ዘንድ ያድጋል[14]፤ እሱም የእምነታችን ጀማሪና ፈፃሚ በሆነው በክርስቶስ ነው[15]::

11. ዕብ. 5:13-14፤ ማቴ. 6:30፤ ሮሜ 4:19-20፤ 12. 2ጴጥ. 1:1፤ 13. ኤፌ. 6:16፤
1ዮሐ. 5:4-5፤ 14. ዕብ. 6:11-12፤ ቆላ. 2:2፤ 15. ዕብ. 12:2::

15. ንስሐና ደኅንነት

1. በአዋቂነት ጊዜያቸው የተለወጡት ምርጦቹ በተፈጥሮ ሕይወት (ደኅንነትን ከማግኘታቸው በፊት) የተወሰነ ጊዜ ኖረውና በዚህ ሕይወት ሁኔታ ልዩ ልዩ የሥጋ ምኞቶችንና ጊዜያዊ ደስታዎችን አገልግለው ስለነበር፤ እግዚአብሔር ወደ ሕይወት የሚመራውን ንስሐ በብቁ ጥሪ በኩል ሰጣቸው[1]::

1. ቲቶ. 3:2-5::

2. መልካም ያደረገና ምንም ኃጢአት የሌለበት አንድም ሰው ባለመኖሩ[2] እንዲሁም በጣም ጥሩዎች የተባሉት ሰዎችም በታላላቅ ኃጢአት ውስጥ ወድቀው የእግዚአብሔርን ቁጣ ሊያስከትሉ ስለሚችሉ፣ ይህም በውስጣቸው በሚኖረው በራሳቸው መበላሸት ኃይልና መታለል እንዲሁም የፈተና ማየል፣ አማኞች ኃጢአትን ሲያደርጉና ሲወድቁ እንዲታይሉ (እንደመሰሉ)፣ እግዚአብሔር በፀጋው ቃል ኪዳን ውስጥ በምህረቱ ሰጥቷል፣ ይህም ለደኅንነት በንስሐ በኩል ነው[3]።

2. መክብ. 7:20፣ 3. ሉቃ. 22:31-32።

3. ሰው በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት እጅግ ብዙ ዓይነት የሆኑትን የኃጢአቶቹን ክፋቶች እንዲሰማው የሚደረግበት እና በክርስቶስ እምነት ተሰጥቶት በኃጢአቱ ምክንያት በእግዚአብሔራዊ ሐዘን ራሱን ዝቅ አድርጎ፣ ኃጢአቱን በመጥላት እንዲሁም በእራሱ እንዲያፍር[4] የሚደረግበት የሚያድን የወንጌል ፀጋ[5] ንስሐ ነው። በዚህ ዓይነት ንስሐ ሰውየው ለምህረትና ለፀጋ ብርታት ይፀልያል እንዲሁም ዓላማና መጣጣር ይኖረዋል ይህም በመንፈስ ኃይል ስጦታ በእግዚአብሔር ፊት ለመመላለስና እርሱን በሁሉ ነገር ሙሉ ለሙሉ ለማስደሰት ነው[6]።

4. ሕዝ. 36:31፣ 2ቆሮ. 7:11፣ 5. ዘካ. 12:10፣ ሐዋ. 11:18፣ 6. መዝ. 119:6 እና 128።

4. ከሞት ሰውነት እንዲሁም ከእሱ እንቅስቃሴ የተነሳ፣ ንስሐ በሕይወታችን ዘመን ሁሉ መቀጠል ይኖርበታል፣ ስለዚህም ሰው ሁሉ በተለይም ለእሱ የሚታወቀውን ኃጢአት የመናዘዝ ተግባር አለበት[7] (በስሱ የሚታወቁትን እያንዳንዱን ኃጢአቶች በስም በመጥቀስና በነሱ ላይ በመናዘዝ)።

7. ሉቃ. 19:8፣ 1ጢሞ. 1:13-15።

5. በክርስቶስ በኩል፤ እግዚአብሔር በፀጋው ቃል ኪዳን በኩል፤ ለቅዱሳን በደኅንነት እምነት መቀጠል ያደረገውና የሠራው ሥራ እንደዚህ እንደተመለከትነው ነው፤ ያም ምንም እንኳን ትንሽ የሆነችውም ኃጢአት የዘላለም ቅጣት የምታስከፍል ብትሆንም[8] ነገር ግን ለእነሱ ለሚናዘዙ ሁሉ የዘላለም ኩነኔ ለማምጣት ብቁና ምንም ዓይነት ኃጢአት ይኑራቸው የዘላለም ኩነኔ ለማምጣት ብቁና ትልቅ ሊሆን አይችልም[9]። ይህም የንስሐ ስብከት ሁል ጊዜ የመደረጉን አስፈላጊነት ያሳያል።

8. ሮሜ 6:23፣ 9. ኢሳ. 1:16-18፣ ኢሳ. 55:7።

16. መልካም ሥራ

እግዚአብሔር በቅዱስ ቃሉ ላይ
1. መልካም ሥራዎች የምንላቸው እግዚአብሔር በቅዱስ ቃሉ ላይ መጽሐፍ ቅዱስ ማረጋገጫ
ያዘዛቸው ሥራዎች ብቻ ናቸው[1]:: መጽሐፍ ቅዱስ ማረጋገጫ የሌላቸው መነሳሳት
የማይሰጣቸው ሥራዎች፤ እንዲሁም በሰዎች ጭፍን የስሜት መነሳሳት ሁሉ
ወይም በማንኛውም መልካም የሚመስሉ ሐሳቦች የተቀናበሩት ሁሉ
መልካም ሥራዎች አይደሉም[2]:: (ስለዚህም የግብረ-ሰናይ ሥራዎች ወ.ዘ.ተ
በራሳቸው መልካም ስራዎች ስይደሉም:: መልካም ሥራዎች የሚጀምሩት እግዚአብሔርንና
ፕሪውን እንዲሁም ቅዱስ ቃሉን ከመታዘዝ ጋር ነው፣ ባለመታዘዝ የሚኖሩ የማያምኑት
ሰዎች እነሱ መልካምን ሥራ ለማከናወን ስይችሉም «ከፍል ሰባትን ተመልከት»)::

1. ሚክ. 6:8፣ ዕብ. 13:21፣ 2. ማቴ. 15:9፣ ኢሳ. 29:13::

2. የእግዚአብሔርን ትዕዛዛት ከመታዘዝ የሚከናወኑ መልካም ሥራዎች
እነዚህ:- የእውነተኛ እና የሕያው እምነት ፍሬዎችና ማስረጃዎች
ናቸው[3]:: በእነዚህ አማኞች ምስጋናቸውን ይገልጣሉ፣ ያሳያሉ[4]፣
የደኅንነታቸውን እርግጠኝነት ያጠናክራሉ[5]፣ ወንድሞቻቸውን ያንፃሉ፣
የወንጌልን ንግግር (ገለጣ) ያሳምራሉ፣ (ለቃላት ንግግር ምስክርነታቸው የባሕርይ
ውበት ማሳየት) የከሳሹን አፍ ይዘጋሉ (በባሕርያቸው ወንጌልን የሚቃወሙትን ፀጥ
ማድረግ)[6] እንዲሁም እግዚአብሔርን ያከብራሉ[7]:: ይህም በክርስቶስ ኢየሱስ
መልካምን ሥራ ለመሥራትና[8] ወደ ዘላለም ሕይወት የሚመራውን
የቅድስና ፍሬ ለማፍራት በክርስቶስ የተፈጠሩበት አሠራር ነው[9]::

3. ያዕ. 2:18-22፣ 4. መዝ. 116:12-13፣ 5. 1ዮሐ. 2:3-5፣ 2ጴጥ. 1:5-11፣
6. ማቴ. 5:16፣ 1ጢሞ. 6:1፣ 7. 1ጴጥ. 2:15፣ ፊሊ. 1:11፣
8. ኤፌ. 2:10፣ 9. ሮሜ. 6:22::

3. እነዚህን መልካም ሥራዎች የመሥራት ችሎታ በምንም መልኩ
ከእነሱ አይመጣም ነገር ግን ሙሉ ለሙሉ የሚመጣው ከክርስቶስ
መንፈስ ነው[10]:: መልካምን ሥራዎች እንዲሠሩ ለማስቻል፣ በቅድሚያ
ከተቀበሏቸው (በመለወጥ ጊዜ) ከፀጋዎቹ ጎን ለጎን፣ እሱን ደስ የሚያሰኘ
ውን[11] ለመፍቀድና ለማድረግ ቀጣይ የሆነ የዚያው የአንዱ የመንፈስ
ቅዱስ ተፅዕኖ በሕይወታቸው መኖሩ አስፈላጊ ነው:: ነገር ግን አማኞች
በመንፈስ ልዩ እንቅስቃሴ ካልተሰጣቸው በስተቀር ምንም ዓይነት ሥራ
ማከናወን የሌለባቸው እንደሆነ አድርጎ በመቁጠር ግድየለሾች የሚሆኑ
ከሆነ በመንፈስ አያድጉም:: ስለዚህም በውስጣቸው የተቀመጠውን

የእግዚአብሔር ፀጋ ለማነሳሳት ትጉ መሆን አለባቸው[12]::

10. ዮሐ. 15:4-5፣ 11. 2ቆሮ. 3:5፣ ፊሊ. 2:13፣ 12. ፊሊ. 2:12፣ ዕብ. 6:11-12፣ ኢሳ. 64:7::

4. ለእግዚአብሔር ባላቸው ታዛዥነት በዚህ ምድር ሊከናወን የሚችለውን በጣም ከፍተኛን «ታላቅን» ነገር ያደረጉት እነዚያ የሚጠበቅባቸውን ከማድረግ አሁንም በጣም ሩቅ ናቸው:: እንዲሁም እግዚአብሔር ከሚጠይቀው በላይ ለማድረግ፣ ለእግዚአብሔር ማድረግ ካለባቸው ነገር አሁንም በጣም ወደ ኋላ ቀርተዋል[13]::

(ከሚጠበቀው በላይ ማድረግ በፍፁም አይቻልም:: ነገር ግን «በሮም ቤተክርስትያን መሠረት» ከፍ ያለ ዋጋ የሚያስጡ አንድ ሰው ከሚያስፈልገው በላይ የሆኑ ሥራዎችና «ለተቀማጭ ትርፍ» የሚሄዱ ነገሮች ስሌሎችም ስመተሳሰፍ የሚቆጠሩ ከፍተኛ የሚሏቸው ሥራዎች ናቸው:: ድንግል ማርያም በሮም ቤተክርስትያን መሠረት ይህንን ለከናውናለች እናም ሌሎች ብዙዎች)::

13. ኢዮብ 9:2-3፣ ገላ. 5:17፣ ሉቃ. 17:10::

5. እኛ በራሳችን በጣም ጥሩ ሥራዎች ምክንያት የኃጢአት ይቅርታን ለማግኘት ወይም ከእግዚአብሔር እጅ ዘላለማዊ ሕይወትን ለማግኘት አንችልም፣ ምክንያቱም በእኛ ጥሩ ሥራዎችና ሊመጣ ባለው ክብር መካከል እንዲሁም በእኛና በእግዚአብሔር መካከል ካለው ወሰን የሌለው ርቀት የተነሳ ነው:: በእኛ ሥራዎች በእኛ ላይ ያለውን የኃጢአት ዕዳ በተ ልናረካው አንችልም[14]:: መለከተ ትርፍ ሊኖረን ወይም እግዚአብሔርን ልናረካው አንችልም:: የምንችለውን ሁሉ ባከናወንን ጊዜ ያከናወንነው የእኛን ተግባር ብቻ ነው:: እንዲሁም በማንኛውም ሆኖም አሁንም የማንጠቅም ባሪያዎች ነን:: እንዲሁም በማንኛውም መንገድ ሥራዎቻችን መልካም እስከሆኑ ድረስ የመነጩት ከመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው[15] (እናም ስለዚህ ምስጋናው በእውነት ከእኛ አይደለም):: መልካሞቹ ሥራዎችም እራሳቸው እንኳን (እግዚአብሔር እራሱ የጀመራቸው) በእኛ ተበክለዋል እናም ከደካማነትና ከጉድለት ጋር ተደባልቀዋል፣ ስለዚህም የእግዚአብሔርን ከባድ ፍርድ ሊቋቋሙ አይችሉም[16]::

14. ሮሜ. 3:20፣ ኤፌ. 2:8-9፣ ሮሜ 4:6፣ 15. ገላ. 5:22-23፣ 16. ኢሳ. 64:6፣ መዝ. 143:2::

6. ሆኖም አማኞች በክርስቶስ በኩል እንደግለሰብ ነፍሶች ተቀባይነት ካገኙበት እውነታ ውጪ የእነሱ መልካም ሥራዎችም ተቀባይነት የሚኖራቸው በክርስቶስ በኩል ነው[17]:: ይህም በእግዚአብሔር ፊት

አማኞች (በዚህ ሕይወት) ነቀፋ የሌላቸውና የማይገሰፁ እንደሆኑ ተቆጥሮ እይደለም ነገር ግን እሱ በልጁ በኩል እነሱን ስለሚመለከት እናም ምንም አይደለም ነገር ግን እሱ በልጁ በኩል እነሱን ስለሚመለከት እናም ምንም እንኳን ከብዙ ድካምና ጉድለት ጋር የተቆራኘ ቢሆንም ቅን የሆነውን እንኳን ከብዙ ድካምና ጉድለት ጋር የተቆራኘ ቢሆንም ቅን የሆነውን ለመቀበልና ለመሸለም ደስ ስለሚያሰኘው ነው[18]::

17. ኤፌ. 1:6፣ 1ጴጥ. 2:5፣ 18. ማቴ. 25:21-23፣ ዕብ. 6:10::

7. ዳግም ባልተወለዱ ሰዎች የሚሠሩ ሥራዎች ምንም እንኳን በተ ፈጥሮአቸው እግዚአብሔር ያዘዛቸው እንዲሁም ለራሳቸውም ሆነ ለሌ ሎችም ጠቃሚዎች ቢሆኑም[19]፣ ነገር ግን በእምነት ንፁህ ከሆነ ልብ ያል መነጩ በመሆናቸው[20] እና በቃሉ መሠረት በትክክለኛው መንገድ ባለመደ ረጋቸው[21] እንዲሁም መሠረታዊ ዓላማቸው ለእግዚአብሔር ክብር ለማምጣት ያልታቀደ በመሆኑ[22]፣ ስለዚህም እነሱ ኃጢአት የሞላባቸው ናቸው፤ ኃጢአተኞችም እግዚአብሔርን ሊያስደስቱት አይችሉም:: እንዲሁም አንድን ሰው ከእግዚአብሔር ዘንድ ፀጋን ለመቀበል ብቁ አያደርጉትም[23]:: እንዲሁም ደግሞ ዳግም ላልተወለደው ሰው እንደዚህ ዓይነት መልካም ሥራዎችን መዘንጋት የበለጠ ኃጢአተኝነትና እግዚአብሔርን ደስ የማያሰኝ ነገር ነው[24]::

19. 2ነገ. 10:30፣ 1ነገ. 21:27-29፣ 20. ዘፍ. 4:5፣ ዕብ. 11:4-6፣ 21. 1ቆሮ. 13:1፣ 22. ማቴ. 6:2-5፣ 23. አሞፅ. 5:21-22፣ ሮሜ 9:16፣ ቲቶ 3:5፣ 24. ኢዮብ 21:14-15፣ ማቴ. 25:41-43::

1፯. የቅዱሳን ፅናት

1. እግዚአብሔር በተወደደው አዳኝ (ጌታ ኢየሱስ) በኩል የተቀበላቸው እነዚያ፣ እና በብቁ ጥሪ የጠራቸው፣ በመንፈሱ የቀደሳቸውና የምርጦቹን የከበረ እምነት የሰጣቸው ከፀጋው ሁኔታ ሙሉ ለሙሉ (በፍፁም) ወይም ለዘላለሙ ሊወድቁ አይችሉም፣ ነገር ግን እነሱ በእርግጥ እስከመጨረሻ በዚያ ሁኔታ ይፀናሉ (ሙሉ ለሙሉ ይቀጥላሉ) እናም ለዘላለም ይድናሉ:: ይህም የእግዚአብሔር ጥሪና ስጦታዎች የተደረጉት ያለፀፀት ነው (ስለ በፍፁም ስለምርጡን ስደቀደርም) እናም በእነሱ ውስጥ እምነትን መጀመርን (መፍጠርን) እና ማሳደግን፣ ንስሐን፣ ፍቅርን፣ ደስታን፣ ተ ስፋንና ወደ ዘላለም ሕይወት የሚመራውን የመንፈስን ፀጋዎች በሙሉ በውስጣቸው መመገብን ይቀጥላል[1]::

ምንም እንኳን በቅዱሳን ላይ የሚነሱና የሚመጡባቸው ብዙ ጎርፎችና ማዕበሎች ቢኖሩም[1] ነገር ግን እነዚህ ነገሮች በእምነት ከተመሠረቱበት መሠረትና ዓለት ላይ ጠርገው ሊወስዷቸው አይችሉም። ባለማመንና (እምነትን በማጣት ጭምር) በሰይጣን ፈተና የብርሃኑ ዕይታና ስሜት እንዲሁም የእግዚአብሔር ፍቅር ለጊዜውም ቢሆን ሊያበዝዝና ሊሰወርባቸው ቢችልም[2] እንኳ እግዚአብሔር ግን አሁንም ያው ነው። ስለዚህም ድነንነታቸው ሙሉ እስከሚሆን ድረስ እነሱ በእሱ ኃይል ለመጠበቃቸው እርግጠኞች ናቸው:: የራሳቸው የሆነውንና የተገባላቸውን ንብረታቸውን በማግኘት እስኪሚደሰቱበት ድረስ እነሱ በእጆቹ መዳፍ ውስጥ ተቀርፀዋልና ስማቸውም በእሱ የሕይወት መጽሐፍ ውስጥ ከዘላለም በፊት ተፅፏልና[3]::

1. ዮሐ. 10:28-29፣ ፊሊ. 1:6፣ 2ጢሞ. 2:19፣ 1ዮሐ. 2:19፣
2. መዝ. 89:31-32፣ 1ቆሮ. 11:32፣ 3. ሚል. 3:6::

2. ይህ የቅዱሳን ፅናት የተመሠረተው በእነሱ ላይ አይደለም ማለትም በነሱ ነፃ ፈቃድ ላይ አይደለም:: እሱ ያረፈው በምርጫው የማይለወጥ ድንጋጌ ላይ ነው[4]፣ (የማይለወጥ ባሕርይ) ይህም ከነፃና ከማይለወጠው ከእግዚአብሔር አብ ፍቅር የሚፈስ ነው:: እሱም ደግሞ ያረፈው በክርስቶስ ኢየሱስ ምልጃ (ከሞተላቸው የተነሳ ከደኅንነት ሲወድቁ አይችሉም) እንዲሁም የሥራ ብቃት ላይ (ኃይልና ርግጠኛ ሥኬት) እንዲሁም እውነተኛ ቅዱሳን ከእርሱ ጋር ባላቸው እውነተኛ ሕብረት ላይ ነው[5]:: (የሚወዳቸውን በፍፁም እንዲጠፉ አይፈቅድም)::

• እሱም የተመሠረተው በእግዚአብሔር መሐላ ላይ[6] (የከበረ ማረጋገጫ) እንዲሁም በመንፈሱ በውስጥ በማደር በሚያደርገው (በፍፁም በማይወድቀው) ነው::

• እሱም የተመሠረተው የእግዚአብሔር ዘር (በማይሞተው) በእነሱ ውስጥ በመሆን[7] ላይ እና በፀጋው ቃል ኪዳን እውነተኛ ባሕርይ ላይ[8] ነው (ቃለ ኪዳኑ የዳኑት ነፍሳት በፍፁም ወደኋላ እንደማይመለሱ ያግዳል)::

• እነዚህ ሁሉ ቁልፍ ነገሮች ለቅዱሳን ዋስትናና ፅናት እርግጠኝነትና እውነተኛነት መሠረት ይሰጣሉ::

4. ሮሜ 8:30፣ ሮሜ 9:11-16፣ 5. ሮሜ 5:9-10፣ ዮሐ. 14:19፣ 6. ዕብ. 6:17-18፣
7. 1ዮሐ. 3:9፣ 8. ኤር. 32:40::

3. ቅዱሳን በሰይጣንና በዓለም ፈተና ውስጥ እንዲሁም በውስጣቸው

በቀረ ኃይለኛ የኃጢአት ዝንባሌ ማየል ምክንያት፣ እንዲሁም እንዲጠብቃቸው እግዚአብሔር የሰጣቸውን መንገድ በመዘንጋታቸው ወደ አስቃቂ ኃጢአቶች ውስጥ ይወድቃሉ:: ለተወሰነም ጊዜ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሊቀጥሉ ይችላሉ[9] ስለዚህም የእግዚአብሔርን ሐዘን ያነሳሳሉ፣ የሱን መንፈስ ቅዱስ ያሳዝናሉ[10]፣ መፅናናታቸውና ፀጋቸው ስለሚታገድ ይሰቃያሉ[11]፣ ጠጣር ልብ ይኖራቸዋል፣ ሕሊናቸው ይቆስላል[12] ስለዚህም ሌሎችን ይጎዳሉ፣ ያስናክላሉ:: በዚህም ጊዜያዊ ፍርድን በራሳቸው ላይ ያመጣሉ[13]:: ሆኖም ንስሐቸውን (በጊዜው) ያድሳሉ እንዲሁም በክርስቶስ ኢየሱስ ባለው እምነት እስከ ፍፃሜው ይቀጥላሉ[14]::

9. ማቴ. 26:70-74፣ 10. ኢሳ. 64:5-9፣ ኤፌ. 4:30፣ 11. መዝ. 51:10-12፣
12. መዝ. 32:3-4፣ 13. 2ሳሙ. 12:14፣ 14. ሉቃ. 22:32 እና 61-62::

18. የደኅንነት ማረጋገጫ

1. ምንም እንኳን ጊዜያዊ አማኞችና ሌሎች ያልተለወጡ ሰዎች በሥጋ አመለካከትና በውሸት ተስፋ (መንፈሳዊ ባልሆነ መንገድ እንደሆነላቸው ቢወስዱም) እግዚአብሔር የተቀበላቸውና በደኅንነት ሁኔታ ውስጥ እራሳቸውን አድርገው በከንቱ ቢያስቡምና ቢያታልሉም፣ በነሱ በኩል ያለው እንደዚህ ዓይነቱ ተስፋ ይጠፋል[1]:: ነገር ግን በጌታ በኢየሱስ በእውነት የሚያምኑት እና በቅንነት የሚወዱት እነዚያ፣ እንዲሁም በፊቱ በንፁህ ሕሊና የሚመላለሱት በዚህ ሕይወት በፀጋው ውስጥ ለመሆናቸው እርግጠኞች ሊሆኑ እናም በእግዚአብሔር ክብር ተስፋ ሐሴት ሊያደርጉ ይችላሉ[2]:: እንደዚሁም እንዲህ ዓይነቱ ተስፋ በፍፁም እንዲያፍሩ አያደርጋቸውም[3]:: (በፍፁም ሊያሳፍራቸውም ወይም ጥሎ ሊጥላቸውም፣ ምክንያቱም እግዚአብሔር ይባርካቸዋል ፀሎታቸውም ይሰማል በመጨረሻም ወደ ክብር ይወስዳቸዋል)::

1. ኢዮብ 8:13-14፣ ማቴ. 7:22-23፣ 2. 1ዮሐ. 2:3፣ 1ዮሐ. 3:14-24፣ 1ዮሐ. 5:13፣
3. ሮሜ 5:2-5::

2. ይህ እርግጠኝነት በቀላሉ የይሆናል ማግባባት አይደለም (በጠባብ መሠረት ላይ የተመሠረተ እንደ ዝም ብሎ ነገር አይደለም) ወይም በሐሰት ተስፋ ላይ የተመሠረተ የምናልባት መግባባትም አይደለም:: እሱ እውነተኛ የሆነ

የእምነት እርግጠኝነት ነው[4] የተመሠረተውም በወንጌል ላይ በተገለጠው በክርስቶስ ደምና ፅድቅ ላይ ነው[5] (በግስም ለጸጋ ታሪካዊ ተግባር ላይ የተመሠረተ ነው)። እንዲሁም ደግሞ የተመሠረተው በእነዚያ ፀጋዎች የውስጥ ማስረጃዎች ላይ ነው፤ (የፀጋዎቹ ምልክቶች ወይም ማረጋገጫዎች) በመጽሐፍ ቅዱስ[6] ላይ በተሰጡ እውነተኛ ቃል ኪዳኖች ጋር በተያያዘ መልኩ እና እንዲሁም እኛ የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን ከመንፈሳችን ጋር በሚመሰክረው በልጅነት መንፈስ፤ በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት[7]፤ (የተሰማን መንፈሳዊ ርግጠኝነት) እናም የደኅንነትን እርግጠኝነት ልምምድ በመጠቀም ልባችንን ቅዱስና ትሁት አድርጎ በሚጠብቀው በመንፈስ ቅዱስ ነው[8]።

4. ዕብ. 6:11 እና 19፤ 5. ዕብ. 6:17-18፤ 6. 2ጴጥ. 1:4-11፤ 7. ሮሜ 8:15-16፤
8. 1ዮሐ. 3:1-3።

3. ይህ የማይታበል እርግጠኝነት ከእምነት ባህርይ ጋር በጣም የተያያዘ በመሆን አውቶማቲክና የማይቀር ልምምድ አይደለም። ስለዚህም እውነተኛ አማኝ ብዙ ሊቆይና የዚህ ተካፋይ እስከሚሆን ድረስ ከብዙ ችግሮች ጋር ሊዋጋ ይችል ይሆናል[9]። ሆኖም ከእግዚአብሔር በነፃ የተሰጠውን በመንፈስ ቅዱስ ማወቅ እንዲችል ተደርጎ ያለምንም የተለየ መገለጥ አስፈላጊነት በፀጋው መንገድ በትክክል በመጠቀም ይህንን እርግጠኝነት ያገኛል[10]።

ስለዚህም ይህንን ጥሪና እርግጠኝነት ለማረጋገጥ እያንዳንዱ አማኝ ከፍተኛ ትጋትን ማድረግ አለበት። በመሆኑም ይህ ልብ እግዚአብሔርን በመውደድና በማመስገን በደስታና በብርታት የመታዘዝን ተግባር ለማከናወን በመንፈስ ቅዱስ ሰላምና ደስታ ይሰፋ ዘንድ ነው። እነዚህ ተግባራት የእርግጠኝነት የተፈጥሮ ፍሬዎች ናቸው[11]፤ ምክንያቱም ሰዎችን ቸልተኞች ከማድረግ በጣም የራቀ ነውና[12]።

9. ኢሳ. 50:10፤ መዝ. 88፤ መዝ. 77:1-12፤ 10. 1ዮሐ. 4:13፤ ዕብ. 6:11-12፤
11. ሮሜ 5:1-5፤ ሮሜ 14:17፤ መዝ. 119:32፤ 12. ሮሜ 6:1-2፤ ቲቶ 2:11-14።

4. እውነተኛ አማኞች የደኅንነታቸው እርግጠኝነት በልዩ ልዩ መንገድ ተናውጦ፣ ቀንሶ፣ ወይም ዘግይቶባቸው ይሆናል። ይህም ምናልባት ይኼን እርግጠኝነት ይዞ ለማቆየት ካላቸው ግዴለሽነት[13] ወይም ሕሊናን በሚያቆስልና መንፈስ ቅዱስን በሚያሳዝን በልዩ ዓይነት ኃጢአት ውስጥ በመውደቃቸው የተነሳ ሊሆን ይችላል[14]፤ ወይም በአንድ ድንገተኛ እና ኃይለኛ ፈተና[15] ወይም እግዚአብሔር የፊቱን ብርሃን (ዞር ከማድረጉ)

ከማንላቱ የተነሳ እና እሱን የሚፈሩትንም እንኳን በጭለማ
እንዲመላለሱና ብርሃን እንዳይኖራቸው በማድረጉ ሊሆን ይችላል[16]::
ነገር ግን (የደኅንነት እርግጠኝነቱ ምንም ዓይነት መዘግየትና እንቅፋት ይገጠመው)
አማኞች ያለ እግዚአብሔር ዘር[17] እና የእምነት ሕይወት[18] በፍፁም
አልተተውም (ለስፈላጊው መንፈሳዊ መታወቂያ በዘላለም እሴቶች ላይ የተያዘ)
ማለትም ክርስቶስንና ወንድሞችን የሚወድ ያ የልብ ቅንነትና ያ
ስለመንፈሳዊ ተግባራቸው ያላቸው ኅሊናቸው ነው:: ከነዚህ ነገሮች
የተነሳ፣ በመንፈስ ቅዱስ ሥራ፣ እርግጠኝነታቸው በጊዜው ይታደሳል[19]
(ይነቃቃል) እናም የነዚህ ፀጋዎች መኖርም በዚህ ጊዜ ውስጥ ከፍፁም ተ
ስፋ መቁረጥ ይጠብቃቸዋል[20]::

13. መኃልይ 5:2-6፣ 14. መዝ. 51:8-14፣ 15. መዝ. 116:11፣ መዝ 77:7-8፣ መዝ 31:22 16. መዝ. 30:7 17. 1ዮሐ. 3:9 18. ሉቃ. 22:32 19. መዝ. 42:5-11፣ 20. ሰቆቃ. 3:26-31::

19. የእግዚአብሔር ሕግ

1. እግዚአብሔር ለአዳም በልቡ የተፃፈውን ሁሉን አቀፍ የመታዘዝን ሕግ ሰጠው፣ እንዲሁም መልካምንና ክፉውን የምታስታውቀውን ዛፍ እንዳይበላ የሚልን በጣም ግልፅ የሆነ ትዕዛዝን ሰጠው[1]:: በዚህም አዳምና የእሱ ዘር በሙሉ ለግል፣ ለሙሉ፣ ለትክክል፣ እና ለቀጣይ ታዛዥነት ሕግን በመታዘዝ የሚገኘውን የሕይወት ተስፋ ቃል ኪዳን ተገብቶላቸው[2] ነበር:: እሱንም ካፈረሱ ደግሞ የሞት ቅጣት እንደሚያገኛቸው ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷቸው ነበር:: በዚያውኑ ሰዓት አዳም ይህንን የሚጠብቅበት ኃይልንና ችሎታን ተሰጥቶታል[3]::

1. ዘፍጥ. 2:17፣ መክብ. 7:29፣ 2. ሮሜ 10:5፣ 3. ገላ. 3:10-12::

2. በመጀመሪያ በሰው ልብ ውስጥ የተፃፈው ያው ተመሳሳዩ ሕግ ከውድቀትም በኋላ የፅድቅ ፍፁም ሕግ በመሆን ቀጥሏል[4] እናም እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ በሰጠው በአሥርቱ ቃላት ያሪት በኩል ተስተላልፎ እና በሁለት የድንጋይ ፅላቶች ላይ ተፅፎ ነበር:: የመጀመሪያዎቹ አራቱ ለእግዚአብሔር ያለንን የእኛን ተግባራትና ሌሎቹ ስድስት ደግሞ ለሌላው ሰው ያለንን የእኛን ተግባር ይዘዋል[5]::

4. ሮሜ 2:14-15፣ 5. ዘዳ. 10:4::

3. ከዚህ በአጠቃላይ የሞራል ሕግ ከሚባለው ሕግ ባሻገር የተለያዩ ብዙ ምስያዊ ሥርዓቶችን ያካተቱ የሥርዓት (Ceremonial Laws) ሕጎችን ለእስራኤላውያን ለመስጠት እግዚአብሔር ደስ ተሰኘ፣ (ምሳሌያዊ ጠቀሜታ ያላቸው ከራሳቸው ውጪ ሌላ ነገርን የሚያመለክቱ ሥርዓቶች):: እነዚህ ሥርዓቶች በከፊል ስለ አምልኮአቸው የነበሩ ሲሆን በእነሱም ውስጥ ክርስቶስ ከባሕርያቱ፣ ከሃላፊነቱ እንዲሁም ከተግባሩ ከስቃዩ እና ከጠቀሜታዎቹ[6] ጋር በቅድሚያ ተመስሎ (ጴታጴ ነበር) ነበር:: በተጨማሪ እነዚህ ሥርዓቶች ስለተለያዩ የሞራል ተግባራትም መመሪያን ሰጥተዋል[7]::

እነዚህ ሥርዓታዊ ሕግጋት በሙሉ እስከመታደስ ዘመን ድረስ ብቻ እንዲያገለግሉ ተመድበው ነበር፣ ኢየሱስ ክርስቶስ እውነተኛው መሲህ እና ብቸኛው ሕግ ሰጪና ለዚህ ተግባር ከአብ ዘንድ በሥልጣን (በኃይል) የተሞላው ሻራቸው እንዲሁም ከመንገድ አስወገዳቸው[8]::

6. ዕብ. 10:1፣ ቆላ. 2:17፣ 7. 1ቆሮ. 5:7፣ 8. ቆላ. 2:14-17፣ ኤፌ. 2:14-16::

4. ለእስራኤል ሕዝብ ልዩ ልዩ ፍትሐዊ ሕግጋትን ሰጣቸው ይህም አንድ ሕዝብ (መንግሥት) መሆናቸው ሲያበቃ ጠፍቷል:: እነዚህም የዚያ ሕዝብ ሕግ ከመሆናቸው የተነሳ በማንም ላይ አይሠሩም ነገር ግን የእነሱ አጠቃላይ ትክክለኛነት በዚህም ዘመናዊው ዓለም ውስጥ ተግባራዊ መሆኑ ቀጥሏል (የእነሱ ፍትሐዊነትና ትክክለኛነት መሠረታዊ መርሆዎች)[9]::

9. 1ቆሮ. 9:8-10::

5. የሞራል ሕጉ ማናቸውም ሰው ይታዘዘው ዘንድ ያስገድዳል የፀደቁትንም ሰዎች ሆነ ሌሎችንም[10] ይህም በውስጣቸው ያለውን ከማክበር የተነሳ ብቻ ሳይሆን ሕጎቹን ለሰጠው ፈጣሪ ሥልጣን ክብር መስጠት የተነሳ ጭምር መሆን አለበት[11]:: ክርስቶስም እነዚህን ሕግጋት በወንጌል ውስጥ በምንም መንገድ አላፈረሳቸውም ነገር ግን (በስንፃሬ) እሱ እነሱን እንድንታዘዝ በሚገባ ሁኔታ ግዴታችንን አጠናከረው እንጂ[12]::

10. ሮሜ 13:8-10፣ ያዕቆ. 2:8-12፣ 11. ያዕቆ. 2:10-11፣ 12. ማቴ. 5:17-19፣ ሮሜ 3:31::

6. ምንም እንኳን እውነተኛ አማኞች ለመፅደቅና ለመኮነን በሥራዎች ቃል-ኪዳን ሕግ ሥር ባይሆኑም[13]፣ ነገር ግን ለእነሱም ለሌሎቹም ታላቅ ጠቀሜታ አለው ምክንያቱም እንደ የሕይወት ሕግ የእግዚአብሔርን ፈቃድና የእራሳቸውን ተግባር ይጠቁማቸዋል እንደዚሁም በዚያ መሠረት እንደሚገባ እንዲመላለሱ ያዛቸዋል::

እንደዚሁም የእነሱን ኃጢአተኛ እና የተበከለ ተፈጥሯቸውን፣ ልባቸውንና ሕይወታቸውን ይገልጥና ያሳያቸዋል:: እሱንም እራስን ለመመርመር በመጠቀም ኃጢአተኝነትን ወደ ማመን እንዲሁም ወደ ታላቅ ትህትና እና የኃጢአታቸው ታላቅ ጥላቻ ውስጥ ይመጣሉ[14]:: በዚህም ክርስቶስ የሚያስፈልጋቸው የመሆኑን ግልፅ መረዳት፣ እንዲሁም የእሱን የራሱን የታዛዥነት ፍፁምነት መረዳት ያገኛሉ (በእነሱ ምክንያት ለሕጉ):: የተነሣ ዳግም ለተወለዱትም ኃጢአትን ከሚከለክልበት መንገድ ተ (ራሱን በመመርመር) (የኃጢአታዊ ዝንባሌዎችን) መበከላቸውን ለመግታት የሕጉ ማስጠንቀቂያ የሚያገለግለው ጨማሪ ጠቀሜታ አለው:: ለማሳየት፣ እንዲሁም ኃጢአታቸው በትክክል ምን እንደሚያስከትል ከነዚህ ኃጢአቶች የተነሳ በዚህ ሕይወት ምን ዓይነት ችግሮች ሊጠበቁ እንደሚችሉ፣ ይህም በተለወጡትና ከማይጠፋው የሕግ ቁጣ እና እርግማን ነፃ በወጡት ሰዎችም ሕይወት ውስጥ እንኳን ጭምር ነው:: ከሕጉ ጋር የተያያዙት ቃል ኪዳኖች ለአማኞች በተጨማሪ የሚያሳዩት እግዚአብሔር ታዛዥነትን እንደሚደግፈው ነው:: እንዲሁም ምንም እንኳን የሥራ ቃል ኪዳንን ሕግ እንዳሚሉ ተደርጎ በረከት ወደ እነሱ ባይመጣም፣ ሕጉ ከተጠበቀና ታዛዥነትን ካገኙ በረከትን መጠበቅ እንዳለባቸው ነው (ይህንን ማድረግ በእርግጥ ፍፁም ታዛዥነትን በሁሉ መንገድና ሁሌ ጊዜ ይጠይቃል):: አንድ አማኝ ከክፉ ርቆ መልካምን ቢያደርግ ሕጉ መልካምን ስለሚያበረታታና ክፉን እንዳያደርግ ስላገደው እንጂ ከሕግ ሥር ስለመሆኑ ምንም ማረጋገጫ አይሰጥም፣ ይሁን እንጂ ከፀጋ ሥር መሆኑን ያሳያል[15]::

13. ሮሜ 6:14፣ ገላ. 2:16፣ ሮሜ 8:1፣ ሮሜ 10:4፣ **14.** ሮሜ 3:20፣ ሮሜ 7:7
15. ሮሜ 6:12-14፣ 1ጴጥ. 3:8-13::

7. ከላይ የተጠቀሱት የሕግ አጠቃቀሞች ከወንጌል ፀጋ ጋር የተቃረኑ አይደሉም (የማይገባን የነፃ ፀጋና ምህረት) ነገር ግን አሳምረው ከእሱ ጋር ይስማማሉ[16]:: የእግዚአብሔር ፈቃድ የሆኑትን እነዚያን ነገሮች በሕግ እንደተገለጠውና እንዲደረጉ እንደሚያዘው በነፃነትና በደስታ ለማድረግ ነው:: ይህም የሚሆነው የክርስቶስ መንፈስ የሰውን ፈቃድ እንዳስገዛውና እንዳስቻለው ነው[17]::

16. ገላ. 3:21፣ 17. ሕዝ. 36:27::

፳፬. ወንጌልና ተፅዕኖው

1. የሥራዎች ቃልኪዳን በኃጢአት አማካኝነት ተሰብሮና ለሕይወት የማይጠቅም ተደርጎ፣ (ሕይወትን በመስጠት የማይጠቅም) እግዚአብሔር ክርስቶስን ለመስጠት ቃል ለመግባት ደስ አለው። እሱም የሴቷ ዘር (በዘፍ. 3.15) የተመረጡትን እንደ መጥሪያ መንገድ በመሆንና በእነሱም ውስጥ ሕይወትን እምነትንና ንስሐን ለማምጣት[1] ነው። በእዚህ (በጣም የመጀመሪያው) ቃልኪዳን ለኃጢአተኞች መሰወጥና ደኅንነት[2] ዋናው ነገር፣ (የሁሉ ነገር ማዕከልና አስፈላጊው) ወንጌል ተገለጠና ብቁ መሆኑ ታየ።

1. ዘፍ. 3:15፣ 2. ራዕ. 13:8።

2. የዚህ የክርስቶስ ቃል-ኪዳንና በእሱ በኩል የመጣው ደኅንነት የተ ገለጠው በእግዚአብሔር ቃል በኩል ብቻ ነው[3]። የፍጥረት ሥራዎችና በውስጥ ያለው ስጦታ በተፈጥሮ መረዳት ክርስቶስን ወይም ፀጋውን፣ በአጠቃላይም ወይም በሥውርም መልኩ (በጥላ) ጭምር እንኳን ቢሆን አይገልጥም[4]። ስለዚህ የክርስቶስ መገለጥ ቃል ኪዳን (ወይም ወንጌሉ) የሌ ላቸው በፍጥረተ-ዓለም መረዳት በኩል (ወ.ዘ.ተ) ወደሚያድን እምነት ወይም ንስሐ መድረስ ከቶዉኑ አይችሉም[5]።

3. ሮሜ 1:17፣ 4. ሮሜ 10:14-17፣ 5. ምሳ. 29:18፣ ኢሳ. 25:7፣ ኢሳ. 60:2-3።

3. ለኃጢአተኞች የተደረገው የወንጌል መገለጥ በተለያዩ ጊዜያት እና በልዩ ልዩ ክፍሎች ለተጠየቀው በውስጥ ላለው መታዘዝ ከቃል-ኪዳኖችና መመሪያዎች ጭማሪ ጋር ለተሰጣቸው ሕዝቦችና ግለሰቦች በቀጥታ የእግዚአብሔር ሉዓላዊ ፈቃድና መልካም ደስታ ነው። ይህም ከምንም መልካም የሥራ ቃልኪዳን ጋር ሳይያያዝ ለሰዎች ተፈጥሮአዊ ችሎታ መሻሻል ከእሱ ውጭ የሆነ ማንም ከዚህ በፊት ያላደረገው ወይም ሊያደርገው የማይችለው የሌላ መረዳት መቀበል ሳይኖር ነው። ስለዚህም በሁሉም ዘመን የወንጌል ስብከት ለሐገሮችና ለግለሰቦች ተሰጥቷል ይህም በእሱ በተሠራጨበት መጠንና ልክ በእግዚአብሔር የፈቃዱ ምክር መሠ ረት በልዩ ልዩ ሁኔታ ነው።

ማብራሪያ፡-

3. ለኃጢአተኞች የተደረገው የወንጌል መገለጥ በተለያየ ጊዜ የተሰጠው ከቃል ኪዳንና እንዲሁም በብዙ የተለያዩ ክፍሎች ለተፈለጉት ምላሾች ይህም ከትዕዛዛት ጋር ተሟልቶ ለሕዝቦችና ለግለሰቦች ተሰጥቷል

የእግዚአብሔር ሉዓላዊ ፈቃድና መልካም ደስታ መሠረት ብቻ ነው[6]::
በእግዚአብሔር ሉዓላዊ ፈቃድና መልካም ደስታ ተመርተው ለትክክለኛው መንገድ
እነሱም በተፈጥሮ ዕውቀት ተመርተው ለትክክለኛው መንገድ
ሕይወታቸውን ለመስጠት እና መንገዳቸውን ለመቀየር በገቡት ቃል ኪዳን
ላይ ተመሥርቶ በፍፁም አልተሰጠም ነበር:: ምክንያቱም በነዚህ ሁኔታ
ዎች ላይ ሆኖ ማንም እንዲህ ስላላደረገና ማንም ሊያደርግ ስለማይችልም[7]

ስለዚህ በዘመን ሁሉ የወንጌል ስብከት ለሕዝብና ለግለሰቦች፣ በትልቅም
ነው::
ስለዚህ በዘመን ሁሉ የወንጌል ስብከት በእግዚአብሔር የፈቃድ ምክር መሠረት ተ
ይሁን ወይም በትንሽ ደረጃ በእግዚአብሔር የፈቃድ ምክር መሠረት ተ
ስጥቷል::

6. መዝ. 147:20፣ ሐዋ. 16:7፣ 7. ሮሜ 1:18-32::

4. ወንጌል ክርስቶስንና የማዳን ፀጋውን የሚገልፅ ብቸኛ ውጪያዊ
(የውጪ መጥሪያ) መንገድ ቢሆንም እንዲሁም ይህንን ለማሟላት ሙሉ
ለሙሉ የሚበቃ ቢሆንም በኃጢአት የሞቱት ሰዎች ዳግም እንዲወለዱ፣
ወደ ሕይወት እንዲመጡና እንዲለወጡ አሁንም ተጨማሪ ነገር
ያስፈልጋል:: በሙሉ ነፍስ ላይ (በሁለመናዋ ላይ) ብቁ የሆነ፣ የማይቋቋሙት
(Irresistible) የመንፈስ ቅዱስ ሥራ በእነሱ ውስጥ አዲስ መንፈሳዊ
ሕይወትን ለማምጣት ሊኖር ያስፈልጋል[8]:: ያለዚህ ሌላ ምንም ዓይነት
መንገድ ወደ እግዚአብሔር መመለስን (መለወጥን) ሊያመጣ አይችልም[9]::

8. መዝ. 110:3፣ 1ቆሮ. 2:14፣ ኤፌ. 1:19-20፣ 9. ዮሐ. 6:44፣ 2ቆሮ. 4:4-6::

21. የክርስትያን ነፃነት እና የኅሊና ነፃነት

1. በወንጌሉ ክርስቶስ ለአማኞች የገዛው ነፃነት ያለው ከኃጢአት በደለኝነትና[1] ከእግዚአብሔር የኵነኔ ቁጣ፣ ከሕግ መከራና እርግማን እንዲሁም ከዚህ ክፉ ዓለም ነፃ መውጣታቸው[2]፣ ከኃጢአት ገዢነት[3]፣ ከሰይጣን እስራት[4]፣ ከችግር ስቃይ ጉዳት[5]፣ ከሞት ፍርሃትና መውጊያ ከመቃብር ድል[6] እንዲሁም ከዘላለም ጥፋት ባላቸው ነፃነት ውስጥ ነው[7]::

እንዲሁም ደግሞ ይህ ነፃነት ከባርነት ፍርሃት ካልመነጨ[8]፣ ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ለመቅረብ ካላቸውም ነፃ መንገድ ይታያል ነገር ግን በልጅ ዓይነት ፍቅርና በፈቃደኝነት፣ አዕምሮዎች ሁሉ ለእሱ ከመታዘዝ ችሎታቸው ነው[9]::

እነዚህን ሁሉ ነፃነቶች በብሉይ ኪዳን ሕግ ሥር የነበሩ እውነተኛ አማኞችም እንዲሁ በተጨባጭ ተለማምደዋቸው ነበር::[10] ነገር ግን ለአዲስ ኪዳን አማኞች (ክርስትያኖች) ይህ ነፃነት የበለጠ ሰፍቷል፣ ምክንያቱም የአይሁድ ቤተክርስትያን አማኞች ይገዙበት ከነበረው ከሥርዓታዊው ሕግ ቀንበር ነፃነት አላቸው:: እነሱም ወደ ፀጋው ዙፋን በድፍረት የመቅረብ የበለጠ መንገድና እንዲሁም በሕግ ሥር የነበሩት አማኞች ከተለማመዱት ይልቅ ከነፃው የእግዚአብሔር መንፈስ ጋር ሙሉ የሆነ ግንኙነት አላቸው[11]::

1. ገላ. 3:13፣ 2. ገላ. 1:4፣ 3. ሐዋ. 26:18፣ 4. ሮሜ 8:3፣ 5. ሮሜ 8:28፣ 6. 1ቆሮ. 15:54-57፣ 7. 1ተሰ. 1:10፣ 8. ሮሜ 8:15፣ 9. ሉቃ. 1:73-75፣ 1ዮሐ. 4:18፣ 10. ገላ. 3:9-14፣ 11. ዮሐ. 7:38-39፣ ዕብ 10:19-21::

2. የኅሊና ጌታ እግዚአብሔር ብቻ ነው[12]፤ ስለዚህም በምንም ዓይነት ከቃሉ ጋር ከሚቃረኑ ወይም በውስጡ ከሌለ ማንኛውም ዓይነት አስተ ምህሮ እና የሰው ትዕዛዞች ነፃ አድርጎታል[13]:: በመሆኑም ከኅሊና ውጭ እንደዚህ ዓይነት ዶክትሪኖችን (ከቃሉ ጋር የሚቃረኑትን) ማመን ወይም እንደዚህ ዓይነት ትዕዛዞችን መታዘዝ የኅሊናን ነፃነት መሸጥ ማለት ነው[14]:: ያልተገለፀ እምነት፣ ፍፁምና እውር የሆነ መታዘዝ ማለት የኅሊናን ነፃነትና ማስተዋልን ማጥፋት ነው[15]:: (የውስጥ እምነት እዚህ ጋ የሚያሳየው አጠቃላይ ዓይነት እምነትን ነው:: አንድ ሰው እምነት ሲኖረው ይችላል የሚያሳየው በአንድ ቤተክርስትያን ውስጥ ባለው ትምህርት በሙሉ:: ነገር ግን እሱ ለምሳሌም በማንኛውም ዓይነት ዝርዝር ዶክትሪን መሠረት የግል እምነትን ሳይለማመድ ይችላል:: እሱ እንደ እምነቱ ከፍል የተቀበለው የቤተክርስትያንን ሥርዓት «ጥቅል ሥያሜ» ሲሆን ይችላልና)::

12. ያዕ. 4:12፣ ሮሜ 14:4፣ 13. ሐዋ. 4:19፣ ሐዋ. 5:29፣ 1ቆሮ. 7:23፣ ማቴ. 15:9፣ 14. ቆላ. 2:20-23፣ 15. 1ቆሮ. 3:5፣ 2ቆሮ. 1:24::

3. በክርስትያን ነፃነት ስም ማንኛውንም ዓይነት ኃጢአት የሚለማመዱት ወይም ማንኛውንም ኃጢአተኛ ምኞት የሚያስተናግዱት የወንጌልን ዋና ዓላማ ለእራሳቸው ጥፋት ያጣምማሉ[16]:: ያም እኛ ከጠላቶቻችን እጅ ሁሉ ነፃ ወጥተን በፊቱ በፅድቅና በቅድስና ያለምንም ፍርሃት በሕይወታችን ዘመን ሁሉ የምናገለግልበትን የክርስትናን እውነተኛ ነፃነት ሙሉ በሙሉ እነሱ ያጠፋሉ[17]:: (አንዳንዶች የክርስትናን የነፃነት ዶክትሪን ለመጠቀም ለመሸሸጊያ አድርገው ከተበላሸ ባህርይ ወይም በኃጢአት ከመጠቀስ

ይናገራሉ:: የክርስትና ነፃነት ዓላማ እግዚአብሔርን የበለጠ እንድናገለግለውና እንድንታዘዘው ማምጣት ነው፤ ይሁን እንጂ ያለምንም መንፈሳዊ ባርነት ነው)::

16. ሮሜ 6:1-2፤ 17. ገላ. 5:13፤ 2ጴጥ. 2:18-21::

22. ስምልኮና የሰንበት ቀን

1. የተፈጥሮ መረዳት የሚያሳየው በሁሉ ላይ ሥልጣን እና ጌትነት ያለው እግዚአብሔር መኖሩን፣ እሱም ፍትሐዊና መልካም ለሁሉም መልካምን የሚያደርግ ነው:: ስለዚህም መፈራት፣ መወደድ፣ መወደስ፣ መጠራት፣ መታመን በሙሉ ልብና ነፍስ እንዲሁም በሙሉ ኃይል መገልገል (መመለክ) አለበት[1]:: ነገር ግን ተቀባይነት ያለው የእውነተኛው አምላክ አምልኮ መንገድ በእሱ በእራሱ ተሰጥቷል[2] እናም ስለዚህ የእኛ የአምልኮ መንገድ በእሱ የተገለጠ ፈቃድ መሠረት መወሰን አለበት:: በሰው ግምትና አመለካካት እንዲሁም በሰው ልዩ ልዩ ዘዴዎች መሠረት ወይም በሰይጣን አስተያየት በኩል ሊመለክ አይገባውም:: እሱ በሚታይ ነገር ውክልና አማካይነት (ጣዖታት፣ ሐውልቶች፣ ሥዕሎች፣ ወ.ዘ.ተ) ወይም በሌ ላ በማንኛውም መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ባልታዘዙ መንገዶች ሊመለክ አይገባውም[3]::

1. ኤር. 10:7፤ ማር. 12:33፤ 2. ዘዳግ. 12:32፤ 3. ዘፀ. 20:4-6::

2. አምልኮ መሰጠት ያለበት ለእግዚአብሔር አብ፣ ለወልድ እና ለመንፈስ ቅዱስ ለእሱ ብቻ ነው[4]:: ለመላእክት፣ ለቅዱሳን፣ ወይም ለሌላ ለማንኛውም ፍጡር አይደለም[5]:: ከውድቀትም ጀምሮ አምልኮ ያለ አማላጅ ሊደረግ አይችልም[6] ይህም ከክርስቶስ በስተቀር በሌላ በማንም አማላጅነት አማካኝነት አይሆንም[7]::

4. ማቴ. 4:9-10፤ ዮሐ. 4:23፤ ማቴ. 28:19፤ 5. ሮሜ. 1:25፤ ቆላ. 2:18፤ ራዕ. 19:10፤ 6. ዮሐ. 14:6፤ 7. 1ጢሞ. 2:5::

3. ከምስጋና ጋር የሚቀርብ ፀሎት የተፈጥሮ አምልኮ አንዱ ክፍል ነው ይህንንም እግዚአብሔር ከሰዎች ሁሉ ይፈልገዋል[8]:: ነገር ግን ተቀባይነት ያገኘ ዘንድ መደረግ ያለበት በወልድ ስም[9] በመንፈስ ቅዱስ እርዳታ[10] እንዲሁም በእሱ ፈቃድ መሠረት ነው[11]:: በመረዳት፣ በክብር፣ በትህትና፣

በሙሉ ልብ፣ በእምነት፣ በፍቅር፣ እንዲሁም በዕናት መደረግ አለበት:: እንዲሁም የኅብረት ፀሎት በሚታወቅ ቋንቋ መደረግ አለበት[12]:: (በዚህ ነጥብ ላይ ደህ የእምነት ስቋም በስዕምር የያዘው የላቲንን ቋንቋ ሥርዓተ-ቅዳሴን ነው፣ ነገር ግን መርሆው በሕብረት ፀሎት ውስጥ ስካሪዝማዊ የልሳን መናገር እኩል ያገለግላል)::

8. መዝ. 95:1-7፣ መዝ. 65:2፣ 9. ዮሐ. 14:13-14፣ 10. ሮሜ 8:26፣ 11. 1ዮሐ. 5:14፣ 12. 1ቆሮ. 14:16-17::

4. ሕጋዊ ለሆኑ ነገሮች ሁሉ፣ እና ለሁሉም ዓይነት ሰዎችም ሁሉ፤ አሁን ለሚኖሩት ወይም ወደ ፊት ለሚኖሩት ፀሎት ማድረግ ይገባል[13]፣ ነገር ግን ለሞቱት ፀሎት አይደረግም[14] ወይም ወደ ሞት የሚመራ ኃጢአትን ማድረጋቸው ለታወቀ ፀሎት አይደረግም[15]::

13. 1ጢሞ. 2:1-2፣ 2ሳሙ. 7:29፣ 14. 2ሳሙ. 12:21-23፣ 15. 1ዮሐ. 5:16::

5. የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ[16]፣ የእግዚአብሔር ቃል ስብከት እና መስማት[17]፣ በመዝሙርና በትምህርት እርስ በእርስ በመገሳሰፅ፣ በዝማሬ፣ በመንፈሳዊ ቅኔዎች ለጌታ በልባችን በፀጋው መዘመር[18] እንዲሁም የጥምቀት ሥርዓትና[19] የጌታ እራት መፈፀም [20] ሁሉም የእግዚአብሔር አምልኮ ክፍሎች ናቸው:: እነዚህ ሁሉ መደረግ ያለባቸው እሱን ለመታዘዝ፣ ከመረዳት ጋር፣ በእምነት፣ እግዚአብሔርን በማክበርና ከፈሪሃ እግዚአብሔር ጋር ነው:: እንዲሁም በተለየ ሁኔታ ጊዜ፣ በቅድስና፣ በፍርሃት መልክና፣ በታላቅ መዋረድ በእግዚአብሔራዊ አክብሮት ትህትና ፆም[21] እና ምስጋና ጋር ለመገልገልም መሆን አለበት[22]::

16. 1ጢሞ. 4:13፣ 17. 2ጢሞ. 4:2፣ ሉቃ. 8:18፣ 18. ቆላ. 3:16፣ ኤፌ. 5:19፣ 19. ማቴ. 28:19-20፣ 20. 1ቆሮ. 11:26፣ 21. አስቴር 4:16፣ ኢዩ. 2:12፣ 22. ዘፀ. 15:1-19፣ መዝ. 107::

6. በወንጌል ሥር (በአዲስ ኪዳን ሥርዓት) ፀሎትም ይሁን ማንኛውም ሌላ የሃይማኖት አምልኮ የተያያዘው ወይም የበለጠ ተቀባይነት እንዲኖረው የሚደረገው ከማንኛውም ከሚከናወንበት ቦታ ወይም ከሚደረግበት አቅጣጫ የተነሣ አይደለም:: እግዚአብሔር በሁሉም ቦታ በመንፈስና በእውነት[23]፣ በእያንዳንዱ ቤተሰብ[24] በየዕለቱ[25] ወይም በእያንዳንዱ ግለ-ሰብ በስውር[26] ወይም በሕዝብ ጉባኤ መካከል በረጋ ሁኔታ መመለክ አለበት::

እግዚአብሔር በቃሉና በቸርነቱ ወደ እነሱ በሚጠራን ጊዜ[27] እነዚህ በግዴለሽነት ወይም ሆን ተብሎ መዘንጋት ወይም መተው የሌለባቸው ነገሮች ናቸው::

23. ዮሐ. 4:21፣ ሚልክ. 1:11፣ 1ጢሞ. 2:8፣ 24. ሐዋ. 10:2፣
25. ማቴ. 6:11፣ መዝ. 55:17፣ 26. ማቴ. 6:6፣ 27. ዕብ. 10:25፣ ሐዋ. 2:42::

7. በእግዚአብሔር አሠራር የተወሰነ የሰዓትን ጊዜ መመደብ የተፈጥሮ ሕግ በመሆኑ ለእግዚአብሔር አምልኮም የተለየ ጊዜ መመደብ አለበት:: ስለዚህም እሱ በቃሉ ውስጥ ቅን ሞራላዊና ቀጣይ፣ በሁሉም ሰው ላይ፣ በሁሉም የዕድሜ ክልል ለዚህ ውጤት የሚያገለግል ትዕዛዛትን ሰጥቷል:: በተለይ በሳምንት አንድ ቀን ውስጥ መፈፀም ያለበትን ሰንበት ቅዱስ ሆኖ እንዲጠበቅ እሱ ለራሱ ለይቷል[28]:: ከዓለም ፍጥረት ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ትንሣኤ ድረስ ሰንበት የሳምንቱ መጨረሻ ቀን ነበረ:: ከክርስቶስ ትንሣኤ ጀምሮ ደግሞ ወደ ሳምንቱ መጀመሪያ ቀን ተለውጦ «የጌታ ቀን» ተብሎ ተሰይሟል[29]:: ይህ እስከ ዓለም ፍፃሜ ድረስ እንደ ክርስትያን ሰንበት መቀጠል አለበት በመሆኑም የሳምንቱ የመጨረሻ ቀን አክብሮት ተሽሯል::

28. ዘፀ. 20:8፣ 29. 1ቆሮ. 16:1-2፣ ሐዋ. 20:7፣ ራዕ. 1:10::

8. ሰንበት ለጌታ ቅዱስ ሆኖ መጠበቅ አለበት፣ ይህም በልባቸው አስፈላጊውን ዝግጅት ካደረጉ በኋላ የራሳቸውን ማንኛውንም ጉዳይ አስቀድሞ በማመቻቸት (ተራ ወይም የቤት) ሙሉውን ቀን ከራሳቸው ሥራ፣ ከራሳቸው ቃልና፣ ከራሳቸው ሐሳብ፣ ከዓለማዊ ጉዳያቸውና መዝናናታቸው በማረፍ ቅዱስ ረፍት በማድረግ ሙሉውን ቀን እንዲውሉበት ነው[30]:: እንዲሁም እራሳቸውን ለአደባባይና ለግል አምልኮ ተግባር ሙሉውን ጊዜ እንዲሰጡና እንዲሁም የምህረትንና አስፈላጊ ተግባራትን እንዲያከናውኑበት ነው[31]::

30. ኢሳ. 58:13፣ ነህ. 13:15-22፣ 31. ማቴ. 12:1-13::

23. ሕጋዊ መሐላዎችና ስለቶች

(ማስታወሻ፣ መሐላ የአንድ ነገር የከበረ ማረጋገጫ፣ ወይም ሊደረግ የሚገባ ቃል ኪዳን ሲሆን የሚደረገውም በሰዎች መካከል እግዚአብሔር ምስክር ሆኖ እየተጠራ ነው:: ቃል-ግባት (ስለት) ግን ከእግዚአብሔር ጋር

ብቻ የሚደረግና ለመፈፀም የሚገባ ቃል ኪዳን ነው)።

1. ሕጋዊ መሐላ የሃይማኖት አምልኮ ተግባር ነው፤ እሱም በእውነት፣ በፅድቅ እና በፍርድ የሚምለው ሰው በሚምልበት ጊዜ እግዚአብሔርን ለምስክርነት[1] እና በነገሩ እውነትነት ወይም ስህተትነት እንዲፈርድበት የሚጠራበት ነው[2]።

1. ዘፀ. 20:7፤ ዘዳግ. 10:20፤ ኤር. 4:2፤ 2. 2ዜና. 6:22-23።

2. የፅድቅ መሐላ መማል ያለበት በእግዚአብሔር ስም ብቻ ነው፤ እናም በእግዚአብሔር ከፍተኛ ፍርሃትና ክብር ከተደረገ ብቻ ነው። ስለዚህም በከበረውና በተፈራው የእግዚአብሔር ስም በከንቱና በችኮላ መማል ወይም በሌላ በማንም ስምና ወይም ነገር መማል ኃጢአት ሲሆን መወሰድም ያለበት በአስፀያፊነትና በአስከፊነት ነው[3]። ነገር ግን በከፍተኛ ጉዳዮችና ሁኔታ እውነትን ለማረጋገጥና ክርክርን (ጭቅጭቅን) ለማቆም መሐላ ይደረግ ዘንድ የእግዚአብሔር ቃል ይፈቅዳል[4]። ስለዚህም በሕጋዊ ባለሥልጣናት እንዲደረግ የታዘዘ ሕጋዊ መሐላ በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታዎች አገልግሎት ላይ ሊውል ይቻላል[5]።

(በቤተክርስትያን ውስጥ ጥቢን ሰማቅም ተከራካሪዎቹ በሸማግሊዎች ስማካኝነት በጥሞና በስግዚስብሔር ፊት የፅድቅን መንገድ ሰማክበር ስና ሰወደፊትም ስንዲምሉ ሲጠየቁ ደችባሉ፣ ወሪኛው ሰው በከባድ ጉዳዮችና ሁኔታዎች ባደ በስግዚስብሔር ፊት የምስክርነት ቃሉን ስውነተኛነት ሲያረጋግጥ ያስፈቢገው ደሆናቢ። ስስዚህም መሐላ በተ ወማሪ ስንደሚከተሰው ቢተረጎም ደችባቢ:- «ስውነት ነው ብሰን በምንቀጥረው ነገር ባደ ስግዚስብሔርን ሰምስክርነት መጥራት ወደም ወደ ፊት ቢናደርገው በሚገባን ነገር ባደ የኛን የፈቃደኛነት ቃቢ መስጠት ነው፣ ደህም ብንዋሽ ወደም ስውነተኞች ሳንሆን ብንገኝ የስግዚስብሔር የፊት መንሳት ስርግማን በስኛ ነገር ባደ ስንደሚመጣ በውስጡ በማወቅ ነው»)።

3. ማቴ. 5:34-37፤ ያዕ. 5:12፤ 4. ዕብ. 6:16፤ 2ቆሮ. 1:23፤ 5. ነህ. 13:25።

3. በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተፈቀደውን መሐላ የሚያደርግ ማንም ቢኖር ይህ ድርጊት እጅግ በጣም ከባድ መሆኑን የማየት ግዴታ አለበት። ያ ስለዚህ የሚያውቀው ነገር እውነት ከመሆኑ በቀር ሌላ እንዳይደለ ያረጋግጣል ወይም ይናገራል። በችኮላ፣ በሐሰት እና በከንቱ መሐላዎች ምድር ታዝናለች[6]። እግዚአብሔር ይቆጣል እናም ከእነሱ የተነሳ ይህች ምድር ታዝናለች... (በነገሥታት የሃይማኖት መሪዎች ስና ቀሳውስት ተብሰው በሚጠቀሱት የሚደረጉት ቀን ያቢሆኑ ባደ መሐሳዎች ስና ቃቢኪዳኖች፣ በምድሪቱ ባደ የመንፈሳዊ ማመቻመችና ወድቀትን ስስከትሏቢ)።

6. ሌዋ. 19:12፤ ኤር. 23:10።

4. መሐላ መወሰድ ያለበት ቃሉ ውስጥ ባለው ትክክልና ግልፅ ስሜት
በኩል ያለምንም ማድበስበስ (ማምታታት ወይም ሁለት ትርጉም) ወይም የአስተ
ሳሰብ ቁጥብነት ነው[7]::

7. መዝ. 24:4::

5. ለእግዚአብሔር ብቻ እንጂ ለሌላ ለማንኛውም ፍጡር የማይደረግ
ስለት «ቃልግባት» መደረግና መከናወን ያለበት በከፍተኛ ጥንቃቄና
ታማኝነት ነው[8]:: ነገር ግን ለማይፈርስ የምንኩስና ሕይወት (ያለጋብቻ
ስመኖር)[9]፣ ለድህነት[10]፣ የሁልጊዜ ታዛዥነት፣ የመሳሰሉት የገዳማት መሐላ
ዎች (በሮም ቤተክርስትያን እንደሚደረገው) ከከፍተኛ ፍፁምነት በጣም የራቁ
ናቸው፣ ባዕድ አምልኮአዊ እና የኃጢአት ወጥመዶች ናቸው፣ በእነዚህም
ማንም ክርስትያን ከእነዚህ ጋር መቆላለፍ የለበትም[11]::

8. መዝ. 76:11፣ ዘፍ. 28:20-22 9. 1ቆሮ. 7:2፣ እና 9፣ 10. ኤፌ. 4:28፣
11. ማቴ. 19:11::

24. የመንግሥት ባለ ሥልጣናት

1. የዓለም ሁሉ ታላቁ ጌታና ንጉስ እግዚአብሔር ከእርሱ በታች በሕዝቡ ላይ እንዲሆኑ የመንግስት ባለሥልጣናትን ሾሟል፣ ይህም ለእርሱ ለራሱ ክብርና ለሕዝቡ መልካምነት ነው:: ለዚህም ዓላማ እነሱን በሰይፍ ኃይል አስታጥቋቸዋል (ኃይልን የመጠቀም ሥልጣንን):: ይህም መልካምን ለሚሠሩት ጥበቃና ማበረታቻ (ሕግ አክባሪ ለሆኑት ዜጎች ማበረታቻ ጥበቃና እና ድጋፍ እንዲሆን) እንደዚሁም ክፉ ለሚያደርጉት ቅጣት[1] ነው::

1. ሮሜ 13:1-4::

2. በተጠሩበት ጊዜ ሁሉ የመንግስትን ባለሥልጣናት ተግባር ተቀብሎ ማከናወን ለክርስትያኖች ሕጋዊ ነገር ነው:: እንደዚህ ዓይነት ቢሮዎችንም በማከናወን ጊዜ በተለይም እነሱ ፍትህና ሰላም የሚጠበቁበትን[2] ነገር ለማከናወን ለሕብረተሰቡ የሚጠቅመውን ሕግና ሙብት ተግባራዊ በማድረግ መሆን አለበት:: እንደዚሁም ፍትህንና ሰላምን በማስጠበቅ እነሱ ሕጋዊ በሆነ ጦርነት ውስጥ (በአዲስ ኪዳን ዘመን) ሊሳተፉ ይችላሉ ያም ፍትሃዊና አስፈላጊ ከሆነ ነው[3]::

2. 2ሳሙ. 23:3፣ መዝ. 82:3-4፣ 3. ሉቃ. 3:14::

3. የመንግሥት ባለስልጣናት ቀደም ብሎ ለተጠቀሰው ለዚህ ዓላማ በእግዚአብሔር ተቋቁመዋልና እኛ ሁላችንም ለእነሱ ሕጋዊ ትዕዛዛት (ሕገጋት) መገዛት ይኖርብናል፣ ይህም ቅጣት እንዳይመጣብን ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔርን ሕግ እንደመታዘዝና፣ ለሕሊናችንም ሰንል ነው[4]:: በእግዚአብሔራዊነትና በታማኝነት ፀጥተኛና ሰላም የሞላበት ሕይወት ይኖ ረን ዘንድ ለገገርዎች እና በእነርሱ ሥር ላሉት ባለሥልጣናት ሁሉ መፀለይና መማለድ አለብን[5]::

4. ሮሜ. 13:5-7፣ 1ጴጥ. 2:17፣ 5. 1ጢሞ. 2:1-2::

25. ጋብቻ

1. ጋብቻ በአንድ ሴትና ወንድ መካከል መሆን አለበት:: ለማንም ወንድ በአንድ ጊዜ ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት ወይም እንዲሁም ለማንም ሴት በአንድ ጊዜ ከአንድ በላይ ባልን ማግባት ሕጋዊ አይደለም[1]::

1. ዘፍ. 2:24፣ ሚል. 2:15፣ ማቴ. 19:5-6::

2. ጋብቻ የታቀደው ለባልና ለሚስት የጋራ መረዳዳት[2]፣ በሕጋዊ ጋብቻ በኩል ለሰው ልጅ መባዛት[3]፣ (ልጆች መወለድ ያለባቸው በእግዚአብሔር ሕቅድ መሠ ረት በተዋቀረ ቤተሰብ ውስጥ መሆን አለበት)፣ እንዲሁም እርኩሰትን ለመከላከል ነው[4] (ከእርኩሰት ለመራቅ ነው)::

2. ዘፍ. 2:18፣ 3. ዘፍ. 1:28፣ 4. 1ቆሮ. 7:2 እና 9::

3. መስማማታቸውን ለመግለፅ የማመዛዘን ችሎታ ካላቸው (አስተዋዮች ከሆኑ) ለሁሉም ዓይነት ሰዎች ጋብቻ የተፈቀደ ነው[5]:: ነገር ግን ለክርስትያኖች በጌታ መጋባት ኃላፊነታቸው ነው[6] ስለዚህም እውነተኛ አማኞች የሆኑት ከማያምኑ (ከከሃዲዎች) ወይም ከጣዖት አምላኪዎች ጋር መጋባት የለባቸውም:: ወይም የእግዚአብሔር ሰዎች የሆኑት ለፍርድ በተ ሰጠ (በእግዚአብሔር ቃል ፍርድ ውስጥ) የስህተት ትምህርት ውስጥ ካሉትና በሕይወታቸው ኃጢአተኞች ከሆኑት ጋር በጋብቻ ቀንበር ያላግባቡ መጠመድ የለባቸውም[7]::

5. ዕብ. 13:4፣ 1ጢሞ. 4:3፣ 6. 1ቆሮ. 7:39፣ 7. ነህ. 13:25-27::

4. ጋብቻ በዝምድና ክልል ውስጥ ወይም በሥጋ ዝምድና መካከል

መሆን የለበትም (የደም ዝምድናና የቅርብ ዝምድና) ይህ በእግዚአብሔር ቃል ክልክል ነው[8]፣ ወይም እንደዚህ ዓይነት የሴሰኝነት ጋብቻ በሰዎች ሕግ ወይም በሁለቱ ወገን ስምምነት ሕጋዊ ሊሆን ስለማይችል እንደዚህ ዓይነት ሰዎች አብረው ባልና ሚስት ሆነው መኖር የለባቸውም[9]::

8. ሌዋ. 18፣ 9. ማር. 6:18፣ 1ቆሮ. 5:1::

26. ቤተክርስትያን

1. የማትታየው ተብላ ልትጠራ የምትችለው ዓለም አቀፏ ቤተ ክርስትያን (በመንፈስ ቅዱስ ውስጣዊ ሥራና በፀጋው እውነት በኩል) የተመረጡትን ጠቅላላ ቁጥር፣ ይህም አማኞች የነበሩትን፣ አሁን የሆኑትንና፣ ለወደፊትም እራስ በሆነው በክርስቶስ አንድ ለመሆን የሚሰበሰቡትን በሙሉ ታጠቃልላለች:: ይህች ዓለም አቀፍ ቤተክርስትያን ሁሉን በሁሉ የሚሞላው የእሱ ሙላት፣ አካልና ሚስት ናት[1]::

(ማለትም፣ ዓለም አቀፏ ቤተክርስትያን የተመረጡት እውነተኛ ቤተክርስትያን ናት፣ በመሆኑም መመሰድ ያለባት የማትታይ ሆና ነው:: ምክንያቱም የንፁህ ወንጌል ቤተ ክርስትያናት በአባሎቻቸው መካከል በመንፈሳዊ አቋማቸው ግብዝ የሆኑ፣ የተሳሳቱ ወይም የተሞኙ አባላት ሲኖሯቸው ደቾባል እንዲሁም በተመሳሳይ ሁኔታ ባልተገመተ ቦታ ተበደተ ው ያሉ እውነተኛ አማኞች ጌታ አለው:: የፀጋው እውነት የሚያመለክተው ለመለወጥ እውነትነት ነው)::

1. ዕብ. 12:23፣ ቆላ. 1:18፣ ኤፌ. 1:10 እና 22-23፣ ኤፌ. 5:23-32::

2. በመላው ዓለም ውስጥ በወንጌል እምነት ያመኑና በእራሱ ቃል መሠረት ለክርስቶስ እንታዘዛለን ያሉ እንዲሁም የወንጌልን መሠረታዊ እውነቶች በሚቃረኑ ወይም በሚጥሉ ምንም ዓይነት ስህተቶች ወይም ቅዱስ ባልሆነ ባሕርይ እምነታቸውን ያልጣሉ እነሱ፣ የሚታዩ ቅዱሳን ናቸው ስለዚህም እንዲህ ቅዱሳን ተብለው ይቆጠራሉ[2]:: እያንዳንዱም ማኅበረ ምዕመናን በእንደዚህ ዓይነት ሕዝቦች ሊደራጅ ይገባዋል[3]:: (ማረጋገጥ እስከምንችለው ድረስ)::

2. 1ቆሮ. 1:2፣ ሐዋ. 11:26፣ 3. ሮሜ 1:7፣ ኤፌ. 1:20-22::

3. ከሰማይ በታች ያለች ማንኛዋም በጣም ንፁህ የሆነች ቤተክርስትያን ለስህተትና ለመደባለቅ የተጋለጠች ናት[4] (በእነዚህ ለመጎዳት ክፍት ናት) እናም አንዳንዶች በጣም በመዝቀጥ የክርስቶስ ቤተክርስትያን ከመሆን ወጥተው

የሰይጣን መሰብሰቢያ ምኩራብ ሆነዋል[5]:: ይሁን እንጂ ክርስቶስ በእርሱ በሚያምኑ አማኞች እና በእሱ ስም ማመናቸውን በገለፁ አማኞች የተሠራ መንግሥት በዚህ ዓለም ውስጥ ሁልጊዜ አለው ደግሞም ይኖረዋል (እስከ ዓለም ፍፃሜ ድረስ በስሙ የሚመሰከሩ)[6]::

4. 1ቆሮ. 5፣ ራዕ. 2 እና 3፣ 5. ራዕ. 18:2፣ 2ተሰ. 2:11-12፣ 6. ማቴ. 16:18፣ መዝ. 72:17፣ መዝ. 102:28፣ ራዕ. 12:17::

4. ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የቤተክርስትያን እራስ ነው:: በአብ ውሳኔ መሠረት በእሱ ላይ በታላቅና በመለኮታዊ ሁኔታ ኃይል ሁሉ (ሥልጣን) በእሱ ላይ ሆኗል ይህም የቤተክርስትያንን ተቋም፣ ሥርዓት ወይም አገዛዝ ለማደራጀት (ለመመሥረት) ነው[7]::

የሮም ቤተክርስትያን ጳጳስ በምንም ዓይነት መልኩ የቤተክርስትያን እራስ ሊሆን አይችልም፣ ነገር ግን እሱ ሐሰተኛው ክርስቶስ (ፀረ-ክርስቶስ) ነው:: ያ የዓመፅ ሰው እና የጥፋት ልጅ፣ በቤተክርስትያን ከክርስቶስ በላይ እንዲሁም እግዚአብሔር ተብሎ ከሚጠራው በላይ ራሱን ከፍ ያደረገው እናም ጌታ በመምጣቱ ብርሃን የሚያጠፋው ነው[8]::

(ይህ የመጨረሻው ስንቀፅ ይህንን ስቋመ ስምነት በተቀበሉ በብዙዎች ዘንድ ስንደ ብቸኛ ስወዛጋቢ ስንቀፅ ይቆጠራል:: በስነሱም መካከል ስስ ሮማን ካቶሊክ ቤተክርስትያን የሐሰት ትምህርትና ጨለማነት ስንዲሁም በዘመናት ሁሉ የሰይጣን መሣሪያነት ምንም ውዝግብ የስም:: የጳጳሳዊ ሥርዓቱ በስርግጥና ሙሉ በሙሉ በመንፈሱ በቀርፁ በውጤቱ ፀረ ክርስትያን ነው:: ጥያቄው የመጨረሻው ጊዜ ጳጳስ የሐሰተኛው ክርስቶስ ስገልጋይ ነው ወይስ ስራሱ ሐሰተኛው ክርስቶስ ነው? የሚለው ነው:: ወይም የካቶሊክ ቤተ ክርስትያን ስራሷን ሐሰተኛው ክርስቶስ ስድርጋ ታሳያለችን? የሚለው ነው:: «የዓመፅ ሰው» ስንድ የተወሰነ ሰው ወይም «የክህደት ስይደሉጂ» ስንኳን ሲሆን ይችላል፣ ነገር ግን በስሁኑ ጊዜ በጣም ጥቂት ስስተማሪዎች ግልፅ መስያ ስመስጠት ተዘጋጅተዋል:: ይሁን ስንጂ በጣም በዝቅተኛው ደረጃ የሮም ቤተክርስትያን የጳጳስ ቢሮ በሐሰተኛው ክርስቶስ ኃይል ውስጥ ነው መባል ስለበት ስለዚህም ማንኛውም በጳጳስነት የሚያገለግለው ሰው «የዓመፅ ሰው» ስና የጥፋት ልጅ ነው ስሱም ከስውነተኛው የስግዚስብሔር ቃል በላይና ከፀጋው መልከት በላይ ስራሱን ከፍ ያደረገው ነው)::

7. ቆላ. 1:18፣ ማቴ. 28:18-20፣ ኤፌ. 4:11-12፣ 8. 2ተሰ. 2:3-9::

5. ለእሱ የተሰጠውን ሥልጣን ሥራ ላይ በማዋል ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በቃሉ አገልግሎት በመንፈሱ ከአብ ለእሱ የተሰጡትን[9] ከዓለም ውስጥ ወደ እራሱ ይጠራቸዋል ስለዚህም እነሱ በእሱ ፊት በቃሉ ላይ ባዘዘው በትዕዛዛቱ መሠረት በሁሉም መንገድ በታዛዥነት ይመላለሳሉ[10]::

በተለይ (በግል) የተጠሩትንም እነዚያን፣ ቤተክርስትያናትና ህብረተሰብ፣ ለእርስ በእርስ መተናነፃቸው (ለመንፈሳዊ ጥቅም) እንዲሁም በዓለም ውስጥ እንዲያደርጉ እሱ የሚፈልግባቸውን ያንን ግልፅ አምልኮ ለማካሄድ፡ አብረው እንዲራመዱ ያዛቸዋል[11] (በዓለም ባሉበት ጊዜ)::

9. ዮሐ. 10:16፣ ዮሐ. 12:32፣ 10. ማቴ. 28:20፣ 11. ማቴ. 18:15 ና 20::

6. የእነዚህ ቤተክርስትያናት አባላት ቅዱሳን ናቸው ምክንያቱም በክርስቶስ ተጠርተዋል (በግል በየራሳቸው)፣ እንዲሁም በሚታይ ሁኔታ (በግልፅ) ለዚያ ጥሪ ታዛዦች መሆናቸውን በእምነታቸውና በእርምጃቸው መግለፅና ማስረጃን ማሳየት አለባቸው[12]:: እንደዚህ ዓይነት ቅዱሳን በክርስቶስ በተወሰነው (ትዕዛዝ) መሠረት አብረው ለመመላለስ በፈቃዳቸው በመስማማት፣ እራሳቸውን ለጌታና ለእርስ በእርሳቸው በመስጠት፣ በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት ለወንጌል ሥርዓቶች (ትዕዛዛቶቹ) ቃልን በመግባት ነው[13]:: (እውነተኛ ቅዱሳን የቤተክርስትያናት የሩቅና ጭምት አባላት አይደሉም:: ጌታና የእሱ ነገር በሕይወታቸው ውስጥ የመጀመሪያው ነገር ነው ራሳቸውንም ለእሱና ለአብረዋቸው ባሉት አማኞች ሰጥተዋል)::

12. ሮሜ. 1:7፣ 1ቆሮ. 1:2፣ 13. ሐዋ. 2:41-42፣ ሐዋ. 5:13-14፣ 2ቆሮ. 9:13::

7. ለእያንዳንዱ እንደዚህ ለተሰበሰቡ ለእነዚህ ቤተክርስትያናት፣ በጌታ ሐሳብ መሠረት እሱ የመሠረተውን (ያደራጀውን ወይም ያስቀመጠውን) የአምልኮ ሥርዓትንና (ወይም መንገድ) እርምተ ቤተክርስትያንን ለማከናወንና ለማካሄድ የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ በቃሉ ውስጥ እንደተገለፀው ኃይሉንና ሥልጣኑን ሁሉ ሰጥቷቸዋል:: እንዲሁም ደግሞ ይህን ኃይል በትክክልና ባግባቡ ይጠቀሙበት ዘንድ የሚያስፈልገውን ትዕዛዝና ሕግ ሰጥቷል[14]::

(ምክንያቱም ኃይልና ሥልጣን ሁሉ «በማንኛውም መንገድ የሚያስፈልገው» ለአጥቢያ ቤተክርስትያናት ተሰጥቷል በዚህም ለሲኖዶሶች፣ ለካውንስሎች፣ ለዓመታዊ አጠቃላይ ጉባኤዎች፣ ለአጥቢያ አስተባባሪዎች፣ ኤጲስቆጶሳዊ ጳጳሶች፣ ዋና ጸሐፊዎች፣ ወይም ማንኛውም ዓይነት ዲኖሚኔሽናዊ ሥልጣን የቀረ ምንም ተግባር አልተተወም:: ጌታ በቀጥታና በግል አጥቢያ ቤተክርስትያናትን ይገዛል እንዲሁም ያንቀሳቅሳል ማለትም በሰዋዊ አነጋገር ራሳቸውን በራሳቸው የሚመሩ ራሳቸውን የቻሉ እና ራሳቸውን የሚመሩ ናቸው:: ይህም አንቀፅ ደግሞ የሚያረጋግጠው የጌታ ቤተክርስትያናት ለሚያደርጉት ትክክለኛ ነገር ሁሉ ግልፅ የሆነ ምሳሌ በአዲስ ኪዳን እንደተቀመጠ ነው፣ ይህም በብዙዎች ዘንድ የተዘነጋ እውነት ነው)::

14. ማቴ. 18:17-18፣ 1ቆሮ. 5:4-5፣ 1ቆሮ. 5:13፣ 2ቆሮ. 2:6-8::

8. አንዲት ቤተክርስትያን (የጌታ የሆነች ስንዲት ስጥቢያ ቤተክርስትያን) በክርስቶስ ሐሳብ መሠረት ሙሉ ለሙሉ (በሚገባ) የተሰባሰበችና የተደራጀች አገልጋዮችና አባላት ይኖራታል:: በቤተክርስትያን ተመርጠው እንዲለዩ በክርስቶስ የተሾሙት ፓስተሮችና ሽማግሌዎች (ስንድ ዓይነት ቢሮ ነው) እና ዲያቆናት ናቸው:: እነዚህም የተለዩ ሥርአቶችን ለማስፈፀም (ጥምቀትንና የጌታን ስራት) እንዲሁም ሥልጣንን ወይም አገልግሎትን ለመግለጥ፣ (የስመራር ሥራ ስና የተስያዩ ስገልግሎቶች ስንደ ማስተማርና ዲሲፕሊን ማድረግ) እና ለማከናወን ተሾመዋል:: ይህም ጌታ በእነሱ ላይ በአደራ ያኖረውና እሱ እነሱን የመረጠበት ነው:: የዚህ ዓይነት የቤተክርስትያን ሥርዓት እስከዓለም ፍፃሜ ድረስ የሚቀጥል ነው[15]::

(ስቋመ ስምነቱ በጥብቅ የያዘው በስጥቢያ ቤተክርስትያን ውስጥ ስላስ ኃላፊነት ያስበትን ስመራር መርሆ ነው:: ስንደዚህ ዓይነት ስመራር ስመሥራት ቢታመንበት ያስፈልጋል፣ ስሥራውም ሲባል መታዘዝን ይጠይቃል ነገር ግን ሽምግልና ያስባቸው የስዲስ ኪዳን ክፍሎች ስንደሚያሳዩት ሽምግልና በስግዚስብሔር ርስት ላይ ጌትነትን ማሳየት ስይደስም:: የስነሱ ሥራ የሚጨምረው ጠቅላላ ኅብረቱን ስቤተክርስትያን ስገልግሎት በመስጠት ስንድ ላይ ስመቆም ስንዲችል ማምጣትን ነው:: ቁልፉ ነጥብ ስቋመ ስምነቱ በኋለኞቹ «ስርሚኒያኖች» ስንዲሁም «በጄኔራል ባፕቲስቶች» የተሰነዘረውን ዓይነት ከዕለ ያስፈ ማኅበረ-ምዕመናዊ ስስተዳደርን ስመስካከት ስያፈጋግጥም:: በቤተክርስትያን መሪ ዎችና ምዕመናን የሚደረገው የውሳኔዎች መጽሐፍ ቅዱሳዊው ሚዛንና ክፍፍል ይህ ስቋመ ስምነት በተዘጋጀበት ጊዜ በግልፅ ይታይና በተግባርም ይገለፅ ነበር)::

15. ሐዋ. 20:17 እና 28፣ ፊሊ. 1:1::

9. ለአገልግሎቱ የሚስማማውን፤ ብቁ የሆነውን እንዲሁም በመንፈስ ቅዱስ ስጦታ የተሞላውን ማንኛውንም ለፓስተርነት ቢሮ የሚሆነውን ሰው ወይም ሽማግሌ መምረጫው በክርስቶስ የተመደበው መንገድ በቤተክርስትያን በራሷ የስምምነት ድምፅ አሰጣጥ በመምረጥ ነው[16]:: እንደዚህ ዓይነት ሰው በፆምና በፀሎት በክበረ ሁኔታ ይህም ከቤተክርስትያን ሽማግሌዎች እጅ መጫን ጋር ሊለይ ይገባዋል (ቀደም ተብሎ የተሾመ ሽማግሌ ወይም ሽማግሌዎች ካሉ)[17]:: ዲያቆንንም የመጥሪያው የክርስቶስ መንገድ በጋራ ስምምነት፣ በቤተክርስትያን ድምፅ አሰጣጥ መምረጥ እና በፀሎት ከሽማግሌዎች እጅ መጫን ጋር መለየት ነው[18]::

16. ሐዋ. 14:23፣ 17. 1ጢሞ. 4:14፣ 18. ሐዋ. 6:3-6::

10. የፓስተሮች ሥራ በቤተክርስትያኖቹ ውስጥ ላለው ለክርስቶስ አገልግሎት ራሳቸውን ሁልጊዜ ያለማቋረጥ በቃሉ አገልግሎትና በፀሎት በመሆን ነፍሳቸውን እንደሚሰጡ በመሆን ለእሱ መልስ መስጠት ነው:: በመሆኑም

ነው[19]:: የሚያገለግሉባቸው ቤተክርስትያናትም በኃላፊነት በመጠበቅ ነው[19]:: የሚያገለግሉባቸው ብርቱ ኃላፊነት አለባቸው ይህም የሚያስፈልጋቸውን ነገር የማድረግ ብርቱ ኃላፊነት አለባቸው ይህም የሚገባቸውን ክብር በመስጠት ብቻ ሳይሆን ካላቸው መልካምን ነገር ሁሉ እንደ ችሎታቸው መጠን በማካፈልና ለእነርሱ በመስጠት መሆን አለበት (በሥጋ የሚያስፈልጉትን ነገሮች)[20]::

ፓስተሮች የሚያስፈልጋቸው ነገር እንዲኖራቸው መደረግ አለበት (በነዚህ ነገሮች በመመቻቸት ከችግር፣ ከሕመም እና ከመቸገር ደድኑ ዘንድ) እናም ከዓለማዊ ነገር ጋር መጠላለፍ አይኖርባቸውም[21] እንዲሁም ለሌሎች ደግሞ የሚያስፈልገውን መስተንግዶ ለማድረግ እንዲችሉ[22] ነው:: ይህ ሁሉ ነገር በተፈጥሮ ሕግ ውስጥና ወንጌል በመስበክ የሚኖሩቱ በወንጌል መኖር አለባቸው ተብሎ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ አስቾኳይ ትዕዛዝ ስለተሰጠበት የሚያስፈልግ ነው[23]::

19. ሐዋ. 6:4፣ ዕብ. 13:17፣ 20. 1ጢሞ. 5:17-18፣ ገላ. 6:6-7፣ 21. 2ጢሞ. 2:4፣ 22. 1ጢሞ. 3:2፣ 23. 1ቆሮ. 9:6-14::

11. ሽማግሌዎች ወይም ፓስተሮች ከተሰጣቸው አገልግሎት የተነሣ ቃሉን ባስቸኳይ የመስበክ ግዴታ ቢኖርባቸውም፣ ነገር ግን የመስበኩ ሥራ ኃላፊነት በእነሱ ላይ ብቻ በተለይ የተጣለ አይደለም:: ስለዚህም ሌሎች ስጦታውና ለዚህ ሥራ በመንፈስ ቅዱስ ብቃት ያላቸው እንዲሁም ይህ በቤተክርስትያን የተረጋገጠላቸውና ጥሪ የተሰጣቸው ሊያደርጉትና ማድረግም አለባቸው[24]::

24. ሐዋ. 11:19-21፣ 1ጴጥ. 4:10-11::

12. አማኞች ሁሉ ከአንድ ቤተክርስትያን ጋር ራሳቸውን ማጣመር አለባቸው (ደገደደሱ) ይህንን ማድረግ በሚችሉበት ቦታና ጊዜ ዕድሉ እንዳጋጠማቸው ሁሉ እንዲሁም ወደ ቤተክርስትያን የመደባለቅ ዕድልን ያገኙት ሁሉ በዚያች ቤተክርስትያን ቁጥጥርና (ተግሳፅ) አስተዳደር ሥር ናቸው ይህም በክርስቶስ ሕግ መሠረት ነው[25]::

25. 1ተሰ. 5:14፣ 2ተሰ. 3:6 እና 14-15::

13. ማንኛውም የቤተክርስትያን አባል ከሌላው አባል በደል ቢፈፀምበት፣ በደል ለፈፀመው ሰው ማድረግ የሚገባውን (ክርስትያናዊ) ተግባር አንድ ጊዜ ካደረገ በኋላ፣ ከእንደዚህ ዓይነት ማንኛውም በደል የተነሳ የቤተክርስትያንን ሥርዓት በተለያየ መንገድ ይረብሽ ወይም ከቤተክርስትያን ስብሰባ ወይም ከማንኛውም ሥርዓት አፈፃፀም (ጥምቀትና የጌታ

እራት) ይቀር ይሆናል:: ነገር ግን (በትዕግስት በመሆን) ክርስቶስ በቤተ ክርስትያን ወደፊት የሚያደርገውን ነገር መጠበቅ ይገባዋል[26]:: (የቤተ ክርስትያንን ዲሲፕሊን እንዲያካሂዱ ክርስቶስ በቤተክርስትያን ለሾማቸው የቢሮ ኃላፊዎች ጉዳዩን ሲያሳውቁ ያስፈልጋቸዋል)::

26. ማቴ. 18:15-17፣ ኤፌ.. 4:2-3::

14. እያንዳንዱ ቤተክርስትያንና አባላቶቹ በሙሉ የትም ቦታ ላሉት ለክርስቶስ ቤተክርስትያናት ሁሉ መባረክና መልካምነት፣ እንዲሁም እያንዳንዱን ወደፊት እንዲገሰግስ ለመርዳት ያለማቋረጥ የመፀለይ ግዴታ አለባቸው[27] (በማረጋገጫው ጥቅስ ባይ እንደተጠቀሰው እንደሚገዙት ለማኞች) ይህም ወደ እነሱ ወረዳ (ስጦቢያ) መጥቶ ወይም ለእርዳታ ለሚጠይቀው (ምናልባትም ወደ እነሱ ንግድ ቦታ ወይም የሥራ ክልል ውስጥ) በእነሱ የፀጋ ስጦታ ልምምድ፣ (መንፈሳዊ ፀጋ ብቃት) መሠረት ነው::

ይህም በግልፅ የሚከተለው ቤተክርስትያናት በእግዚአብሔር መልካምነት ሲተከሉ እነሱ በመካከላቸው ሰላምን ለማስፈን ፍቅርንና እርስ በእርስ መተናነፅን ለማብዛት ኅብረትን ማድረግ አለባቸው፣ (መንፈሳዊ ጥቅም) ይህንንም እድል እየተደሰቱበትና ለእራሳቸው ጥቅም በማድረግ ላይ እንዳሉ በመገንዘብ ነው[28]::

27. ኤፌ. 6:18፣ መዝ. 122:6፣ 28. ሮሜ. 16:1-2፣ 3ዮሐ. 8-10::

15. በችግርና ወይም በልዩነቶች ጊዜ በዶክትሪን ወይም በአስተዳደር ጉዳዮች ውስጥ (የቤተክርስትያን ስገዛዝ ወይም መንገዶች) ቤተክርስትያኖችን በአጠቃላይ ወይም አንዲት ቤተክርስትያንን ብቻ የሚመለከት እናም አንድነታቸውን፣ ሰላማቸውን፣ መተናነፃቸውን ወይም ማንኛውም አባል ከተወሰደው ዲሲፕሊን የተነሳ ማለትም ከቃሉ ጋር የማይስማማና በትክክለኛው መንገድ ባለመሆኑ በሚጎዳበት ጊዜ፣ ይህ በክርስቶስ ሕግ (ሐሳብ) መሠረት ብዙ ቤተክርስትያናት በአንድ ላይ በመሰብሰብ (ስንድ ዓይነት ደክትሪን ያላቸው) በተወካዮቻቸው አማካኝነት ነገሩን ለመመርመር ሊሰበሰቡና ባጨቃጫቂው ጉዳይ ላይ ምክር ሊሰጡ እንዲሁም ለሚመለከታቸው ቤተክርስትያናት ሁሉ ሪፖርት ሊያደርጉ ይችላሉ[29]::

ሆኖም እነዚህ ተወካዮች በሚሰበሰቡበት ጊዜ በማንኛውም የቤተ ክርስትያን ሥልጣን ላይ የበላይነት የሥልጣን ኃላፊነት አይኖራቸውም፣ ወይም በማንኛዋም ዓይነት ችግር ውስጥ በገባችው ቤተክርስትያን ላይ ምንም ዓይነትን ፍርድ አይሰጡም:: እነሱም በማንኛውም ቤተክርስትያን ላይ ወይም ግለሰብ ላይ ውሳኔያቸውን (ማጠቃለያቸውን ወይም የመፍትሄ ሐሳባቸውን) በማሳለፍ በቤተክርስትያናት ላይ ምርመራ ማድረግ ወይም

በመረዎቻቸው ላይ (ተፅዕኖ) ሊጭኑ አይችሉም[30]::

29. ሐዋ. 15:2-6፣ 22-25 30. 2ቆሮ. 1:24፣ 1ዮሐ. 4:1::

፳፯. የቅዱሳን ኅብረት

(የቅዱሳን ኅብረትና አብሮ መከፋፈል)

1. እራሳቸው ከሆነው ከክርስቶስ ጋር አንድ የሆኑት ቅዱሳን ሁሉ፣ በመንፈስ እና በእምነት እነሱ በእዚህ ሁሉ ከእሱ ጋር አንድ ሰው ባይደ ረጉም በእሱ ፀጋዎች፣ ሥቃዮች፣ ሞት፣ ትንሣኤ እና ክብር ኅብረት አላቸው[1]:: (ከእነዚህ ሁሉ እውነተኛ ጥቅሞችን በመቀበል ዘላለማዊ ደስታን ይደሰታሉ)::

እንዲሁም እርስ በእርስ በፍቅር አንድ ሆነው በእያንዳንዳቸው ፀጋና ስጦታዎች ሕብረት አላቸው[2]:: እንዲሁም ለእንደዚህ ዓይነት ሥርዓታዊ የአደባባይና የግል ክንዋኔዎች (በማረጋገጫ ጥቅሶች ላይ የተጠቀሱት አገልግሎቶች) ለውጪውና ለውስጡም ሰው ለጋራ መልካም (ፍሬ) በአግባቡ እንዲመራ የማድረግ ግዴታ አለባቸው[3] (በሥጋና በመንፈስ)::

(ሥርዓታዊ እዚህ ያለው በ1ተሰ. 5:14 ላይ ያሉትን «ሥርዓት አልበኞች» የሆኑትን ሰ ዎች ስለመጥቀስ ነው:: ሁሉም በሚገባ በሚመራ ኅብረት ውስጥ ነው መደረግ ያለበት)::

1. 1ዮሐ. 1:3፣ ዮሐ. 1:16፣ ፊሊ. 3:10፣ ሮሜ 6:5-6፣ 2. ኤፌ. 4:15-16፣ 1ቆሮ. 12:7፣ 3:21-23፣ 3. 1ተሰ. 5:11፣ ሮሜ 1:12፣ 1ዮሐ. 3:17-18፣ ገላ. 6:10::

2. ቅዱሳን በእምነት ቃላቸው (ያም ለክርስቶስና ለመንግሥቱ የተሰጡ ስለሆኑ) እግዚአብሔርን ለማምለክ ቅዱስ ኅብረትና አንድነትን ለመጠበቅና እንደዚህ ዓይነት መንፈሳዊ አገልግሎቶችን (መንፈሳዊ ጥቅም) ለማከናወን የጋራ መተናነፃቸውን ለማሳደግ ተያይዘዋል[4]:: እንዲሁም በውጪያዊ ጉዳዮች፣ እነሱን ለማሟላት እንዳላቸው የተለያየ ፍላጎትና ችሎታ ለእርስ በእርስ እርዳታን መስጠት አለባቸው (ሕመምን ጭንቀትን ወይም ችግርን ለማቃለል)[5]::

ይህ አንድነት ወይም ኅብረት በቀረቤታቸው ባሉ በቅዱሳን አማኞችና ቤተሰቦች[6] እና ቤተክርስትያናት[7] በዋናነት የሚደረግ ቢሆንም (በወንጌል ትዕዛዝ መሠረት) እግዚአብሔር ዕድልን እንደሰጠን መጠን ለአማኞች ቤተ ሰቦች ሁሉ መስፋፋት አለበት:: ይህም በየቦታው የጌታን የኢየሱስን ስም

ለሚጠሩት ሁሉ ነው፡፡ ቢሆንም እንደ ቅዱሳን ከእያንዳንዳቸው ጋር ያላቸው አንድነት፣ በግል እያንዳንዱ ሰው ያለውን የግል ንብረት ወይም የራስ ነገር አይወስድም ወይም አይጥስም[8]፡፡

4. ዕብ. 10:24-25፣ ዕብ. 3:12-13፣ 5. ሐዋ. 11:29-30፣ 6. ኤፌ. 6:4፣
7. 1ቆሮ. 12:14-27፣ 8. ሐዋ. 5:4፣ ኤፌ. 4:28፡፡

፳፰. ጥምቀትና የጌታ እራት

1. ጥምቀትና የጌታ እራት በመለኮት የተቋቋሙና በብቸኛው ሕግ ሰጪ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እስከ ዓለም ፍፃሜ በቤተክርስትያኑ እንዲቀጥሉ የተመደቡ አዎንታዊና መለኮታዊ ተቋማት፤ ሥርዓቶች ናቸው[1]፡፡ (አዎንታዊ እዚህ ጋ የሚያሳየው እነዚህ ሥርዓቶች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ መጠቀሳቸውን ብቻ ሳይሆን ነገር ግን በትክክል እና በአዎንታዊ መልኩ የታዘዙ መሆናቸውን ነው፡፡ እነሱ በክርስቶስ በግልፅ የተመሠረቱ ናቸው)፡፡

1. ማቴ. 28:19-20፣ 1ቆሮ. 11:26፡፡

2. እነዚህ ቅዱሳን ሥርዓቶች መከናወን ያለባቸው እነዚህን ለማከናወን ብቃት ባላቸውና፤ በክርስቶስ ሹመት ምክንያት ለዚህ በተጠሩት ነው[2]፡፡

2. ማቴ. 28:19 1ቆሮ. 4:1፡፡

፳፱. ጥምቀት

1. ጥምቀት በኢየሱስ ክርስቶስ የታዘዘ የአዲስ ኪዳን ሥርዓት ሲሆን፣ ለሚጠመቀውም ሰው ከክርስቶስ ጋር በሞቱና በትንሳኤው እንዲሁም በክርስቶስ ውስጥ ለመጣበቁ የመተባበር ምልክት ነው[1]፡፡ ለኃጢአቱ መሠረይ[2] እናም ያ ሰው በክርስቶስ በኩል በአዲስነት ሕይወት ለመኖርና ለመመላለስ እራሱን ለእግዚአብሔር መስጠቱን የሚያሳይ ነው[3]፡፡

1. ሮሜ. 6:3-5፣ ቆላ. 2:12፣ ገላ. 3:27፣ 2. ማር. 1:4፣ ሐዋ. 22:16፣ 3. ሮሜ. 6:4፡፡

2. ለዚህ ሥርዓት የሚበቁት[4] (መብት ያላቸው)፣ እነዚያ ወደ እግዚአብሔ

ር ንስሐን የገቡ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ያመኑና ለእሱም የሚታዘዙ ብቻ ናቸው::

4. ማር. 16:16፣ ሐዋ. 8:36-37፣ ሐዋ. 2:41፣ ሐዋ. 8:12፣ ሐዋ. 18:8::

3. በዚህ ሥርዓት ውስጥ ሰውየው በአብ፣ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም ለሚጠመቅበት ጥቅም ላይ የሚውለው ውጫዊው መጠቀሚያ ውሃ ነው[5]::

5. ማቴ. 28:19-20፣ ሐዋ. 8:38::

4. መጥለቅ - የሰውየው በውሃ ውስጥ ሙሉ ለሙሉ መግባት - ለዚህ ሥርዓት በትክክል መከናወን አስፈላጊ ነው[6]::

6. ማቴ. 3:16፣ ዮሐ. 3:23::

፴. የጌታ እራት

1. የጌታ የኢየሱስ እራት እሱ በተከዳበት፤ አልፎ በተሰጠበት ምሽት በእራሱ የተመሠረተ ነው:: ይህም በቤተክርስትያን ውስጥ እስከ ዓለም ፍፃሜ ድረስ ለሁልጊዜ ማስታወሻ ይሆን ዘንድ እንዲደረግና እንዲሁም እሱ እራሱ በሞቱ ያደረገውን መስዋዕትነት እንዲያሳይ ነው[1]:: በክርስቶስ የተመሠረተው ለአማኞች የሞቱን ጥቅም ሁሉ ለማሳየትም ጭምር ነበር:-

- ለመንፈሳዊ ምግባቸውና በእሱ እንዲያድጉ::
- ለእሱ በሚመራቸው ተግባር ሥራ ሁሉ ላይ ያላቸውን እንቅስቃሴና መሰጠታቸውን እንዲቀጥሉ::
- እንዲሁም ከእርሱ ጋርና አብረዋቸው ካሉ አማኞች ጋር ላላቸው ለአንድነታቸው ጥንካሬ ትስስርና ቃልኪዳን እንዲሆን[2] ነው::

1. 1ቆሮ. 11:23-26፣ 2. 1ቆሮ. 10-16-21::

2. በዚህ ሥርዓት ክርስቶስ ለአብ «እንደ መስዋዕት» በመሆን አይሰጥም እንዲሁም ምንም ዓይነት ለኃጢአት ማስተሰርያ የሚሆን እውነተኛ መስዋዕት አይቀርብም (በሕይወት ሳሉትም ለሞቱትም):: የሚደረገው ነገር፤ ክርስቶስ ራሱን እንዴና ለመጨረሻ በመስቀል ላይ ለሰጠለት ለዚያ አንድ መስዋዕትነት መታሰቢያ ብቻ ነው[3]:: መታሰቢያውም፤ ስለቀራንዮው መስቀል ለእግዚአብሔር ሊቀርብ ከሚቻለው የመንፈሳዊ ምስጋና ስጦታ

(መስዋዕት) ሁሉ ጋር አብሮ መቅረብ አለበት[4]::

ስለዚህም ጳጳሳዊው (የሮማን ካቶሊክ) የቁርባን መስዋዕት (እነሱ እንደሚጠሩት) በጣም አስከፊ ነው (በመንፈሳዊውም በሥጋዊውም መዕኩ ለስፀያፊ ነው):: ለተመረጡት ሁሉ ኃጢአት ብቸኛ የኃጢአት ማስተሰርያ (ምህረት ማግኛ፣ ለስታሬቂ) የሆነውን የክርስቶስን የራሱን መስዋዕትነት የሚያዋርድ ነው::

3. ዕብ. 9:25-28፣ 4. 1ቆሮ. 11:24፣ ማቴ. 26:26-27::

3. በዚህ ሥርዓት ውስጥ አገልጋዮቹ እንዲፀልዩ እና ወይኑንና ዳቦውን እንዲባርኩ ጌታ ኢየሱስ ሾሟቸዋል፣ (ስለዚህም እነሱን ከተራ ወደ ቅዱስ ለጠቃቀም ለይቷቸዋል):: እናም ዳቦውን ለመውሰድና ለመቁረስ ከዚያም ፅዋውን ለመውሰድ እናም ሁለቱንም ለተሳታፊዎቹ ለመስጠት እንዲሁም እራሳቸው ሊሳተፉበት[5] ነው::

5. 1ቆሮ. 11:23-26::

4. ፅዋውን ለሕዝቡ መከልከል፣ ዳቦውንና ወይኑን የማምለክ ልምምድ፣ እነሱን ወደ ሰማይ ከፍ ማድረግ ወይም በማክበር ከፍ አድርጎ መሸከም ወይም ለማንኛውም ሃይማኖታዊ መሰል አገልግሎት ለመጠቀም እነሱን ማስቀመጥ፣ እነዚህ ሁሉ ከሥርዓቱ ባህርይ (ለናም ከትርጉሙ) እንዲሁም ክርስቶስ ከመሠረተው ተቋም[6] ጋር በጣም የተቃረኑ ናቸው ::

6. ማቴ. 26:26-28፣ ማቴ. 15:9፣ ዘፀ. 20:4-5::

5. ክርስቶስ እንዳዘዘው በዚህ ሥርዓት ውስጥ ያሉት ውጫዊ መጠቀሚያ ነገሮች በትክክል የተቀመጡት እና ጥቅም ላይ የዋሉት እሱን እንደተሰቀለ በደምብ አድርገው በመመሰል ነው:: ያም እነሱ አንዳንድ ጊዜ በእውነት (ግን በምሳሌነት) የሚወክሉትን ነገር ያመለክታሉ፣ ይህም እንደ ክርስቶስ አካልና ደም[7] ነው:: ይሁን እንጂ (እነዚህ ቃላት በትክክል ለወይኑና ለዳቦው ቢውሉም) በተፈጥሮአቸውና በይዘታቸው እነሱ በእውነት ከዚህ በፊት እንደነበሩት ሁሉ አሁንም ዳቦና ወይን ብቻ ናቸው[8]::

7. 1ቆሮ. 11:27፣ 8. 1ቆሮ. 11:26-28::

6. ዳቦውና ወይኑ በካህኑ ሲባረኩ ወይም በሌላ መንገድ፣ በዳቦውና በወይኑ ተፈጥሮ ላይ ለውጥ ይከናወንና ወደ ክርስቶስ ሥጋና ደምነት ይቀየራሉ የሚለውን ዶክትሪን፣ በተለምዶ «መቀየር» (ትራንስበስታንሼሽን) በመባል የሚታወቀው፣ (ትምህርትና እምነት) የማይስማማው

ለመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ሳይሆን ከተለምዶ ስሜትና የማስተዋል አስተሳሳብም ጋር ነው[9]:: አስተምህሮው የሥርዓቱን ባህርይ እና ዓላማ ያጠፋዋል እንደዚሁም በብዙ አጉል እምነት ውስጥና ጣዖት አምልኮ ውስጥ የመግቢያ ምክንያት ሆኗል[10] (በጌታ የተከለከለውና የተወገዘው፣ ቀፋፊው ሐፍረተ-ቢስ የስምላክ-ምስል ስምልኮ)::

9. ሐዋ. 3:21፣ ሉቃ. 24:6 እና 39፣ 10. 1ቆሮ. 11:24-25::

7. በዚህ ሥርዓት ውስጥ ያሉትን ነገሮች በውጪ ለመቀበል ብቁ የሆኑት፣ እንደዚሁ ደግሞ በውስጣቸውና በመንፈስ፣ በእምነት፣ በእውነትና በእርግጥ፣ ይቀበሏቸዋል:: ነገር ግን በሥጋ እና በአካል አይደለም (ስውነተኛ የሰውን ሥጋ ስደቀበሱም):: እናም የተሰቀለውን ክርስቶስን (በመንፈስ) ይመገባሉ፣ እንዲሁም የእሱን ሞት ጥቅሞች በሙሉ:: የክርስቶስ አካልና ደም በአካል በሥርዓቱ ላይ አይገኝም (ስንደ ተጨባጭ ስካል) ወይም በሥጋ (ስንደሚበላ ሥጋ) ነገር ግን ልክ መጠቀሚያዎቹ ነገሮች በውጭ እንዳሉት ለአማኙ እምነት በሥርዓቱ ውስጥ በመንፈስ ይኖራሉ[11]::

11. 1ቆሮ. 10:16፣ 1ቆሮ. 11:23-26::

8. እግዚአብሔራዊ ያልሆኑና ይህንን የማያውቁ ሰዎች፤ ማለትም ከክርስቶስ ጋር ያለውን ህብረት ለመደሰት የማይበቁ ሁሉ እንዲሁ ደግሞ ለጌታ ማዕድ ሊበቁ አይችሉም[12]፣ እናም በዚያ ሁኔታ ውስጥ እያሉ ከዚህ ቅዱስ ሚስጢር ተካፋይ ቢሆኑ ወይም ወደዚህ እራት እንዲካፈሉ ቢፈቀድላቸው እና ቢያደርጉት በእሱ ላይ ታላቅ ኃጢአትን ነው የሚፈፅሙት:: በእርግጥ እነዚያ የማይገባቸውና ይህንን የሚቀበሉት (የሥጋና ደሙን መታሰቢያዎች) የክርስቶስ ሥጋና ደም ላይ በደልን ፈፅመዋል በመሆኑም የሚበሉትና የሚጠጡት ለራሳቸው ፍርድ ነው[13]::

12. 2ቆሮ. 6:14-15፣ 13. 1ቆሮ. 11:29፣ ማቴ. 7:6::

31. ከሞትና ከትንሳኤ በኋላ የሰው ሁኔታ

1. ከሞት በኋላ የሰዎች አካል ወደ አፈርነት ይመለሳል፣ እንዲሁም ይበሰብሳል (ይፈራርሳል):: ነገር ግን የማትሞተውና የማታንቀላፋው ነፍሳቸው[1] (የማይሰማና የማያውቅ ስይሆኑም) ዘላለማዊ ተፈጥሮ ኖሯት ወደ

ስጣቸው ወደ እግዚአብሔር ወዲያውኑ ትመለሳለች[2]::

ከዚያም የፃድቃን ነፍሶች በቅድስና ፍፁማን ይደረጋሉ ከክርስቶስ ጋር ወደሚሆኑበት ወደ ገነት ተቀባይነት ያገኛሉ:: እንዲሁም የእግዚአብሔርን ፊት በክብርና በብርሃን ያያሉ፣ እንዲሁም የሙሉ የአካላቸውን ደኅንነት ይጠባበቃሉ[3]::

የኃጢአተኞች ነፍሶች ለታላቁ የፍርድ ቀን ተጠብቀው በሚቆዩበት በሥቃይና በጭለማ ሥፍራ ወደ ሲዖል ይጣላሉ[4]:: መጽሐፍ ቅዱስ ከሥጋቸው ለተለዩ ነፍሶች ከነዚህ ከሁለቱ ቦታዎች ወይም ሁኔታዎች ስለሌላ ቦታ አያውቅም::

1. ዘፍ. 3:19፣ ሐዋ. 13:36፣ 2. መክብ. 12:7፣ 3. ሉቃ. 23:43፣ 2ቆሮ. 5:1 እና 6-8፣ ፊሊ. 1:23፣ ዕብ. 12:23፣ 4. ይሁዳ 6-7፣ 1ጴጥ. 3:19፣ ሉቃ. 16:23-24::

2. በመጨረሻው ቀን በሕይወት ያሉት እነዚያ ቅዱሳን አያንቀላፉም (አይሞቱም) ነገር ግን ይለወጣሉ[5]:: እንዲሁም የሞቱት ሁሉ ከራሳቸው አካል ጋር ሌላ ሳይሆን እራሳቸውን ሆነው ይነሳሉ[6] ሆኖም በተለየ ዓይነት ሁኔታ ነው እነዚህም አካላት ከራሳቸው ነፍሶች ጋር ለዘላለም ይዋሃዳሉ[7]::

5. 1ቆሮ. 15:51-52፣ 1ተሰ. 4:17፣ 6. ኢዮብ. 19:26-27፣ 7. 1ቆሮ. 15:42-43::

3. የኃጢአተኞች አካል በክርስቶስ ኃይል ለውርደት ይነሳሉ:: የፃድቃን አካላት በመንፈሱ ለክብር ይነሳሉ እናም የእሱን የከበረ አካል እንዲመስሉ ይለወጣሉ[8] (ይቀየራሉ፣ እንደገና ይሠራሉ፣ ተመሳሳይ ይሆናሉ)::

8. ሐዋ. 24:15፣ ዮሐ. 5:28-29፣ ፊሊ. 3:21::

32. የመጨረሻው ፍርድ

1. እግዚአብሔር ዓለምን በዕድቅ የሚፈርድበትን ቀን መድቧል:: ይህም በአብ ኃይልና ፍርድ ሁሉ (የፍርድ ሥልጣን ሁሉ) በተሰጠው በክርስቶስ ኢየሱስ ነው[1]:: በዚህ ዕለት የሚፈረድባቸው ያጠፉት መላዕክት ብቻ ሳይሆኑ ነገር ግን በምድር ላይ የኖሩ ሰዎች ሁሉ ናቸው[2]:: እነሱ በክርስቶስ በፍርድ ወንበር ፊት ይቀርቡና ስለራሳቸው ሐሳብ፣ ስለቃላቸው እና ሥራቸው ይናገራሉ በአካል በነበሩበት ጊዜ መልካምም ይሁን መጥፎ ያደረጉት እንደሥራቸው መጠን (ፍርድን) ይቀበላሉ[3]::

1. ሐዋ. 17:31፣ ዮሐ. 5:22 እና 27፣ 2. 1ቆሮ. 6:3፣ ይሁዳ 6፣ 3. 2ቆሮ. 5:10፣
መክብብ 12:14፣ ማቴ. 12:36፣ ሮሜ. 14:10-12፣ ማቴ. 25:32-46::

2. እግዚአብሔር ይህንን ቀን የቀጠረበት ዓላማ ለእራሱ የምህረት ክብር መገለጥ ነው ይህም (እንደሚታየው) በተመረጡት የዘላለም ደኅንነት እንዲሁም በእሱ ፍትህ፣ ለተኮነኑት ለኃጢአተኞችና ለእርኩሳን የማይታዘዙ ለነበሩት የዘላለም ቅጣት (የሚጣሉትና የሚጠፉት) ነው[4]:: ከዚያም ፃድቃን ወደ ዘላለም ሕይወት ውስጥ ይሄዳሉ እና ያንን የደስታና የክብር ሙላት በጌታ ፊት ከዘላለም ሽልማት ጋር ይቀበላሉ[5]:: ነገር ግን እግዚአብሔርን ያላወቁትና የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ያልታዘዙት ኃጢአተኞች ወደ ዘላለም ቅጣት ይጣላሉ እናም ከጌታ ፊት እና ከኃይሉ ክብር ውጪ በዘላለም ቅጣት ይቀጣሉ[6]::

4. ሮሜ. 9:22-23፣ 5. ማቴ. 25:21 እና 34፣ 2ጢሞ. 4:8፣
6. ማቴ. 25:46፣ ማር. 9:48፣ 2ተሰ. 1:7-10::

3. የፍርድ ቀን እንደሚኖር ክርስቶስ በእርግጥ እድናምን እንዳደረገን የፍርድ ቀን ይኖራል:: ይህም ሰዎች ሁሉ ኃጢአትን ከማድረግ እንዲገቱና[7] ለእግዚአብሔር ሰዎች ደግሞ በመከራቸው ሁሉ መፅናናትን ለመስጠት ነው[8]:: እንዲሁም ደግሞ ስለዚህ ያችን ቀን ለሰዎች ሁሉ የማትታወቅ አድርጎ ጠብቋታል ይህም ሥጋዊ መተማመኛቸውን ሁሉ ያስወግዱ ዘንድ እና ሁልጊዜ ንቁዎች ይሆኑ ዘንድ ነው ምክንያቱም በየትኛው ሰዓት ጌታ እንደሚመጣ አያውቁምና[9]:: እንደዚሁም ሰ ዎች (ሰማዮች) እንደዚህ ተነክተው ሁልጊዜ «ጌታ ኢየሱስ ሆይ ቶሎ ና» አሜን እንዲሉ ነው[10]::

7. 2ቆሮ. 5:10-11፣ 8. 2ተሰ. 1:5-7፣ 9. ማር. 13:35-37፣ ሉቃ. 12:35-40፣
10. ራዕ. 22:20::

1. ሐዋ. 17:31፣ ዮሐ. 5:22 እና 27፣ **2.** 1ቆሮ. 6:3፣ ይሁዳ 6፣ **3.** 2ቆሮ. 5:10፣
መክብብ 12:14፣ ማቴ. 12:36፣ ሮሜ. 14:10-12፣ ማቴ. 25:32-46::

2. እግዚአብሔር ይህንን ቀን የቀጠረበት ዓላማ ለእራሱ የምህረት ክብር መገለጥ ነው ይህም (ስንደሚታየው) በተመረጡት የዘላለም ደኅንነት እንዲሁም በእሱ ፍትህ፣ ለተኮነኑት ለኃጢአተኞችና ለእርኩሳን የማይታዘዙ ለነበሩት የዘላለም ቅጣት (የሚጣሉትና የሚጠፉት) ነው[4]:: ከዚያም ጻድቃን ወደ ዘላለም ሕይወት ውስጥ ይሄዳሉ እና ያንን የደስታና የክብር ሙላት በጌታ ፊት ከዘላለም ሽልማት ጋር ይቀበላሉ[5]:: ነገር ግን እግዚአብሔርን ያላወቁትና የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ያልታዘዙት ኃጢአተኞች ወደ ዘላለም ቅጣት ይጣላሉ እናም ከጌታ ፊት እና ከኃይሉ ክብር ውጪ በዘላለም ቅጣት ይቀጣሉ[6]::

4. ሮሜ. 9:22-23፣ **5.** ማቴ. 25:21 እና 34፣ 2ጢሞ. 4:8፣
6. ማቴ. 25:46፣ ማር. 9:48፣ 2ተሰ. 1:7-10::

3. የፍርድ ቀን እንደሚኖር ክርስቶስ በእርግጥ እድናምን እንዳደረገን የፍርድ ቀን ይኖራል:: ይህም ሰዎች ሁሉ ኃጢአትን ከማድረግ እንዲገቱና[7] ለእግዚአብሔር ሰዎች ደግሞ በመከራቸው ሁሉ መፅናናትን ለመስጠት ነው[8]:: እንዲሁም ደግሞ ስለዚህ ያችን ቀን ለሰዎች ሁሉ የማትታወቅ አድርጎ ጠብቋታል ይህም ሥጋዊ መተማመኛቸውን ሁሉ ያስወግዱ ዘንድ እና ሁልጊዜ ንቁዎች ይሆኑ ዘንድ ነው ምክንያቱም በየትኛው ሰዓት ጌታ እንደሚመጣ አያውቁምና[9]:: እንደዚሁም ሰዎች (ስማኞች) እንደዚህ ተነክተው ሁልጊዜ «ጌታ ኢየሱስ ሆይ ቶሎ ና» አሜን እንዲሉ ነው[10]::

7. 2ቆሮ. 5:10-11፣ **8.** 2ተሰ. 1:5-7፣ **9.** ማር. 13:35-37፣ ሉቃ. 12:35-40፣
10. ራዕ. 22:20::

ዊክማን ትረስት በአማርኛ የታተሙ ሌሎች መጽሐፍት

ሁሉ ከንቱ ትርጉመ ቢስ

ንጉሱ ሰለሞን ደስታን ሊሰጡ ይችላሉ የሚባሉትን ነገሮች ሁሉ ከፈተነና ከመረመረ እንዲሁም ካየ በኋላ ሁሉ ነገር ከንቱና ትርጉም የለሽ መሆኑን ተረድቷል:: ስለዚህም ሰዎች ጌታን ፈልገው ካላገኙ እንዲሁም በሕይወታቸው የጌታን ምህረት ኃይሉንና ምሪቱን ካልተለማመዱ በስተቀር ሁሉ ነገር የተለመደና ጥቅም የሌለው እንዲሁም ትርጉመ ቢስ መሆኑን ተናግሯል:: በዚህ እውነታ ላይ በመመሥረት ይቺ መጽሐፍ ሰ ዎች ሁሉ በጊዜ ወደ ጌታ እንዲመለሱ ታሳስባለች::

የእውነተኛ መለወጥ ሰባቱ እርግጠኛ ምልክቶች

በአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ እርግጠኛ መለወጥ መከናወኑን እንዲሁም ያ ሰው በእርግጥ በጌታ መሆኑን ለማወቅ የሚጠቅሙ የሕይወት ለውጥ ማስረጃዎች ይኖራሉን? አንድ ሰው መለወጡን እንዴት እናውቃለን? ይቺ ትንሽ መጽሐፍ መለወጣቸውን በመጠራጠር ለሚቸገሩና እነሱንም ለመርዳት በማማከር ለሚያገለግሉ መምሪያነት የምትጠቅም ናት::

የቤተ ክርስትያን አባልነት

በጌታ ተለውጦ የቤተክርስትያን አባል የሆነው አማኝ በቤተክርስትያን ውስጥ ድርሻው ምንድነው? የቤተክርስትያን አባልነትስ ምን ማለት ነው? አባላት ሊታዘዙት የሚገባቸው የሥነ ምግባር ግዴታ አለባቸውን? የአባላት ምንነት ከቤተክርስትያን ምንነት ጋር የተያያዘና የተጣመረ ነው:: ይህንን የምትገልጠውን ይህችን መጽሐፍ መመልከት ስለቤተክርስትያን አባልነት ሊኖረን የሚገባውን አዲስ ኪዳናዊ ግንዛቤ ይሰጠንና በጌታ ቤት ውስጥ ትክክለኛ የአባልነት ድርሻችንን ለመወጣት እንድንችል ያደርገናል::

የነፍሶች ሐኪሞች

የወንጌል አገልግሎት

በአሁኑ ጊዜ ኃጢአተኝነትን አሳምኖ የእግዚአብሔርን ምህረትና ማዳን ለሞቱት ነፍሳት የሚገልጥ ስብከት ብዙ አይሰማም:: በመሆኑም በኃጢአት ለወደቅነው ለእኛ ለሰው ልጆች ከተሰጡን ሁሉ እጅግ የላቀው ጥበብ ጠፍቷል ለማለት ይቻላል:: ስለዚህም ጸሐፊው ለአሳማኝ የወንጌል ስብከት የሚያገለግሉ ጥቅሶች እንዴት እንደሚመረጡና እንደሚዘጋጁ ያሳያል:: ከዚህም በተጨማሪ የዘመናዊውን የቤተክርስትያን ዕድገትን እንቅስቃሴዎች ሥጋዊ ቴክኒኮችን እየነቀፈ ከሁሉ የሚበልጠውን ታላቅና ቀጥተኛ የወንጌል ስብከት አገልግሎትን ጠቀሜታ ያብራራል::

ዕድቅ ፈላጊው ኢትዮጵያዊ

መንገዱን ደስ ብሎት ሄደ

ለወንጌል ስርጭት አገልግሎት የምታገለግልና በሐዋርያት 8:26-40 ባለው ጥቅስ ላይ የተመሠረተች ትራክት ናት:: በእውነት ጌታን እና የዕድቅ መንገዱን ለማወቅ ለሚጠሙ ኢትዮጵያውያን ሁሉ የዕድቅን መንገድ ማግኛውን እውነትና መንገድ የምትጠቁም ናት::

በቅርብ የሚታተሙ መጽሐፍት

የሰንበት ትምህርት ቤትን ጀምሮ ማሳደግ

የሚመጣውን ትውልድ በእግዚአብሔር ቃል እውነት አሳድጎ የጌታን መንገድ ተከታይ እንዲሆኑ ለማድረግ የሚረዳ መመሪያ ነው:: ይህ ተግባራዊ መመሪያ አንድ የሰንበት ትምህርት ቤትን እንዴት መጀመር መምራትና አሳድጎም ውጤታማ ማድረግ እንደሚቻል ያስረዳል::

ትምህርት ለሕይወት

የአራት ዓመት ተከታታይ የሰንበት ትምህርት መጽሐፍት (መጽሐፍ 1-4):: በአራት ተከታታይ ዓመታት ውስጥ የሚሰጡና ወንጌል ተኮር በመሆን በአስደናቂ ሁኔታ የተዘጋጁ ተከታታይ የሰንበት ትምህርት መጽሐፍት ናቸው::

የባፕቲስት ስቁመ እምነት 1689

በ1855 የባፕቲስት የእምነት አቋም መጽሐፍ በስፐርጂያን እንደገና እንዲታተም ተደረገ። በቅድሚያም ለእራሱ ማኅበረ ምዕመን ጠቀሜታ ታስቦ ነበር። የስፐርጂያንም የመግቢያ ቃላት የዚህን አስደናቂ ዶክትሪን ታላቅ ዋጋ በትክክል ያንፀባረቁ ነበሩ።

- «ይህ ጥንታዊ ሰነድ በእኛ መካከል በጣም የምናምንባቸውን ነገሮች በትክክል የሚገልፅ በጣም ግሩም የሆነ ምሳሌ ነው።
- «ያተሰጠውም እንደ ገገር ሕግ፣ ወይንም እንደ እምነት ደንብ በመሆን እናንተ እንድትታሰሩበት አይደለም፣ ነገር ግን በአወዛጋቢ ወቅት እንደ እምነት ማረጋገጫ እንዲሁም በፅድቅ ላለው ሕይወት የምትገነቡበት መንገድ እንዲሆንላችሁ ነው። ወጣት ለሆኑት የቤተክርስቲያናችን አባላት፣ ትንሽ የአቅጣጫ መሪ የሆነ የሥነ-መለኮት ትምህርት በዚህ ውስጥ አለላቸው፣ ስለዚህም በውስጡ ባሉት የመጽሐፍ ቅዱስ የጥቅስ ማስረጃዎች አማካኝነት በእነሱ ውስጥ ስላለው ተስፋ መልስን ለመስጠት ዝግጁ ዎች ይሆኑበታል።
- «ብእምነታችሁ አትፈሩ፣ እምነታችሁም ጥንት የተ ሰውት፣ እምነታቸውን ይፋ የገለፁት የሰማዕታት፣ የተ ሃድሶ መሪዎችና የቅዱሳን ወንጌል እንደሆነ አስታውሱ። ከሁሉም ይበልጥ ደግሞ የገሃነም ደጃፎች የማይቋቋሙት የእግዚአብሔር እውነት ነው።
- «ያእናንተ ሕይወት እምነታችሁን ያክብረው፣ ምሳሌነታችሁ የእምነት መግለጫችሁን የሚያስመሰክር ይሁን። ከሁሉም ይልቅ በክርስቶስ ኢየሱስ ኑሩ፣ በእሱም ተመላለሱ፣ በእሱ ላልተረጋገጠና በመንፈስ ቅዱስም ላልተ መሠረተ ትምህርት ሥፍራ አትስጡ። በዚህ እንደ ሕይወት ካርታ ከተዘጋጀላችሁ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር በጣም ተጣበቁ።»

ዶ/ር ፒተር ማስተርስ,
በስፐርጂያን ቤተክርስቲያን፤
በሜትሮ ፖሊታን ታብርናክል
ከ1970 ዓ.ም ጀምሮ በመጋቢ
- ሰባኪነት የሚያገለግሉና
የብዙ መንፈሳዊ መጻሕፍት
ጸሐፊ ናቸው።

ISBN 978-1-870855-58-7
9 781870 855587 >

Printed by Rehobot Printers 0114 16 90

ዋጋው 12.00 ብር

Baptist Confession of Faith 1689 (Amharic)